

АРХИВ

АРХИВ

(۱) تنم یاتارسه نه خوفم لیال تربتده
حقیقتم طوراجقدر خیال امتده

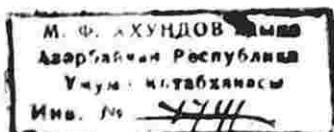

(۲) غباره دونه غم ایتمم دل ضیادارم
قلوب ملتّم اولدی مزار اشعارم

(۳) ای اول نگاه المدارمه باقاز اجاب!
املرمله چکر جسمی کناره تراب

(۴) وطن، وطن! دیه تن دن جدا اولور روحم
تحرّات ایله آغلار او روح مجروحم
مطلعون
عموما
ضررتی
الینسده

53

فردوس الہامات

1908
2.

ر طور ر : حاصل نہال و کرتندر
: کالہ سی ہمتہ : کلغنجہ باغ قدرتمدر

سون ؟ بوگون
بات ، مطبوعات
لذیددر .

اثر:

محمد ہادی عبد السلام زادہ شیروانی
ناشری : حاجی زین العابدین ققیوف

طبع اول

با گودہ " قاسپی " مطبعہ سندھ طبع اولنمدر

تاریخ ہجری

۳۱۲۶

مطابق تاریخ میلادی

۱۹۰۸

مطالعہ

ان عموما

حضرتلری

جهانستانه - во Кавказскаго Печатнаго Дѣла „Каспій“

00157

APR 1908

سیله باشقه لرنه نمونه امتثال اولمشدر ، ديسك مبالغه دگلدر .
 هله آثار مارفمنده سندن اولان قیزلر مکتبی در که بوگون
 آغوش نازنینده او وطن شگوفه لری پرورشیا کمال اولیور .
 مشار اليهک همتی یالکز بونا منحصر قالماشدر ، « قاسپی » ،
 « حیات » ، « فیوضات » ، « تازه حیات » مثلاًو جریده لرك
 انتشاره ده بذل همت و قدرت بوبورهله مطبوعات اسلامیه به
 بوبوك خدمت لر گوسترمشدر .

و بیر جوق کتب و رسائلک طبع ونشره واسطه اوله گلمشدر .
 بونک بیریده شو الکر ده بولنان « فردوسی الهامات » اثر
 عاجزانه مدر . بوده او جنت همتک بیر نوشکفته گلیدر که رایحه
 یاب اولیورسکر

بو اثر او گلنهال همتک بیر شاخه سیدر که اولاد وطنه بیر
 دسته ادبیات چیچکی تقدیم ایدیور .

ایشته ، دلیر فیوض همت اولان « فردوسی الهامات » ک
 هر ورقی برر لسان شکران ، هر سطره برر لوحه تقدیر
 اوله رق باعث حیاتی بولنان میر مومی الیهی آلقیشلار .

بو کیمی اقدامات و هممات عالیجنابانه سایه سنده نیجه نیجه آثار
 بر گزیده نک صحن وطنده جلوه دار غرام ، چهره کشای ابتسام
 اوله جفه امیدمز بر کمالدر .

ادبامز ده فعالیت ، اغنیاده همت ، ابنای وطنده معرفته رغبت
 اولدیقه بیزده قطار مدلیته قوشیلور . نائل سعادت اولیرز .

م . ه .

لوح مکاتب

مکاتب ، جلوه گاه طلعت فیاض قدرتدر
 مکاتب ، پرتو انوار شمس صبح وحدتدر
 مکاتب ، آسمان بهیخته بر کوکب ثاقب
 مکاتب ، ماهتاب لیل دیجور جهالتدر
 مکاتب ، بیر صددر قطره ناچیزی در ایلر
 مکاتب ، پرورشگاه لالیء صباوتدر
 مکاتب ، بیر چمن در سرونی آزاد و حر ایلر
 مکاتب ، گلشنستان نهال آدمیتدر
 مکاتب ، بیر بهشت عدن در رضوان معنایه
 مکاتب ، بیر ادیب ترجمان سر خلقتدر
 مکاتب ، مادر تعلیمدر صبیان نوخوانه
 مکاتب ، شیر علمه طفل ایچون پستان شفقتدر
 مکاتب ، زیببخشادر تماشا گاه امکاه
 مکاتب ، باعث عمران شهرستان فطرتدر
 مکاتب ، بی عدن در لؤلؤ شهوار عرفانه
 بوکا غواص اولاندلار وصل دریای همتدر

مکاتب ، پیر سحاب برقرار مکرمتدر گیم
اراضیء دله بخش ایتدیکي نور حقیقتدر
مکاتب ، بیلدیریر علم و فنونی نوع انسانه
کلام : « علم الانسان ... » بونی افهامه حجتدر
مکاتب ، پیر سروش رهنمادر عالم قدسه
مکاتب اعتلای امته . معراج رفعتدر
مکاتب ، بانیه کشتنرای عالم خلقت
مکاتب ، رشحه پاش فیض سروستان امتدر
مکاتب ، شیوه گاه دلبر حسنای حریت
مکاتب ، حجله گاه حوریء ابکار فکرآدر
مکاتب ، پیر بدخش لعل پرورد معارفدر
مکاتب ، پیر درخش فتحبخش جیش ملتدر
مکاتب آجیلش بابی طاسمگه امکانت
مکاتب ، کشف سر حقایای طبیعتدر
مکاتب ، آلت تنویردر افکار و وجدانه
مکاتب ، الجلا بخشای مرآت خیالتدر
مکاتب ، سلسیل فیض بخش کشتن جاندر
مکاتب ، چشمه آب حیات سرمدیتدر
مکاتبدر مرایای فیوضات الوهیت
مکاتب ، حلیه پیرای سمای عقل و فطنتدر
مکاتب ، دیو جهلی رجم و احراق ایتمگه (هادی) !
سمای توره رکز اولمش لجوم حافظیتدر

لوحة تصویر معارف

وطن اولادی ! ها غیرت فیلک تحصیل عرفانی
قالان معنایدر آنجق ، بونقش البت اولور فانی
معارف له اولور نائل بشر هر درلو آماله
معارف له ایدر احراز شوکت نوع انسانی
معارف ، پیر حقیقتدر صیلر مرآت ادراکی
معارف ، پیر ضیا در گیم قیلار تنویر وجدانی
معارف ، واقف ایلر ، شخصی اسرار حقایایه
معارف ، کشف ایدر انسانه معنیزار امکائی
معارفسز اولاردی سر خلقت جماعه افسانه
معارف کشف قیلدی عالمه اسرار پنهانی
معارفسز جهانده قابل اولماز بختیار اولمق
معارف پیر سعادتدر ، ایدر مسعود انسانی
کمال شوق ایله طالب اولمق کسب کمالات
بشیکدن قیره دک تحصیل ایدهک آداب و عرفانی
اگر (چین) اولکاسنده اولسه : جوینده اولمق علمی
فیلوب کسب فضائل ایدهلم توسیع روحانی
علومه طالب اولمق فرضدر ، مردان و نسوانه
ایدوب مأور علمه بنزلری محبوب یزدانی
بتر غفلت ... بتر ذلت ... بتر بو خواب بی پایان
دکل باتمق زمانی صبح آجیلش ، دهر نورانی
جهالتدورآنک خوشجه پیر تظنیر ایدک حالین
دوچار محنت اولمشددر گرک روحانی ، جسمانی

اولور می علمپورله برابر چهارپور؟ هیچ !
 دکل در ضیاده معادل سنت ظامانی
 بوبورمش فخر عالم : « علم بر نور الهیدر » ،
 جهالت ایسه بر طلعت ایدر گمراه انسانی
 دیمش اول فخر کونین : « عالم سیر و ساوگنده
 جهالت اهلنی گوردم دوچار قهریبانی »
 معارف مفلسی دنیاده ، عقباده سیهر و در
 که : « الفکر سواد الوجه ... » جهلت اولدی برهانی
 اوتورمه گوشه غفلته تحصیل فنون ایله
 معارف ، کنز لایفتا .. غنی ایار فقیرانی
 جهالت ، بر مرخدر یوق علاجی علمدن باشقا
 جهالت شوم بر بايقوش .. قیلار ویران عمرانی
 جهالت اهلی ناپینا .. علوم اربابی بینادر
 جهالتپوران طلعت .. معارف اهلی نورانی
 قیلار علم و ادب کسب وسعت نعمت آدم
 اولور رزقی کییی طار ، جاهلت همیان اذعانی
 دیمش فخر رسل : « ریم بنم افزون قبل علمم »
 شو بحر علمه باق ایستر در شهوار عرفانی
 جناب حضر ده چون وار ایدی علم لدنیات
 اوکا شاگرد اولدی دیکه . گور موسای عمرانی
 حضورش سنده اولمق ایستر ایسه عارف معنا
 معارف چشمه سندن ایچ طوبیحه آب حیوانی

ازل نازل اولان سوره رسول الله « اقرا . . » در
 که : « اقرا باسم ربك . . » ایلپور تزیین قرآنی
 بوورمش حضرت حیدر : « پدرسز کس یتیم اولماز
 یتیم اول کیسه در الحق که بو قدر علم و عرفانی
 حدیث قدسی ده واردر : طبیعت کنز مخفیدر .
 بونی کشف ایتمه که اولسون گرک انسانک عرفانی
 معارف اولماسیدی کنز مخفی کشف اولونمازدی
 قالاردی هر کس آواره ، طوتاردی راه خیرانی
 دیلرسهک آگه اولمق گر بو طلسمگاه ناسوته
 نفس اولدقجه تن ده ، غیرت ایت ، کس ایله عرفانی
 معارف بیر نکار دلپسند و شیوه پرورددر
 ککنده جلو به مفتون ایدر جتنده حورانی
 معارفله قیلوبدر اهل عالم کس انیت
 معارف ایلمش حیواندن تمیز انسانی
 معارفسز بو عالم بیر خراب آباد وحشدر
 معارفله تمدن ایلمشدر عالم فانی
 معارف سایه سنده کشف اولوندی بونجه صنعتلر
 معارفله ترقی ایلمشدر قوم نصرانی
 داغلاماز کفرله بر ملک ، ظلم ایله اولور ویرن
 شودر : ویران ایدوبدر ظلم دارالملک ایرانی
 جهالتدر اساسی ظلم و جور خانمانسوزک
 معارف اولسه ظلمک محو اولور البته بنیانی
 بدایمگاه صنعتک بیلمک ایسترسهک رموزاین
 بو بولده انخا ایت کندگا رهبر دبستانی

دېستان اولماده عالم دگلمی ساحه وحشت؟
دېستان ایله وحشتدن چیقودر نوع انسانی
سزه نییاره آتشفشانم سویلیور هر آن
دکل یاتمق زمانی صبح آچیلشم دهر نورانی
علومک سزلره قدسیتین سویلر حلوصانه
محمد هادیء عبد السلام زاده شیروانی

شاگردنه ارمغان

دېستان بیر بهارستان اونک ازهارى عرفاندر
دېستان بیرنهالستان اونک اثماری عرفاندر
دېستان غنچه زار بلبلان عشقپرورد
شوباغ دلکشانک بار قیمتداری عرفاندر
باقیله چشم عبرتله بوتون کاشانه عالم
خراب آباد بیر خانه اونک معماری عرفاندر
دمیر بوللر ، بالوللر ، بوتجه آثار ترقیبخش
بوعمران جهانک منشأ آثاری عرفاندر
بوتون سرازر محبوله باربلدار صبح مکتبدن
دېستان بیر کوش الوار پرتو باری عرفاندر
دېستان برقص شاگردلردر بلبل لاهوت
دېستان لفظ اونک معنای معنیداری عرفاندر

مکتب شرقیسی

مکتب نه دیمک ؟ شمع شېستان جهالت
مکتب نه دیمک ؟ صقل مرآت طبیعت

مکتب نه دیمک ؟ امته بیر باب سعادت
ایلر قلمم سزلرده حق ایله وصات :
(دارالادب) ک بیلمه لیز قدرنی ملت :
اکمالنه گوسترملی اولدقجه حمیت
مکتب نه دیمک ؟ رهبر اولاد وطن در
ارشاد نه مظهر بولان اهل فطن در
جان ادب وعلمه مکاتب که بدن در
آئیده کی سوز غنچه کزار دهر در :
(دارالادب) ک بیلمه لیز قدرنی ملت :
اکمالنه گوسترملی اولدقجه حمیت
مکتب نه دیمک ؟ باغ دله فیضرساندر
کهواره جانپرور روشن نساندر
عاشقاری دارالادبک توهو سناندر :
بو سوز بیزه هر شام و سحر زب لساندر :
(دارالادب) ک بیلمه لیز قدرنی ملت :
اکمالنه گوسترملی اولدقجه حمیت
مکتبه قیلار نوع بشر دفع بلایا
مکتبه چیقار طاهره اسرار حفا یا
مکتبه باشار راحت و مسعود رعایا
ایلر قلمم شو سوزی تکرار وصایا :
(دارالادب) ک بیلمه لیز قدرنی ملت :
اکمالنه گوسترملی اولدقجه حمیت

آزمینار ایچون علم و ادب نور سحر در
 جهل ایله کور اولمشار ایچون کحل بصردر
 انسانه شر قبضه فقط علم و هنردر
 بيمعرفت آدم جائی یوق خشک شجر در
 (دارالادب) ک بيلمه لیز قدرنی ملت
 کوستر ملی اکمالنه اولدقجه حمیت
 (۰) کلبانک اتحاد

کلشن اسلام ساچمقلق کرک تخم وفاق
 تا که بیتون کرکلمزده سنبلات اتفاق
 آیریلق دینداشار بدبخت و خوار ایلر ییزی
 اولمزین قهره . بلایه دوچار ایلر ییزی
 اتحاد ایله اولار عالمده آ دم بختیار
 افتراق ایله اولار ابدی آدم تار مار
 ترک ایدک احوان دیر اغراض شخصایه بی
 محو ایدک وجدان دن امراض نفسایه بی
 نهغ ذاتیه کزده قریان ایتمایک بوملتی
 بدرشان آلفاق ایچون صامایک ملتتی
 بولمه یک نیک پارچه یه بودین وحدت و یوری
 قومایک تبه فلا کتده بوفومی صرصری
 کورمیور سزمی ملل ایچره نیجه خوار اولمشار
 فالعامش اکراممز منفور انظار اولمشار

(۰) (حاجی ترخان) ده تولدیم زمان (شورای اسلام)
 جمعیتمده اهالی به خطایا سولدنکم منظومه عاجزانه مدر

دوشمشر کوزدن . نظردن دللره یار اولمشار
 صالمه لی شول دوری یاده ییزده احرار اولمشار
 اخلاف ایتمش ییزی حالا بهائیدن اشیر
 اتحاده سعی ایدک ای امت (حیرالبشر)
 اختلاف اولدقجه بیر ملت اولار بی احترام
 ائتلاف ایله اولار ظن ایلم هرکس بکام
 بویله بیر دور ترقی ده دکل لایق نفاق
 سوبله یک بیر ساه : « ساق اول ای وفاق اتفاق ! »
 اتفاق ایله قیلاق اک عالی مکتبلر بنا
 اولسون اولاد وطن جمله معارف آشنایا
 اسم الاسلام ! اولک یک جان . . . یکدل . . . یکدن
 اتحاد ایله یاشار مسعود اولاد وطن
 « مؤمنون احوة » مسطوردر (قرآن) ده
 پس ایچون نور اخوت پارلامیر وجدان ده
 ایها الاخوان ! قوم وامن قبورالجهل قد
 غرد طیر صباح العلم . . . قام من رقده
 لاحت انوار التمدن . . . اشرف شمس القنون
 نورت ارض القلوب . . . مالکم لایبصرون
 علمله تامین اولور بی شبهه استقبالمز
 عرض دیدار ایلمز می علمله آ مالمز ؟
 اتحاد ایله ایدوب دردست اسباب کمال
 باشقا ملتلر کیبی ایتمک کرک اصلاح حل

نه مکمل مدرسه وار بیزده ، نه دارالفنون
 تربیتولر یاننده اولمشز جاهلنمون
 پرتو نورتمدن پارلاور آج چشم جان
 طلعت وحشیتک اولسون الندن الامان
 ویل اولسون اول که چشم درونی کوردور
 بوردا ظلمتیروران عقیده ده بی نوردور
 دیده قلبی آجک ، اعدای انوار اولمایک!
 بوصنیایکاهی خوش نظیر ایدک کور اولمایک
 فویمایاق قالسور سقالت ایجره اولاد وطن
 کامیورمی هر طرفدن گوشه فریاد وطن
 کور نه بدبختر که کجیدی جهلله ایاممز
 آ . گیم ! . . . اسانقدن قالدی آنجق ناممز
 " بنده انسلم . " دیوب هربرکشی اورمقده لاف
 یوقدر اصلا بیزده اسالیقیله ائتلاو
 ﴿ نغمه احرارانه ﴾
 کورندی مطلع امیدمزدن بار حریت
 تبسم ریز استغنایدر رخسار حریت
 اسارت ظلمتی مستور ایدیرکن وجه آفاقی
 افقدن طوغدی تا که شمس پرتو بارحریت
 محکم بیر خیالت ، یا حقیقت سمنیسه ک جاننا ؟
 ایتامق ایستهم الظلمه ای دلدار حریت
 قافی صال یوزگدن عرض روی ایتسام ایله
 کورنلر سوبله سوبلر دلبر سحر حریت

نه کلشن نونهالی ، هانسی جنت حور زادیسک ؟
 کورنلر حسنگی مقتوندر ای دلدار حریت !
 نه دل صیاد آهوسک خرام ایتدیکده ، عشاوک
 " انا الحق ! " نغمه سمن سوبلر اولور بردار حریت
 نه حور دلر باسک کیم ؛ کورن نورک تجلاسی
 ایدبر پروانه جانین فدای نار حریت !
 سن آزاد ایلدک غمیدیه حریت پرستانی
 سکا لبریز شکراندر بوتون احرار ، حریت
 اسارت برمی خورشید ضیادارکله محو اولدی
 می عشقکله اولمش قلبلر سرشار حریت
 نسیمک اهترار ایتدیکجه کلشنزار افکاره
 حقیقت کللری بریر اولور بیدار حریت
 عجبمی شمعانگدن تفر ایتسه جاهلار ؟
 کلر اعمایه ناحوش شعله انوار حریت
 سبکمفران هب علوبینگدن کمشعوراندر
 آنکچور ایلورلر قدرکی اسکار حریت
 بو اول فردوس معنادر که صولماز رذت ازهار
 لطافتبخشدر دائم کل گلزار حریت
 (کمال) ک شوکلامیله ختام ایت نغمه کی هادی :
 " نه افسونکار ایمشک آه ای دیدار حریت "

میزان اذوام

بیر لحظه آچوب دیده انصاف و مروت
 قیل عالمی سنجیده میزان حقیقت
 واصل اوله بم دیرسهك ا کر فوز ونجات
 عطف نظر ایت ساحه غوغای حیات
 دینادیلان ایسته بومیدان رقابت
 ولدی امم سائرمیه باغ سعادت
 مغرب ده بوگون شمس هنر اولمه ده شارق
 مستور سحاب هله آفاق مشارق
 بیر خطوه بیله آتمبورز راه فلاحه
 حماس کبی دشمنزایواه صباحه . .
 قات ات بوریبوب فکرمری سقره اوهم
 بیر مرد بیه بوق ایده اندیشه انجام
 کشف ایلدی ارباب هنر قوه برقی
 ییزلر ایدرز وادیء ظلمتده ترقی
 ایجاد ایلدی عقل بشر « خانه سیار »
 بویله اولیور زاده نازنده افکار
 ابداع ایلدی دست ده « حافظ اصوات »
 ییزلر هله خوابیده آغوش خرافات
 انشا ایلدی اهل حرد « دور نویس » ی
 ییزلر اوقورز قصه « لیلایله فیس » ی
 افوامه بهائم کیمی رام اولدی طبیعت
 ییزلر سه بهائم کیمی محکوم اسارت

معدنلری ، مخزنلری ، ابحاری ، جبال
 نوع بشرک کشف ایلدی فکر و خیالی
 مفتاح معارفله آ چلدی در امکان
 ییزلر طوررز اسکیجه حالتده کما کان
 میدان قونیلدی نیچه اسراری جهان
 حالاده آ چلمقده ، دری گنج نهانت
 بوللر هبسی میوه افکار دهادر
 ظلمتگده دهره ده اهل اهل ذکادر
 افکار ده ، خیمه گه حوریء حکمت
 بوللردر اولان رهبر شهر مدلیت
 دنیا جسد ، ارباب دهانت اوکا جاندر
 آ زاده دلان شعله مشکات جهاندر
 تسلیم اولینوب بوللره رایات فتوحات
 بوللردر اولان فاتح اقلیم کنوزات
 جهاد ملت

(*) حسن بک رو

اتحاد

تیر بلایه سینه سپردر دهاء لر
 معروض طعمه حمقادر ذکاء لر
 کوردگمی بیردهایی که اولدقجه بر حیات
 انظار خلقده اولا شایان التفات ؟

« ففقا زیا نك مجاهد لریندن حسن بك ملك اوى زردایى جناب لر
 وفاتی مناسبته الشاد ایدلمشدر .

ایشته بو : سر مبهمیدر کیم طبیعت

عمرینده قدری اولمیور اهل لیاقتک

اولدجه برحیات دوچار ملام اولور

مهد مزاره گیردیمی ؟ محبوب عام اولور ! . . .

عقل ایله افتخار ایدن ای زاده بشر !

نور و ظلامی فرقه لیچور سزده یوق نظر ؟

مامولگر نه در شو قوری احترامدن ؟

انسانه وارمی فائده برخشگنامدن ؟

تیغ لسانله گوگلنه بیک یاره ویردیگر

بازوی اجتهادینی طعن ایله قیردیگر

ای دشمن ضیای حقیقت اولان ذوات

افواهکرله سوندی بوتون شعله حیات

دانشورانه ایشته بودر حرمت عوام :

اولدیگده کوسه ور اید تعظیم واحترام .

ای تخم پاش مزرعه عام ومعرفت !

اولدک غریق موجّه او معرفت

بیرهیکل مجسم ایدک ای وجود یک

شول مسلت باند ایله اولدک دقین خاک

اعلای شان قوم ایدی قصی مقصدک

لبریز رحمت اولسون اوپا کیره مرقدک

هل بیر (اکینجی) ایدک ای ادیب سس

اصلاح کشتزار ایدی مطاوبک ای حسن !

باغ فناده تخم بها اکیمسین دها !

ایفای خدمت ایتمسین ای پیر جانفدا !

نشر معارفه نه بویوک همت ایدک

توسیع ساحه ادبه غیرت ایدک

جهد ایدک ازاله یه آفات ملتئی

افسوس کورمدک که مکافات خدمتی ! . .

ای مشعل تیقظی ایقاد ایدن ادیب

تاریخ نامک ایله ایدر اکتساب زیب

آلدک شولوری قوینکا ای سایه عدم !

اوردک قلوب امته بیک زخم پرالم

قیلدی افول دهردن اول نور القباه

خاک سیاه ایچنده دوغوب شیمدی برصباح

ای تیره خاک ایچنده توطن اسن هوام !

سزلرده ایلک شو گزل پیره احتام

تیغ تحسر ایله دلی زحمد در

رنجیده قیلماک اونوی یک احیدر در .

جسمین قوجالتدی گورمک ایچن کنج متین

گیردی مزاره گورمدی مسعود ملتین

تاب آور تحمل اولوب جوق مصیبت

تاب و توانی قالمیوب آرتق اذیت

آزرده ایتدی حلق اونوی سزشفقت ایلید

جسم ترانه باقگر حرمت ایلک

اول ذات کیم غلوده خاک مزاردر

«وامتی!...» صداسی ایله ناله کاردر

ای تیره خاك ايچينده توطن ايدن هوام
 سزله ده ايليك شو كوزل پيره احترام
 چشمانته طوقونمايك اول انتظار در
 آمالنك حصولنه هپ دېده داردر
 فكر ك كيبي متور اوله مردك سنك
 ملتن اوزگه اولمادی بير مقصدك سنك
 ای بير چيق حضور جناب پيمبره!
 بيزلر دن ايت شكايت او هادیء اكبره
 بير نطق آنشينله دی : ای فخر كائنات !
 اسلاميانه باغلی طورر جاده نجات
 اول دين كيم چكنده سيوف بسالتي
 تسخير ايدردی حكمنه اك شالي دولتي
 اول دين كه فتحپرور و شرف افزای نام ایدی
 هربرده حائر ظفر و احتشام ایدی
 اول دين كيم ناشر ایدی نور وحدتی
 يوكسلدييوردي دهره لوای مهابتی
 اغيار النده ملتك ايسته زبوندر
 شول رايه ظفر نيجه گور سرنگون در
 « امرأ... » اساسی اوزره قوليلمش او دين پاك
 زلزله جهله بو گون اولمقده لرزه ناك

اظهار قدر دانی

« ادیب خلوق علی بك حسین زاده به »

گوزله بير چهره .. لامع بير نظر .. پاكيزه بير سيما...
 كنش بير جبهه .. آيدن بير نگاه اعتلا پيرا...
 نه سيمادر كه ؛ اونده ايتسام ايلر حقيقتلر ،
 نه پيشاني در اونده لعمه پرور نور حكمتلر
 ده ! ای كوې رخشاني انجمزار ادراكك
 لقای آسمانسی (علی) اولمشمی افلاكك ؟
 دها ! ای طوطیء اسراری معنيزار عرفانك
 شو دلبر چهره اولمشمی نشيمنگاه الحانك ؟
 ده ! ای حور افسونكاری جنات فيوضاتك
 تجلی ايتمگه وجه علی اولمشمی مرآتك ؟
 ده ! ای باغ لاهوتك هزار نغمه پيراسی
 سكا گلشنمی اولمشدر علی نك روی رعناسی ؟
 سن ای داهیء روشندل مجسم خلق اعظمسين
 بويوكسين ، اك بويوكسين بيزلره استاد اكرمسين
 وجودك ايله فخر ايلردی كر اولسیدی غريتون
 هله در پرده در انظار استعداد شرقيون
 بو گون غافلسه ملت يوق عجب ، احوال زارگدن
 يارين شرمنده اولمازمی نشانگاه مزارگدن ؟
 سزای گوشه خلوتده فالسون بويله علامه ؟
 حقيقت سويلرم : « اولسون تقوى ، قوام اسلامه »

روای اک بو بولک بیر داهی قلسون کینج . . . ؟
 تجلیساز اولور می فیض علویت بو مانده؟
 بو ملتدن سعادت فیضی یوز دوندروسون نیتسون
 حقیقت دلبری بو قومدن کیزلنمسون، نیتسون
 اوکنده نور پارلارکن یتنه مفتون ظلمتدر
 یاننده چشمه کوثر آقارکن آبه حسرتدر
 فرات علم راهین باغلابودر لشکر پیداد
 وطن کرب بلادر ، ایلرز ییز سندن استمداد
 وطن اولادی دلیر حیات اولسون فراتکدن
 نیچون لبثنه لر فیض آلمسون آب حیاتکدن
 وجودک مایه فخر و شرفدر قوم اسلامه
 ییزی ارشاد قیلمفچین صاریل ای داهی اقلامه !
 نیچون طالدک سکوته گلیمور اورادک ای داهی
 ورقریز اولدیمی باغ فیوض آبادک ای داهی ؟
 صدقزار دلکنده وار ایکن بیک اولو رخشان
 بوگون پیرایه سز قالمش وطنده مشهر عرفان

منظر طبیعت

باقلسه عین حقین ایله عالم طور سینا در
 گیاه موجزن آهنگ لاهوتیله گویا در
 شجر لر دن ، ورقلر دن گلور گلبنانک یا موسی !
 لسان خلقتی در گوش ایدر اول کسکه شنوادر
 تجلی بخش گهسار جهاندر نور آ نثرنک
 چیچکدر ، غنچه لدر ، کللر تجلیگاه معنادر

جهان مرات حسن دلفریب دلیر حکمت
 گهی ظلمت اولور ، گه قلب عارف تک مجلا در
 بلور کائناته انکاس ایتدگیچه حریت
 اجدد پرورانه رنگ لرله جهره پیرادر
 جهان بلور آسا رنگ گونا گونی جذب ایلر
 حقیقت بیر ، تجلا لاتاهی ، گور نه عما در
 نه لر پارلار حقیقت! شمس عالمات حسنکدن
 که هر بر ذره سی حیرت رس ادراک دانادر
 نه لر ایلر تظاهر لوح محفوظ طبیعتدن
 که هر بر نقطه سی گنجینه سر خفایا در
 نه لر پیدا اولور سیل خروشان حقیقتدن
 که هر بر قطره سی عمان بی پایان معنا در
 نه مدھش موجه لر تشکیل ایدیر بوبهر دهشتناک
 که هر بر موجی هول انگیز ، یاس آمیز ، غمزادر
 حقیقی عابد اولسه بر عبادتخانه در عالم
 که هر بر کوگی (هادی) ی عرش رب اعلا در
 کتاب حیات

بر نشاکاه فلاکت در سراسر خاکدان
 تیر جاسوز بلایه نشاندر خاکیان
 گوردیگ انجمیدر پیرایه بخش آسمان ؟
 تیر محنتدن دلنمش گوز گوز اولمش کن فکان
 دست جلاد قضادن زخم دار اولمش جهان

شول فضا ده سیر ایدن صانه سحاب پاره در
آه شونکاه جاندر درد دن بیک پاره در
قلب غمپرورد احراران کبی آواره در
" هادیا " حزن عمومی چکه دن دل پاره در
یوق مسرتدن اثر محنت شمار اولمش جهان

§

صانه باراندر یاغ، ماتمکه انسته
حالمز تأثیر بخش غم اولوب قدسته
ایشته آغلار قدسیان احوال انسته
بزده آثار مروت حسی یوق جنسته
بر سوری جلاد لندن اشکار اولمش جهان

§

طیر سیروستان قدسز اولمشز زیب نفس
ایسترز آزاد اولاق زندان غمدن برنفس
قیمت حریتی تقدیر ایدر احرار بیس
ظلمه ، استبداده انسانیت ایلر می هوس؟
آه کیم دست ستمله تنک و تار اولمش جهان

§

زیب زندان سفاقدن ترقی پروران
زبور باغ سعادتدر دثات گستران
دار ظلم اولمش جهان یوقدر عدالتدن نشان
تلخ آب جوريله آلوده در ناسوکیان
تابدار معذرت اولمازمی کلزار جهان؟

§

ای حقیقت ، زهرک ابله تلخدر وجدالمز
تیر محنت بار که صانکیم هدفدر جانمز
بهجت آباد اولمدی بر آن دل ویرانمز
رهگذار غم دگلمی برخیاستانمز؟
رهرو ملک فتابه رهگذار اولمش جهان

§

بوyle سولر " منطق الطیر " ی بیلن گویان راز:
شول گوزل قوشلر دگل بیجا یره شیون طراز
هر کس اوز آلامنه برشیوه ابله نوحه ساز
سوگیلی قوشلر قیامت دست جفادن احتراز
بیر بولوک صیاددن بیزار و زار اولمش جهان

§

نعمه ریز ابتهاج ایکن چمنده بلبلان
عرض رخسار لطافت ایلدورکن غنچه گان
تند باد انسجت اولور گلشن ورقریز خزان
لاله حسرتده غرق خزن اولور گل پروران
برمیلا نگاه محقدنر چمنزار جهان

§

ساحه پیرای چمن اولمن عروسان بهار
گلمیدر ؟ یوق ، هربری بیر چهره حوری عذار
ایشته قیلمشدر فلک تسلیم آغوش مزار
مادر نامهرباندر روزگار کجمدار
ای بسا آهویه شهر حاشکار اولمش جهان

§

بیر وجودی ایلور بر عارف حکمتمون
جالس تخت معارف . زیور عرش فتون
دست صیاد اجلده آ خر ایلر سـرنگون
گشفت اسرار جهان ده عاجز اولمش عارفون
حد عقل موشکافه صیغماز اسرار جهان
§

غم فرا بر منظره تشکیل قیلمش کائنات
سرما اولمقدہ مردم غملى ، غملى فاجعات
تلاغ بر معنای ایله لبریزدر جام حیات
ساحه وحشت دلمی کائنات حادثات ؟
جنگ فطریء بشر چیس کار زار اولمش جهان
§

خامه محنت نویسم قلب سنگی موم ایدر
شعر جاسوزم فرحیورلری مهموم ایدر
غم نه در ؟ درک ایتیمیان غافلری مهموم ایدر
بومصائبگاه دهرک تولد یغین . ماوم ایدر
محنت ویاس والم له دل فکر اولمش جهان
§

ای قام ! بسدر اربندک قاب رفت پروری
ایشته تصویر ایلدک . برلوحه یاس آ وری
تیلیه ک اوراق محنتدر حیانت دفترى
مکتب غمده شودرس اولمش لسان ازبری:
تیر آ تشبار غمدن داغدار اولمش جهان
§

ادیب شهیر حسن بکک روحنه اتحافی
بوگونه قدر شناسان غریق محنتدر
بوگونه چشم ادب اشگرینز حـسرتدر
بوگونه قرقی تمام اولدی اول ادیک کیم .
دیمک اولوردی اوکا قهرمان همدر
شو : خوابگاه ابدده یاتان وجود عزیز
عریق لجه غفران ، قرین رحمتدر .
ایتیردک آ ه ! . عجب بیر وجود فیاضی
دیمک اولوردی مجسم اوپیر حمیتدر
حسن ! حسن ! دیبه دیلر بوگونه نوحه سرا
حسن اوپیر مقدس ادیب امتدر .
فراغ خاطر ایله یات مزار پاکک ده
الی الابد سکا ملت رهین منت در
بوگون وطنده نمق ایلان نهال کمال
سن اکدیگک اوگوزل دانه حقیقتدر
جهالده مزرعهلر دانه پرور اولدیقجه
جهانیاله آ دک مایه شرافتدر .
§

کیمدن کیسه شکوا ایدلم ؟
ایکه یور بار غم آ لتنده وطن امداد بوق
کسوه ماتم بورونمش جمله بیر دلشاد بوق
اولمش اولاد وطن پوینده راه ضلال
بونلری ارشاد ایچون بر شعله ارشاد بوق

بیر طافم بیچاره لر معروض تیر انتقاد

« منتقدلر » بولسین نقیده بیر قادیوق ! . .

ملت مقدوره هرابنده بیک ایراد وار

اهل ایراده نیچون بیاحمم که بیر ایراد یوق ؟ . .

عرق ملته تفه ایلمش خون ای « حکیم ! »

ایتمکه احراج دم جراح یوق فساد یوق

حستهک لبضین دوتوب درد آشنا اولمق گرک

یوقه فریادک هبادر میوه فریاد یوق

کرجه ملته محققدر وجودی غلنک

سندیه تشخیص مرض ایتمکده استعداد یوق

فخر استادانه ایله ای اولان سرشار کبر

جهل ایچون استاد سین ، عرفان ایچون استاد یوق

ملت مظلومه ده وار قابلیت جوهری

حیف ! . . اولی پارلادیران بیزلرده استعداد یوق

گوردینگک اهل فلم خدام استعداد در

حقه نسایم اولمفه ملته استعداد یوق

یک اوزافدر کوک حریت ای « اختر شناس » !

رؤیت ایتمکچون اوئی رصاد یوق ، مرصاد یوق

دانه لر لشو ولما بولمش بوسنلزارده

لبایهک بو زرنگاهی بیجمه که حصاد یوق

ترک اعراض ایتمگی هر شخص ایلر توصیه

ترک اعراض ایلیان ایواه کیم افراد یوق

نوحه احرارانه

« در اوغملی باقیش سنده ای هلال محرم ؟ .

طلعتنمای غمدر : گوگده هلال احمر

بیر محشر المدر ! دیده مده ارض یکر ! .

دللرده داغ حشرت . . گوزلر دمویپرور

احرار سینه زندر . . بولوحه دیلده ازیر :

حریتک یولنده اک شائلی بیر دلاور

ایشته . . حسین در بو جانپاره بیمبر

ییلیم نه در ملالی ؟ . محزون باقان هلالک

بیر نطقه کل « بیان ایت : اسباب افعال ک

آ یا نیچون بویانمش آل قانه یال و بال ک ؟ .

خون حسیندر می پیرانه جمال ک ؟ .

حریتک بولنده اک شائلی بیر دلاور :

ایشته حسیندر بو جانپاره بیمبر

عکس ایتدیمی شو آل فان طوفان گریلادن

لال اولمه ای هلال ! نقل ایله بینوادن

لشگر کش ملاعین . . اول شمر بیحیادن

صدر حسینیه جیقدی شرم ایتمدی خدادن

حریتک یولنده اک شائلی بیر دلاور :

ایشته حسین در بو جانپاره بیمبر

جوق کورمیک هلال ! مانمکه حیانی

کوردمگی عمرک ایچره بیر بویله فاجعانی ؟

کلزار مصطفایه ست ایتدیلر فراتی
 سوندیردی مطلقیت مشکات کاشانی
 سنده بیزمله ورد ایت اشبو قرماتی :
 حریتک بولنده اک شاللی بیر دلاور ؛
 ایشته . . حسین در بو جالبارة پیمبر
 سیر ایتدیکت جفادن اولدک خمیده پیکر
 کرب بلایی کوردک رخسارک اولدی بی فر
 شیدی تموج ایلر چهرگده نور احمر
 یادگده می هلام لبشینه جان ویرلر ؟
 حریتک بولنده اک شاللی بیر دلاور
 ایشته . . حسین در بو جالبارة پیمبر
 بواول حسیندر کیم یتمش ایکی جوانه
 بلدی جهاد اعظم شمر ایله . . هم - شالله
 اندام رخمداری کیردی مزاره شالله
 درگاه حقه اوشدی جسمنده کی شالله
 حریتک بولنده اک شاللی بیر دلاور
 ایشته . . حسین در بو جالبارة پیمبر
 کلر ، شکوفه لر سیم آرایش چمندر
 حال حسینی شرحه اولر بیرر دهندر
 دیکله نه سويله بورلر شایسته حزندر :
 ای نور عین احمد فاک سکا کفندر
 حریتک بولنده اک شاللی بیر دلاور
 ایشته . . حسین در بو جالبارة پیمبر

ای زاده غصنفر ، ای نور چشم زه
 فکرک بولنده اولدک سر بر جدای
 سر دفتر شهیدان . . لبشینه واحد
 بیزدن سکا هدای اولسون بوشعر رعده
 حریتک بولنده اک شاللی بیر دلاور
 ایشته . . حسین در بو جالبارة پیمبر
 حریتک بولنده دوشدک جدا وطنندن ،
 حریتک بولنده کیچدک شو کلبندن ،
 حریتک بولنده آیریلدک محندن ،
 بویولده رئس پاکک آیریلدی آه !
 حریتک بولنده اک شاللی بیر دلاور
 ایشته . . حسین در بو جالبارة پیمبر
 افسانه پروانک بهوده در فخر
 ظاهرده حر حبه ا . . محکومدر
 بیر مرد حزمیرور لوزن اندر چهار
 بیر جان انجو قاجارمی میان بهر
 حریتک بولنده اک شاللی بیردلاور
 ایشته . . حسین در بو جالبارة پیمبر
 حریت ادعای ورمه سوزک بالاندر
 جاندان کیجر مبین کل میدان امتحاندر ؟
 جاندان کیچن حقیقت اک شاللی قهرماندر
 حریت حسینه احوالی ترجماندر

حریتك بولنده اك شانلی بیر دلاور
ایشته . . حسین در بو جانپاره پیمبر

اولسون گرك وطن عب دلسیر اشك احرار
ابر آ غلابور سه البت خندان اولور چمنزار
اولسون بیزه نمونه اخلاق آل اطهار
« حرم دیان » اوورمی مملوك دست اشرار ؟

حریتك بولنده اك شانلی بیر دلاور
ایشته . . حسین در بو جانپاره پیمبر

آ رتق . . اوصاندی عالم ترك ابله آ . ودادی
اولماز حصولبخشا بیر ملك مرادی
نا اولمانجه اونده حریت اجتهدادی
بوانوحه اولمش الحق زیب لسان هادی :

حریتك بولنده اك شانلی بیر دلاور
ایشته . . حسین در بو جانپاره پیمبر

باق امته حسینم ! کور امت عظامی
ویرمش الذدن ابواء . . اول پارلاق احتشامی
بیر حاله کلمیش ایمدی بیر ذره قالماشدر
اسلام اداره سنده اسلامك احترامی ! . .
بیز لر غریب قالدق اوسوس کیم وطنده
آ غوش کربلاده آ غلا بیزمله سنده
حریتك بولنده اك شانلی بیر دلاور
ایشته . . حسین در بو جانپاره پیمبر

❦ دنیا ساحة غمدر ❦

كلشن عالمده بیر گل وارمی بی خار اولسون ؟
هانسی بلبدر جفای خاردن زار اولسون ؟
كوردگزمی بیر چیچك باغ فئاده صولمسون ؟
هانسی بیر نخل امل واردر كه بی بار اولسون ؟
كوسترك بیر یوسفی محسود اخوان اولمدی ! . .
هانسی بیر یعقوبدر مهجور دیدار اولمسون ؟
آ تدیلر نار بلایه حضرت ابراهیمی ! . .
وارمی بیر یحیا شهید تیغ غدار اولمسون ؟
هانسی موسی کورمدی ظلم و ستم فرعوندن
وارمی بیر عیسی جانبخشا كه بردار اولمسون ؟
هانسی پیغمبر اولوبدر چيكمسون یوز یك اذا
وارمی بیر احمد دوچار طعن اشرار اولمسون ؟
ای بسا سقراط کیم نوش ایتدی زهراب ممات
هانسی حکمتپرواندر دهرده خوار اولمسون ؟
هانسی سظامیدر اول کیم خلق تکفیر ایتمدی ؟
وارمی بیر منصور کیم زیب سردار اولمسون ؟
هانسی عاشقدر جهانده نائل دیدار یار
وارمی بیر پروانه محو شعله نار اولمسون ؟ .
ویرمدی فرهاده چرخ بیوفا شیرینی
(هادیا) کیمدر فنا ملکنده خونبار اولمسون ؟

نرانه غمپرورانه

جهانه گلمه دن مقصد نه در انسانه بيلم که ؟
 حقيقتی بو خلقت يوقه بير افسانه بيلم که ؟
 بن ادراك ايتدم دنيايه گلنگدن نه در حکمت
 ياراتمافدان نه در حکمت بيزی سبحانه بيلم که ؟
 مجسم بيرخياله بگزه بور تمثالی امکاتک
 نيچون دلدادۀ شوقز خيالتانه بيلم که ؟
 کتاب کائناتک سری حيرتبخش امعندر
 بو سری کشفه يوقدر يول نيچون امعانه بيلم که ؟
 بوتون ذرات عالم مظهر اسرار قدرتدر
 بونک خلنده عاجزدر نيچون فرزانه بيلم که ؟
 دوشونديکجه فجايگاه دهرک حال دلسوزين
 نيچون عاشق اولور درد و الم وجدانه بيلم که ؟
 بو ظلم آباد کيتی ده فقط برنامی وار عدلک
 اولورمی عدلله معمور بوويرانه بيلم که ؟
 نيچون فخر اياسون احراره ظلم ايتمکه استبداد
 الهی ! تابکی بو ظلم غدارانه بيلم که ؟
 جنولير و ليرک فکری اولوب عالم پسندانه
 نيچون معبودر رای فلاتوئانه بيلم که ؟
 اولوبدر مستبدان چالس اورنک استغنا
 نيچون ذات نصيب اولمشدر احرارانه بيلم که ؟
 ضيا و ظلمتی تميزه بوقمی ديدۀ ادراك
 به نور حقيقت جيقميور ميدانه بيلم که ؟

اولوب آرايش باغ سعادت جهلپرورلر
 نيچون عارف ياشار دنيايه بدبختانه بيلم که ؟
 هزاران بلبلان ، باغ فناده ناله پروردر
 نه مجبور ايلمشدر بولری افقانه بيلم که ؟
 بورک آل قانه دولتش (هاديا) حزن عموميدن
 بو حزنی بخش ايدن کيمدر دل و وجدانه بيلم که ؟
 نصیبی خون دلدر بو فنا ملکنده احرارک
 عجایب بر معمای بو طلمخانه بيلم که ؟
 ساقی به بر نیاز رجامندانه

ساقی ! اله آل جام صفا بخش روانی
 لطف ايله دمام بيزه اول روح روانی
 صون بيزلره اول بادهی کيم عقلربادر
 هشيار اولان آدم چکه مز بار گرانی
 صهبای دل عارفی لبريز شراب ايت
 تا عرض جمال ايلييه اسرار نهانی
 اول می که اونی ، نوش ايدييور زمرة احرار ؛
 شایان ملامت گوره مز کيمه جوانی
 آزاد اولهيم ده برسک ا اگر دست بلادن
 درک ايتمه شئونات خرد سوز جهانی
 يوز بیک حسد اول جاهل کمکرده شعوره
 بيلمز غم محنتگده کون و مکانی
 قابلميدر عاقل اوله تاب آور محنت ؟
 عقل اولسه جوان ، بير فيلاز شالی جوانی

بیلک نه دیمک ؟ سالب آسایش جاندر

بیلک ایدر البته غم آباد جنانی

راحتمی یاشار معرفت اندوز معالی ،

ایلمی تبسم رخ ارباب معانی ؟

اول دل که ایدوب حزن عمومی ایله الفت

ظن ایتمه گوریر بیر داهای رحسار مسرت

(*) زمزمه عاشقانه

لطف ایت ، گیری کل ! طار دلمه موس جان اول !

بو یانمشه سن محرم اسرار نهان اول !

شول باده بی کیم مجمع عشق ایچره صاتارلر

صون بیر نیچه ساغر بیره ، سویله رمضان اول

چون ، خرقریه اود اوردک ایا عارف سالت !

قیل جهد که ، سرخاقه رندان جهان اول

دلدار دیمشدر : سکا قلم نکراندر

سویله : گلیرم شیمدی سلامت نگران اول

جانبخش لبک حسرتی قیلدی یوره کم قان

ای درج محبت ینه سن مهر نشان اول

اگلشمامک ایچون دلنه غصه غباری

سینده عقب نامه دن ای اشک روان اول

اول جام جهانیه که (حافظ) هوس ایلمر

دی : بیشکه آصف جمشید مکان اول

(۰) خواجه حافظ دن ترجمه

ایسترسهک آچاسون سکا اسرار خفایا :

(هادی) گیبی خاک در احرار زمان اول

فدا کارلق — مردانهک

پای در قید اسارت باشامقدنسه اگر

حر اوسمک بیله بیل وصلت دلداره دگر

سل سیف ایلمه رهک شانی آتیل میدانه

مردلک ، دهرده یوز بیک در شهواره دگر

ایله اظهار حقیقت ، نه تبصص یریدر

چون « اناالحق » دیبه نک باشی سر داره دگر

همتک سست قیلوب کاردن ال چکمه سبب ؟

خلقه خدمت نه قدر مخزن دبناره دگر

قیمتک ایتمسه تقدیر وطن اهلی نه غم

بو آجیقدر که ملامت اوقی احراره دگر

صال نظر نفع عمومی به ای ارباب نبات

اولمه رنجیده ، بوبولده ایاغث خاره دگر

لوحة فکرکه یاز : « حب وطن » عنوانین

وطنک خاک سیاهی زر نقاره دگر

حب لیلای املده بو یقیندر (هادی) !

سنگ کودک منشان قیس فدا کاره دگر

خاقدن کس طمعی ایلمده ابراز هنر

بور حق چهره سنه آرزو طمع پرده چنر

عصمت

یا خود

عصمت اولی ذاتلرک خصائل

کیمه به قیلر تملق حقیرستان نان ایچون
چاک عصمت ایلر عالیجنابان نان ایچون
آب نایاب عفا فی دوگمز انسان نان ایچون
ترک ملک ایلر ارباب عرفان نان ایچون
باب ارباب غناده طورمه ای غیرتپرست
ایلمش صهای استغنا اولی مخمور و مست
حال رقت بخشگه رحم ایتمز اول ساغر بدست
اولسون ار ، تنور غمده قلب سوزان نان ایچون
گر شان آدمیت قیلماز عفتپوران
دنبه جنبان ریا اولماز حقیقت گستران
قید منته یاشار می حر اولان روشن دلان ؟
روبه ایتمز تبصص شیرمردان نان ایچون
در یکنای حیایی صائمیک ناپارویه
گوهری ، قویماز برابر ، لعلی ، سنگخاره
نان بیر خرمهره ، عصمت افشار الماسپاره به
ویرمز الدن جوهری ، جوهر شناسان نان ایچون
زهر جاسوزانه دن کمترمی نان امتنان ؟
آتش نمروددن کسین رخ خستوران

نیش عقربدن دها بدتر لسان ناکان
بونلره ایتمز رجا علوی نهادان نان ایچون
عزله کیمک مزاره اک بیوک بر شاندر
خلقه منتدارلقدن موت پک شایاندر
بنجه احرارانه اولمک موجب غفراندر
ایستم چیکسون جهنم روح و وجدان نان ایچون
نفس پاکمی ، آبروسزلق صالار تأثیر دن
آبی اولماز ایسه کسینک گیدر شمشیردن
عرض حاجات ایتسه گیتزمی بسالت شیردن ؟
ایامز محو بسالت اولسه شیران نان ایچون
شاهباز اعتلا پرواز اولورمی فضله خوار ؟
اینمز آلیچاق یرلره شاهین علویت شکار
اولماز عنقا دست زاغه دیده دوز انتظار
قاف همتدن دوشرمی اهل وجدان نان ایچون ؟
شعر رعناسنده سویار عارف رومی (ضیا) (۵)
اولمه گر انسان ایسه ک افتاده زرق و ریا
لن اوله اول ماله کیم کسبنده آلتدر حیا
ایتمز انسانیتین انسان قربان نان ایچون
(۵) لعنت اوله اول ماله که تحصیلنه آلت
یا عرض و یا ناموس و یا غیرت اوله آلت
(ضیا پاشا)

(۰) ﴿جوانمردك﴾

اگر عاقلهك ايت كسب حقيقت
 حقيقتدر قالان اى اهل فطنت !
 چاليش تحصيل قيل علم و معاني
 اولور بوشكل و صورت محو وفاني
 كيمك اولمازسه تقوا ، عام ، جودى
 حقيقتدن آنك بوشدر وجودى
 مرارنده يانار اول كيمسه راحت
 كه آنندان يتمه مشدر خلقه زحمت
 نه قدر صاعسين قيل جود واحسان
 اولنده وارثكدن اومه احسان
 ديلر سك اولميه گوگللك پريشان
 ييقلمش دللرى قيل شاد و عمران
 بوگون سيم وزرى ايت بزل و ايتار
 صباح اول دولته صاحبدر اغيار
 آپار كندگله قبره زاد ميماد
 سالا اهل وعيالنگدن بوق امداد
 شو آدم ايتدى تحصيل سعادت
 آپاردى توشه روز قيامت
 بانا بندن گوزل غمخور اولورمى ؟
 اولورسهم ياد ايدن بير بار اولورمى ؟
 (.) بوستان سمدیدن ترجمه ايديلمشدر

بوگون گوسستر كر كارانه همت
 صباح ديشلرسك انكشت ندامت
 لباسى اولميان بي چاره گانه
 جبريل ، چيلاق گزه ن افسرده گانه
 مرو تيرور اول بخش ايله خلعت
 سنگده سرک اورتسين رب عزت
 يوله بوش صالحه گلنه قابوگا آج
 كلور بير گون اولورسين سنده محتاج
 حميتمند ايدر شفقت فقيره
 كه قورقار كيم اوله محتاج غيره
 اعانت ايله گورسك آج و محتاج
 گلور بير گون اولورسك غيره محتاج
 سفالتپرورانك گوكلين ايت شاد
 مذات گولاريس ياد ايله استاد !
 دكلسين ذلت و محنت اسيري
 بونا شكر ايلوب بيله فقيري
 يتيمك اوزره صال ظل حمايت
 اونا هر باره ده گوسستر اعانت
 گورنده باشنى چيگنده غمدن
 اووقت اولادكك اوپمه يوزندن
 چكن يوق نازنى ايلرسه فرياد
 آ حقه لاسه كيم ايلر آنى دلشاده ؟
 خبردار اول يتيمي ايتمه گريان
 اگر آ غلارسه تيرتر عرش رحمان

گوزلدن سيل باشين اى اهل همت
يوزلدن تپراغى صاچ ايله شفقت
قالوبدر سايه سز ، بيوايه ، بدبخت
سن اوز سايه گده بيله قيل مروت
ازل مسعود ايدم بن ، ناز پرور
قوياردم والدين آ غوشنه سر
چييين لر قونسه ايدى رويه ، آندان
نيجه كسلر اولوردى دل پريشان
اولورسم شيمدى پابند اسارت
بكا احبابدن يوقدر عنايت

❦ قلمه ❦

الا اى بلبل عرفان وطن باغنده فرياد ايت
فون . (اوراق فنون) . نعمه مليه انشاد ايت
جهالتله وطن بيرليل طلعتناك ايدير تشكيل
زبان نور پاشگله ره عرفانه ارشاد ايت
قلم شكر فشان معرفتدر گوش هوش ايستر
ديلر سك حظياب اولماق شو نصحن ديكله درياد ايت :
اگر عافلسك اولمه حرصله دلداده ثروت
رضاي حقى ايسترسك عباد الله امداد ايت
حميت دوشگونى اولمه گشاد ايت خوان احسانك
دل ارباب حاجاتى كرمكارانه دلشاد ايت
باپيش عاجزلارك دستندن اى سرمست استغنا !
ديمه (اهل غنايم) بازىء دوراني درياد ايت

اگر استرسهك آ دك زيب تاريخ جهان اولسون
درخت سايه دار اول ، ميوه وير ، اك شانلى بير آد ايت
خزانه يوز قويان نورسته گان باغ اسلامه
نظر صال ، تربيت بخش اول ، اليندن جهلك آ زاد ايت
اگر آ مالك اقبال وطندر اورمه بوش لافى
حضيض مكنتدن ملتي بالايه اصعاد ايت
معاون اولمقبيله ظالمه آ غلامه مظلومى
سزاي رحمت اولماق ايسترايسك ترك بيداد ايت
خدا قرآ لده (قوم الظالمين) . ملعت خواندر
ديلر سك مغفرت حقدن عدالت پرور اول ، داد ايت
گوگل صنديرمه ، ابو ييقمه ، اذيت ويرمه مخلوقه
ييقلمش خانه يى معمور . صنمش گوگلى آباد ايت
ديلر سك مستفيد اولماق حقوق آدميتدن
ضيای علمى دردست ايله ، فك علمه معتاد ايت
اگر مقصودك ايسه كسب حسيات روحاني
بوپند حصه بخشي قلبله تذكار ، اوراد ايت

نواى زندانه

فدا كارانه چيق ميدانه احرارانه جوش ايله
سپهسالار اولوب تفيش احوال جيوش ايله
شو : طاق شعله دار رفعتى احرار لازمه
لوای فتح وكشفي حيدر آ سازيب دوش ايله
(*) جرائد وكتابلره موافق بير اسمدر .

ایدر پرولوله طبل رقابت صحن امکانی
 ترلزل بخش حسیات اولان آوازی کوش ایله
 مصمصه خیالکنده اگر آمال استقبال
 آنیل میدان شیرانه . مهیبانه خروش ایله
 آچقدرد بزم انسا انس می نوشان حریت
 شرفیاب دخول اول باده عرفالی نوش ایله
 شتابان اولده عشرتگاه نوشا نوش رندانه
 عباى زرقى پای انداز پیر میفروش ایله
 نه کوردك منشاء وسواس اولان کنج مدارسدن
 قبولوب ترك وسواس کوش الهام سروش ایله
 نه در کسبک عمایم پوش اولان اهل تفاقدن
 تعصب فرقه سین باق . کسوة انصافی پوش ایله
 تصوفدن . تمبددن نه در افصای آمالک ؟
 طریق عزمنی زاهد طریقتگاه هوش ایله
 براق بوقیل وقال بی مالی اهل معنا اول
 چراغ حق روشن قیل ' خرافاتی خموش ایله
 اگر مامولک ایسه کسب حسیات حریت
 فدا کاران حقت بند رنسانین نیوش ایله
 دبلرست فیضدار اولماق اولوالالبابدن هادی !
 آچوب معنا قولاغین ظاهری کوشی فروش ایله

آمال ترقی

حقیقی آرزومز انتظام حال مانند
 مساعیمز بوانون مصروف استکمال مانند

اساس فکرمرز تامین استقبال ملندر
 یوزکنده بسله نن آمالمز اقبال ملندر
 یکانه نقطه مطلوب استقلال ملندر
 اولوبدر داغدار غم وطن نار جهانلندن
 سولوب نور معارف تند باد جهل وغفلندن
 یوق آثار سعادت طوب طولی خارشقاوتندن
 وطن گلزاری خوار اولمش یدارباب شرتندن
 بزم مقصودمز اصلاح حال آدمیتدر
 وطن پیرایدر برغنجۀ نوخیز روحانی
 صولوق باغ حیاته تاببخش اولمقدمه عرفانی
 فیوضاتی له احیا ایتمک استر باغ وجدانی
 نسیمی ایتمه ده تهریزر حسیات انسانی
 روایح بخش وبهجتزای گلشنزار ملندر
 جهان کلمه دن مقصود تحصیل معانیدر
 معانی باعث نبل حیات جاودانیدر
 معانی شهر انسانیته اس المعانیدر
 معانی پرور اولمق بزجه اقصادی امانیدر
 اک ایستکوار املمز ارتقای مالک وماندر
 حقیقت سای سنده کسب قدسیت قیلار ملت
 حقیقتله ایدر نوع بشر تحصیل حریت
 حقیقتله اولور باغ وطن گلزار امدت

حقیقت ظاهر اولسه پارلایار انوار علویت
حقیقت بین اولانلار واصل فوز وهدایتدر

وطن

دنیاده املمز فقط اعمار وطندر
وجدانمک سودیکی دلداری وطندر
(کلبیک ادبه) دیرز آهنگ مقامات
هر بلبل غم پروره کلزار وطندر
بیلم وطنک کلشن رعناسنه نولمش ؟
اشکوفه بهجتور ، وجد آوری صولمش
وجدان منافق کبی بنیانی بوزولمش
جاهلدرک افکاری کبی تار وطندر
قالمشی رباض وطنک ذوق و صفاسی ؟
برمملکتک جهل له قابلمی بقاسی ؟
زلزال جمالتله پریشانددر اساسی
مظلوم کبی گور نیجه خونبار وطندر
بار وطنه اولمادی بزلزله محبت
شان و شرفین ایلمدک حفظ و حمایت
برحاله گنبدک که اولوب لایق نفرت
انظارده اولادی کبی خوار وطندر
بلبل گبی ارباب قلم قیلدی ترانه
اجرای نفوذ ایتمدی غفلتزدده کانه
تأثیر ایده مز وحی اوله کر سنکدلانه
بولوم بالا جالب انظار وطندر

بکای طبیعت

بخت نامردانه مزدن روزگار آغلار بیزه
اویله بدبختر که ، بخت نابکار آغلار بیزه
عطف چشم انتباه ایتمکجه یار آغلار بیزه
هرسحر کلشنده داد ایلمر هزار آغلار بیزه
غنیچهلر ، کلر ، چیچکلر ، مرغ زار آغلار بیزه

دیدمه مشهور اولور ؛ عالم بوتون دارالعملال
اولماسونمی ؟ . . . حقمر مهضوم ارباب الضلال
عطف انظار حقیقت ایله ای صاحب کمال
کریم جلیب اولسن تاویل برکوز ما . قوللیدیل .
پایمال اولمش هلال شرمسار آغلار بیزه

.
کره ارضه بوتون اولدی اجانب حکمران
قالق ای نائم آچلمشدر صباح امتحان
قانه دونمشدر بوکونده قلب ملتپروران
قبر پاکنده رسول کردگار آغلار بیزه
امت معصومه ایتمش خواب جهاه انهماک
بیر نفس اولسون بیله غفلتدن ایتمز افکاک
بوئله کیدسه حال ؛ البته طبیعیدر هلاک
شاهراه انتباهه فیماز ایسهک انسلالک
چشم استقبال ملت زار زار آغلار بیزه

بیر خراب آباد غمدر صانکه کلزار وطن
 قلب غمپروردمز لبریز آلام و محن
 ورطه ذلتده محکوم فنادر مردوزن
 سیل جوشان فلاکت هرطرفدن موجزن
 طالع لیر ، کردابلیر ، موج بحار آغلار بیزه
 قابل اطفا دکل کن نوری اسلامیتک
 سوندی افواه نفاق ایله ضیاسی وحدتک
 شیمدی بالنگر نامی قالمش بیزده انسانیتک
 امت مرحومه ده یوق روحی موجودیتک
 اوپله موتایز که اصحاب مزار آغلار بیزه
 اولمیور مشهور حالا بیزده آثار ندم
 غالباً اورمقده یز بیپوده دملر دیمدم
 اولمدق راه نجاته خطوه انداز قدم
 گشتیء اسلام اولوب معروض کرداب عدم
 الامان ای ناخدا خاق بحار آغلار بیزه
 ایله اصفا پند آ تی یی ایا اهل کرم
 سویلمشدر (مصاحح الدین) اول ادیب محترم :
 " درطریقت دم تمیاید قدم باید قدم "
 ایلر انسانیتی مسعود ارباب قلم
 بوتلار اولماز ایسه بخت داغدار آغلار بیزه
 عزت نفس ایله اولمک برمزیتدر بیزه
 عمر سورمک بیک سقالتده اذیتدر بیزه

شانلی اولمک... شانلی اولمک... شان شهرتدر بیزه
 برحیات اولمق اسارتله خسارتدر بیزه
 کر اولورسهک شیر آ سا ذوالفقار آغلار بیزه

ترانه ملی

چراغ مظلم امید ایشیقلانمازمی ؟ یانمازمی ؟
 سییه رو بختمز غدر و جفاستدن اوتانمازمی ؟
 مزار جهلده خوابیده غفلت اویانمازمی ؟
 معارف غنچه سیله کلشن امت دونانمازمی ؟
 اوصاندی خامه لر تحریردن ملت اوصانمازمی ؟
 آچلدی صبح صادق خوابدن ملت اویانمازمی ؟
 کیروب بیکانه لر احرامه اولدی مظهر نعمت
 حجاز اهلی هله مخمور و مست باده غفلت
 بولا قابلمی انسان اولمسون دمبسته حیرت
 مقدس حقین استرداده سعی ایتمکده هرملت
 حقوقین آکلا یوبده بوسقالتدن اوصانمازمی ؟
 آچلدی صبح صادق خوابدن ملت اویانمازمی ؟
 ره ملتده همپروان ابدال مال ایلر
 حمیتله وطن تحصیل اکمال و جمال ایلر
 حمیت اولسه اولاد وطن کسب کمال ایلر
 رجالک همت مردانه سی قلع جبال ایلر
 دنائتدن ، خصاصتدن ، لامتدن اوصانمازمی ؟
 آچلدی صبح صادق خوابدن ملت اویانمازمی ؟

اساس شرعمر جودت ، حميت ، سعى وغيرتدر
الهى بختيار اولسون اوکس گيم اهل همتدر
وجودى عالم اسلام ايچون فخر و شرافتدر
بويورمش فخرعالم اسخيا اصحاب جنتدر
حديث مصطفايه قاب و وجدانلر اينانمازمى ؟

آ چلدی صبح صادق خوابدن ملت اويانمازمى ؟
عمومک راحتين درييش قيلق شان انساندر
امور خيره احسان ايتمک اک مقبول احساندر
تعاون ، باعث حریت عبد اسيرالدر
ابدن کسب تمدن غبطه بخش اهل امکاندر

اولوب هشيار بيلم نوم سكرتدن اوصانمازمى ؟
آ چلدی صبح صادق خوابدن ملت اويانمازمى ؟
حميتپرووران عالم اولدى واصل آ مال
حميت ايله ايتمشدر ملل تامين استقبال
نه برده همت اواسه اول يره مفتوندر اقبال
ايدر همتله ملت اکتساب شان عال العال

هوای نفسه اويمش بی حميتلر اوصانمازمى ؟
آ چلدی صبح صادق خوابدن ملت اويانمازمى ؟

زيانه اوغراى س-رمايه عمر کرانمايه
و « ضل سعيهم . . » برهاندر اثبات دعوايه
تعالیپرووران شهيد کشادر عرش معنايه
اولور اتفاق ايله انسان نائل بروتقوايه (۰)

اولوبده نشوه ياب جود خستدن اوصانمازمى ؟
آ چلدی صبح صادق خوابدن ملت اويانمازمى ؟

گرمکاران ايدر صرف مساعى فح امتده
سزادرمى سن عزتله ياشا مخلوق ذلتده ؟
تحمل ايتمز انسانيت ، اولسون حاق زحمتده
اولور محظوظ وجدان گورسه خلقى امن و راحتده
حيا ايتزمى نفسين بسليانلر بر اوتانمازمى ؟
آ چلدی صبح صادق خوابدن ملت اويانمازمى ؟

ايريشدى همت ايله ملت مسعوده مقصوده
کچيردک عمر قيمتدارى بز بيهوده بيهوده
بز اولدق اهل خسران همسفرلر يتديلر سوده
بوکون بزلردن استکراه ايدير اقوام موجوده
دوزرمى نفرتيه بيلم حقاتردن اوصانمازمى ؟
آ چلدی صبح صادق خوابدن ملت اويانمازمى ؟

حياتک معنى اصليسى شفقتدر ، محبتدر
جهانه کلمه دن مطلوب (خلق الله) خدمتدر
عباده خدمت ايتمک اک مقدس برعبادتدر
شو آتى بيت ناچيزم کلام خاتميتدر :

اولوب بيدار بيلم بوسارتدن اوصانمازمى ؟
آ چلدی صبح صادق خوابدن ملت اويانمازمى ؟

(۰) اک سوکيلي اک محبتلى ما ملککزدن بخش و اتفاق قيلمه ينجيه
نعمت الهيه يه کسب نائلت ايده من سکر « آيه سته اشارتدر .

فاجعه حیاتمزدن برپرده

مزاج خلق اولمش منحرف میزان صحتدن
تجاوز ایلمشدر حال امت استقامتدن
کمال شدت ایله ظنم ایدیر اجرای احکامین
کوکللر ایلمش تجرید آیات عدالتدن
آچوب اولاد ملت بربرینه پنجه قهرین
سونوب مشکات رحمت صرصر قهر وعداوتدن
جوانان وطن قربان شمشیر جهالتدر
یقلمش هیکل اسلام ای افسوس غفلتدن
دم شبان ملت له وطن صحرایی خون آلود
دونوب برلانه بومه وطن ارباب شرتدن
بیتلر صانه آل کل در ، چیچکدر ؛ صحن کلشنده
وطن اشکوفه زار اولمش دم معصوم ملتدن
بیقادی خانمالار ، یاندی جانلار بسدر ای بیداد !
داغلاماز صانه حانه عاقبت اشک مصیبتدن
چوجوقلر کیمسه سز ، مادرلر اشک افشان حسرتدر
چکرلر داغدار یاسدر ، لام ومختندن
مکدر اولمیورمی آهدن مرآت وجدانک ؟
تجرد ایلشمی یوقه حسیات شفقتدن ؟
فناقمی کورتدی حر ایشدن قیلدگر اعراض ؟
تهدر مقصود بیلیم مفسدتدن ، بغض وشـرتدن
نظر گاه امده اولمشر شایان استهزا
اوصان ؛ ال چت ای طایم شو نامردانه خصاتدن

تمدنپروران عنددنه آلدق « وحشی » عنوانین
اوتان ای ذوق آلان ! سفک دمادن ، فعل وحشتدن
بوافعال شنیعه ک کولدریر رخسار اعدایی
احبا سر برانوی تحیردر خجالتدن
حقوقک نولدیفین ادرا که حالا عقمز قاصر
آنگچون اولمشر ساقط حقوق آدمیتدن
ادب یوق ، معرفت یوق ، تربیت یوق جمله مز نادان
بولکه قابل اولماز راهیاب اولماق اسارتدن
بزم بو، جهلمزدن استفاده قیلدی غریبون
بز اولدق ناخلف ولاد ، جیقادی دست ثروتدن
اراضیمز ، وطنمز ، ملکز مال اولدی اغیاره
بوتون محروم قالدق مال وجاه و شان وشوگندن
بیز ایتدک بیزلره ؛ یوق کیمسه ده تقصیر واللهی
دوچار ذلت اولماغمز دکلدنر بشقه ملتدن
بومشهور مثلدر ؛ « کرکوپکر ایله غوغا
بونی کوردکده ایلر استفاده یولجی فرصتدن »
کلاب نفس ، ایشته بیزلری سوق ایتدی غوغایه
شودر که راهرولر مستفید اولدی بو حالتدن
بیز ایتدک قیل قالی ، قوملر کسب ایتدی اموالی
وطن قورتار میور حالا ید فقر و سفالتدن
بویش گونلک حیاتی فکرمز تک ایتمشر مظلم
اوصان ای دشمن انوار وحشتگاه ظلمتدن
سبکمفران ملت ایلدی پامال اسلامی
حذر یوز بیک حند اولسون سبکمفران ملتدن

صدای « الرحیل » ایضا قیلدی جمله اقوامی
آیل ای ملت مظلومه بو خواب بظالتدن
جهان بیر وادیء دزدان ، حرامیار مهیادر
بو صحرا ده یاتالار کسون امیدین سلامتدن
اگر نور هدا ایسترسهک ایشته (وادیء ایدن)
قدم انداز طور اول ، فیض آل نور هدایتدن
اگر ظلماته قنع اولسه ایدی حضرت موسی
فچن رهیاب اولوردی دوردیفی صحرای وحشتدن
عصای سعی له تابشکه انواره اقدام ایت
منور ایله فکرک برتو نور حقیقتدن
درخت علمدن قبل اقتباس فیض حریت
کلوب آزاد قیل اقوامی فرعون اسارتدن
دی: (رب اشرح لی صدی . .) قوی قدم میدانه مردانه
خلاص ایت قومگی بو بار طافسوزه خدمتدن
باق ایشته . . قبطیان اورنک پیرای تعالی در
دوشوب دام زبونگیرانه سبطیلر رزالتدن
بز اول نسل نجیب ملت اسلامیانز کیم
قدم با صدقده میدانه جهان تیرردی دهشتدن
آ چوب کوش درونی دیگله نطقین بیر فدا کارک
طوروب بحرک کنارنده نه سویلردی حمیتدن :
« الهی اولمسیدی، ایشته بو عمان بی پایان
و پاخود کیچسه ایدم اشبو بحر برمه بدن
ایدر (اسم جلال) ک نشر دارالملک ناسوته
قیلاردم کائناتی بهره مند فیض . وحدتدن »

جهانده پارلایان آثار هب محصول همتدر
اولوب محظوظ عالم میوهٔ بتان همتدن
حمیت بیر درخت میوه دار مسمتدر کیم
نه یرده کولکه صالحه قورقاریر انسانی ذلتدن
بوگون اقوام مسعوده بومیدان رقابتده
قیلوب کسب منافع کنز لایقنای قدرتدن

ترقیء صنایع

آجلدی باب تمدن ید صنایعه
مزین اولدی جهان حلیهٔ بدایعه
ضیای (رادیوم) ی کشف ایلیان دکلمی فنون ؟
علوم صنعتی تقدیر ایدک ای اهل ظنون !
اوقوملر که ایدوب کسب علم ابدانی
(بالون) له سیر ایدیورلر فضای امکانی
(ضیای برق) له هر شهر دن گلور اخبار
قلزدی علم صنایعه کشف بیک اسرار
ملل ، مخابره فکرنده در کواکب ایله
بز ایمدی الاشورز آه کیم (مواکب) ایله
او ، نفع پرور اولور آلت بخاریدن
بز ایمدی درس آ لیرز (مسلم بخاری) دن
ایدوبلر علمه ایجاد باق ! (فوئوگراف) ی
شیرین ، شیرین وورورز بیز عبث ، عبث لافی
قیلوبلار آ لذه حفظ حرف اصواتی
بز اختراع ایدیرز کونده بیک خرافاتی

امم ، صنایعه کشف ایدوب (فطوغراف) ی
بز ایدمی اوکره نیز آ ! شرح کشفی
خیال لری بوکه آ رتق سمایه اوچونلر
بودر امللری مریخه ، آ یه اوچونلر
نجوم کشفی ایچون دیکدیلر رصد خانه
عرضه کوکلمز اولمش بزم حسد خانه
بیز نه حالده یز ؟

اجانب قیلدی هریر کارین اتمام
بز ایسه ک اسکی طاسدر ، اسکی حمام
نلر ایجاد ایدیر ارباب صنعت
صنایعه قیلور تحصیل ثروت
طوتوب صنعتله دینایی اجانب
فقط بز قالمش محروم و خائب
« افندم » سویلیور منبرده هر آن :
« بزه لازم دکدر » علم ابدان «
دیور عبا کرک دنیا فنادر
جهان اسلامه زندان بلاد
سر ایتدکر بزلره دنیایی زندان
یقلین خانه کز ای کمشوران !
صنایع راهنی کسکدر همیشه
دیکدر لازم دکل اسلامه پیشه
صنایع تولدیفندن بی خبر سکر
حقیقت : میوه سر ، برسر شجر سکر

آ غاج بوم باش اولورسه کم بهادر
کسوب یاندرمیه الحق سزادر .

انسان نه ایله مکرم اولور ؟

اولورسه معرفت پرور ملائکدن مکرمدر
یاشار سه عالم وحشده حیواندن ده کمتردر
دیانت علمنه کسب قناعت ایلان بدبخت
صنایع پروران عنندنه ناقصدر ، محقردر
اوتوز بیل (علم ادیان) ه حیاتین حصر ایدن « عالم »
حیات اربانه دشمن اولوب موتایه رهبردر
فنون صنعت ایله جان ویریرلر جسم بی روحه
فقیه مرده دل جان آ لمق عامنده هنروردر
اوتور سسک مجلس وعظنده لذتیاب اولمقچین
کوریرسین کیم دیلنده نذر و فطره ورد و ازبردر
اولوبدر فیلسوفانک النده ما سواتسخیر
بیزم علامه سحر علمنده هاروته برابردر .
ادیب روحپرورلر اولوبلار ترجمان الوحی
بزم فهامه الحق لافزنلکده سخن وردر
نظر انداز دقت اولسه کر آ دم کورر فی الحال
بو بدبختاندن خیر اولمه مق کوندن ده اظهاردر
آ بیل ! بیچاره ملت اکتساب علم صنعت قیل
صنایع اهلی علویات عال العاله مظهردر
صنایع شاهراهن طی ایدن اقوام مسموده
ترقیات فوق العاده ایله کامبروردر

فون نفع بخشاله قیلوبلار عالمی معمور
 بزم « عام » اسف بخشا درخت خشک بی برادر
 و « کرنا بنی آدم . . . » نشانین حفظ ایچون هادی
 معارف کسبی قیلدق بزلره امر پیمبردر
 یازیق ملت !

سفلت بیزده . . ذلت بیزده . . هر دیرلو بلا بیزده
 اجانب ، تاز پرورد غنا ، رنج و غنا بیزده
 صنایع سایه سنده کسب شوکت قیادی غریبون
 بافک ! بیز اهل شرقه مسکنت ، نعمت ، جفا بیزده
 معارف یوق . . صنایع یوق . . تجارت یوق . . زراعت یوق
 درون غفات ایچره قالمشز ، یوقدر ضیا بیزده
 قیلور گوندن کونه کسب تعالی قومار ، قالدق :
 تدنی کوشه سنده خوار ، یوقدر اعتلا بیزده
 بو عبرتگاهدن بیر درس عبرت آلمیرز ، بیلم :
 حقیقت یوقمی استعداد و آثار زکا بیزده ؟
 تمدن ، علم ابدان ایله اولمشکن تجلیساز
 بو عام مسعدتبخشه زیچون یوق اعتنا بیزده
 لویه بیز قیامرز تقدیر قدرین علم ابدانک
 کور اولمش بوقه (هادی) دیدۀ قیمتمما بیزده
 تجدد بخش ایکن ادوار نو آئندۀ عالم
 هزار اسوس کیم وار کهنه فکر ، اسکی قفا بیزده
 بومشهور ملندر : « کور اندن طوتدیفن قویماز »
 بیز ، ایشته طوتدیمشز جهلی ، سبب ؟ چون وار عما بیزده

تدنیروالز ، دشمن انوار علویت
 آ نکچون سیم سیاهز ذره یوق نور علا بیزده

علمای لباسنده کی جهلایه :

آ . . ! ای عالمما ! مخلوقی کمراه ایلدک
 عاقبت دینپرووانی ، دیندن اکراه ایلدک
 ظن اصلاح ایله افساد ایتدک اسلامیتی
 ایلدک درکردن ای مقصد بومسئولیتی
 بیر سحاب اولدکده طوتدک آ سمانین امتت
 خصم ک اولسون : آ یه « المؤمنون اخوة . . »
 ایشته . . تسمیم ایتیمسین فکری . . دلی . . امانلری
 بیز ظلام آ باد اوهام ایلدک وجدانلری
 قالدیمی بیر قلب وسواسکه افساد ایتدک :
 هانسی بیر ابو قالدی ای ظالم که پر باد ایتدک ؟
 حق طرف بیرخطوه اولسون بیله اقدام ایتدک
 هانسی آ دم قالدی ای صیاد ، درددم ایتدک
 طوتدیفک افعالی یازمغدن حیا ایلر قام
 ایلسون نفرت یوزگدن احمد : اول خیرالام
 قاره اولسونده یوزک . . باشک آ شاغی خامه وار
 قویمدک بیر شی که قیلدک هرعوامه . . خامه وار

شویله بیر حاله قویوبلر دین اسلامیه بی
 دیدۀ دینپرووران باقدیجه خون افشان اولور

اویله بهقانلر ایدیرلر دین قدسیتوره

انعطاف چشم ایدن انکشت بردندان اولور

آ چوب چشم بصیرت ، قیل تدبیر لب قرآلی ؛

کتاب الله ، بیر کنجینه اسرار حکمتدر

عجب اولماز که قرآندن نصیبی یوق هراسانک

که اصحاب عمانک شمسدن حظی حرارتدر

کورنده مرد بیگانه حقیقت، عرض روی ایتمز

جهالت اهلی بیگانه ، کلام حق ، حقیقتدر

جمال حضرت قرآن او دم کشف حجاب ایلر

گوره میدان حریت که غوغادن سلامتدر

بهشت لفظده کورمک دیلر سه حور معنایی

صداق دختر فرقان فراستدر درایتدر

براق معرفته سیر لاهوت ایلدی احمد

که : رب زدنی علماً . . . شاهد صدق مقاتلدر

قیلوب تدریس ایله ؟ ادریس ، عزم کلشن جنت :

« رفعا . . . الخ » کلامی شان ترفیمنده حجتدر

نکین علمله ، عفریت جهله اولدی جم غالب ؛

« وعلمناه . . . الخ » نصی حضرت قرآنده آیتدر

اولانلر کور دنیاده ، اولارلر کور عقباه

کواه صادق ایسترسک کلام الله حجتدر

سراپا کائناتی علم و عرفان نوره غرق ایتمش

نیچون ظالمتمیسنندان رافد فیر جهالتدر !

تمدن کاربانی یتدی دارالملک مقصوده

هنوز ارباب غفلت لائم صحرای وحشتدر

کلور ؛ هریر دهندن لهجه پربهجه : « قم . . . قم . . . »

سراسر ملت ای افسوس قربان عطالتدر ! . . .

کلیر هریر طرفدن کوش هوشه بانک سربستی

فقیها ! « الاسارت » سویله ملت کمفراستدر

اوقور ؛ ازیر ایدیر آ زبانه کان عنوان حریت

هله عنوان « باب العبد » دردست دراستدر

تیمم درسنی سن شیمدی تدریس ایله ، ملتدر ؛

معارف چشمه سندن ، دست وپا شوی طهارتدر

حق مشرووعین استرداده سعی ایلر بوتون افوام

تاسف ! . . . ملت اسلام مفتون اسارتدر

وجود اهل شرت بکزه یور آ تشرایله ماره

که احراق وگه تسمیم بونلرده طبیعتدر

جهانده هرفسادک منشائی ناداندر ؛ نادان

نظام عالمی اخلال ایدن ارباب شرتر

رباض کائناتی بوستون ویران ایدن حقا ؛

جهالتدر بلا شبهه ، جهالتدر . . . جهالتدر

دیمه اهل غروره (هادیا) امنیت وخیرین ؛

که تبادرانه شهد صافی ویرمکملک مضرتدر

آ بیل ای ملت اسلام ! آ جیلمشدر صباح الخیر

یازیق ! . . . اول قومه کیم بوکولنده خواب - لود غفلتدر

و طنك نداسی

بدر . . پتر آرتق ، طور اوغول طور داهایاتم
 ناموسی . . حیایی . . ادبی ، اویقویه صاتم
 ای سوکیلی اولاد ! آیل اللهی سهورسین
 گون طوغدی ، هامو طوردی یاتان بیرجه اوزولسین
 یولداشلرگا صیل کوزکی یاخشی باق اوغلوم !
 اولر یقوب ایستکارنه ، سن اوزاق اوغلوم
 باشندان پاپاغین ، یاباشنی قایدیره جقدر
 اول یول کیدن آ دم که یول اوزره یاتاجقدر
 ❦ نظامی نك اولادنه نصیحتی (۰) ❦

ای اون دورت یاشه ایرمش نور چشمان !
 اوغول ! گسب ایله علم دین و ابدان
 او کون که یدی یاشنده ایدک اولاد
 چمن ده گل کیبی غنچه ایدک اولاد
 یتشدی شیمدی کیم اون دورده یاشک :
 ایرشدی سرووش بالایه یاشک
 دگلدر وقت بازی اولمه غافل
 هنر اوقاتیدر گسب ایت فضائل
 علومه طالب اول ، اوگره ن معارف
 که گورسونلر سنی گون گوندن عارف
 تفتیش کوستر اول آماله واصل
 بکا اولاد اولماقدن نه حاصل

(۰) کنجه وی حکیم (نظامی) نك خمسہ سندن ترجمہ در .

مظفر اول قیل ایراز بسالت
 خلوق اول ایله احراز سعادت
 دیلرسین ثروت الده ایله آلات
 عباداللہ قیل اوغلوم مراعات !
 قچن دریش قیلسون بیر خیالی
 خدانک قورقوسندن اولمه خالی
 ایشکده ایله فوق العاده دقت
 سکا یوز ویرمه سون آخر خجالت
 گوکل قویسک بو پند سهودمنده
 اولورسین بختیار ای نور دیده !
 جببشکده فیوض قابایت ،
 عیاندیر ، سنده انوار زکاوت
 اوت . . اشعار علوی مرتبتدر
 شو علمی کسب قیل پرمفعتدر
 بویورمش (فخر عالم) : علم علما
 بیر (ابدان) ، دیگر علم (علم ادیان)
 ایدر بونلرله ملت گسب قوت ،
 فقاہتدر ، صناعتدر ، طبابت
 اساس شرعدر بونلرله قائم
 سمای دیندر بونلرله دائم
 فقیه اول اتقا پرور و دیندار
 فقیه پردسائس اولمه زینهار
 طبیب اول جان باخشله مرده کانه
 نه اینسکه مروت بخش ایت زنده گانه

اگر کسب ایتسهك علم دین و ابدان
اولورسین حرمت و تقدیره شایان
علومى ایتسهك احراز هرگاه
اولورسین هر ایگی عالمدن آگاه
فچن بر علم و فن ایتسهك قرائت
مکمل بیلیمکه صرف ایله غیرت
کلاهدوز دغلدن ای دل افروز
حقیقت یاخشیدر قابل پالاندوز
عمل سندن اوغول مندن نصیحت
ایدر بدبخت انسانی عطالت
صو مثلی گرچه سوزده باصفا در
سوز اول سوز در که آزددر ، بیخطدر
نه رتبه اولسهده صو پاک و صافی
چوق ایچمک صحت اولدی منافی
رهگذار مطبو عاتده
بیرشکوفه معارف

صباحین ، اوطنمندن چیقوب ، مطبعهیه گیدردم . کتاب چاپته
سنی زینت دوش شطارت ایدن بیر خبریستیان بالاسنه راست گلدیم .
بوسه و یملی طفل نوخوان ، بیرادای ماکانه .. بیروضع وجدانپسندانه...
بیر طرز دلفریانه ایله گلشن اطفال اولان مکتبه کیدیشی ، حقیقتا نظر
دقتی جلب ایتدی . هنوز ۸ - ۹ یاشنده بولنان بو گلشنجه عرفانک
گوگله ، الفا ایتدیگی حسیات معصومانه کودگانه سی شعر اوله رق
دوداغارمندن دوکولمکه باشلادی .

ای اکتساب علمه شتابان اولان چوجوق !
ای طالب شکوفه عرفان اولان چوجوق !
بیر طرز دلرباله خرامان اولان چوجوق
آغوش مکتب ادبه جان آتان چوجوق
ای جنت سعادتیه رضوان اولان چوجوق
گندی چوجوق ، روحده بیر انتباهه باق !
سالك بولوندیغی شو گوزهل شاهراهه باق !
روینده پارلایان لمعات فلاحه باق !
باق ! باق ! او دبدۀ علوتیناهه باق !
ای کائنات عزته سلطان اولان چوجوق
ای جنت سعادتیه رضوان اولان چوجوق
دلدادۀ خرامنگم ای کپک جلوه دار
خطوه کده قالدی گوزلرم ای مرغ خلد زار
شوق و شطارتک وله افرای ، جذبه دار
ای غنچه معالی ، آرشن آور بهار
ای کائنات عزته سلطان اولان چوجوق
ای جنت سعادتیه رضوان اولان چوجوق
باق ! باق ! خرامنه ، نه عجب دلفریبدر
معصوم بیر چوجوق ، له اصیل و نجیبدر
صالکۀ شکوفه زاره اوچیر عندلیبدر
ای نور چشم و جان ادب انسانه زیبدر

ای کائنات عزته سلطان اولان چوجوق
 ای جنت سعاده رضوان اولان چوجوق
 مکتب یرک.. شغلک.. ایشک استابدر
 کسبک فتون عالیہ ؛ علم الحسابدر
 فکرک ضیالی . . شمععلی آفتابدر
 اسلام چوجوقلری آقوزوم دلخراپدر
 معمار علمله دلی عمران اولان چوجوق
 ای جنت سعاده رضوان اولان چوجوق
 ای زاده ادب حد اولسون بو حالککه !
 ویرمش معامک نه طراوت نهالککه
 مجذوبدر دلم شو منور خیالککه
 باقدقجه بختیار ده برم یال بالککه
 ای کائنات عزته سلطان اولان چوجوق
 ای جنت سعاده رضوان اولان چوجوق
 یاوروم ! قوزوم علومله در قیمت بشر
 تحصیل معرفتله اولور قیمت بشر
 قابلمی علمسز اوله حریت بشر ؟
 وابسته کمالدر علویت بشر
 ای کائنات عزته سلطان اولان چوجوق
 ای جنت سعاده رضوان اولان چوجوق
 اولسون حسد شو مادره کیم علمه یاردر
 انوار معرفتله دلی شعله دار در

گل بسلامک ایچون قوجاغی تو بهار در
 اسلام خانملری نه ظلمتشار در ؟
 ای کائنات عزته سلطان اولان چوجوق
 ای جنت سعاده رضوان اولان چوجوق
 بیزلرده یوق که کشف کماله خانملره
 اولمش حلال پرده غفلت خانملره
 حریت و حقوق ، " ضلالت " خانملره
 پیرایه در قیود اسارت خانملره
 ای کائنات عزته سلطان اولان چوجوق
 ای جنت سعاده رضوان اولان چوجوق
 اقل معلمه چوجوغه اولسه مادری
 اولاد اولورمی تیه جهالتده صرصری ؟
 اولسون گرکده، والده جانپاره رهبری
 یوق دیکه یان فسانه بیلورلر بو سوزلری
 سن دیکه ای نمونه عرفان اولان چوجوق !
 ای جنت سعاده رضوان اولان چوجوق
 نسوان سوزی آندیمی کلک کتابته ؟
 بیر طاشدی صانکه بو دوشیور راس ملته
 اولسون تقو . . تقو بوجهمولانه غیرته
 لایقمیدر قوزوم بيله ملت سیاده ؟
 سن سویله قورقمه صاحب وجدان اولان چوجوق
 ای جنت سعاده رضوان اولان چوجوق

﴿ قیز لر باغچهسی ﴾

ایشته . . بیر آله حسن و جمال
 ایشته . . بیر مالک فضل و کمال
 ایشته . . بیر دختر پاکیزه خصال
 شمس رخشنده آفاق جلال
 هر سحر جانله سی در دست ادب
 نقطه مقصدیر : « دارالادب »
 املی ، فکری ، بوتون کسب کمال
 نه مقدس امل و فکر و خیال
 آ گلامش علمدر اسباب نجات
 علمدر باعث نیل درجات
 ایشو معصومه فرخنده خصال
 چالشیر که . ایده احراز کمال
 قوشیور (مکتب) . بیر نور کیمی
 گیدیور (جنت) . بیر حور کیمی
 ظاهری زیوره یوقدر هوسی
 زیور باطنه چوقدر هوسی
 علمدر حلیه انسانیت
 علمدر زینت اسلامیت
 علمدر آدمه اک شالی شرف
 ملت جاهله اولمازمی تلف ؟
 علمدر مسعدت افزای حیات
 مستنده قیل علمله ترین صفات

آچوجوق ! ای شرف اندوز کمال
 ای ملک سیرت ، آ لاهوتی خصال !
 اوقو ای بلبل نوخوان چمن !
 سنک ایله ایده جک فخر وطن
 شیمدین تریبه قیل باغ دلی
 بیتسون اول باغچه ده عرفان گلی
 نه گوزل سوبیلوب اول « مظهر علم »
 تریته بخش معارف « در علم » :
 « زینت ظاهره بی صانمه جمال
 زینت باطنه در اصل جمال »
 زینت جاندر : ادب .. فضل .. کمال
 آدمک زیوریدر یاخشی خصال
 قلب مرآت مجلا کبیر
 فکر بیر آب مصفا کبیر
 لکه دار اولسه اگر لوح خیال
 صافلندرمک اولی امر محال
 صیقل روحدر : آداب و فنون
 ایده لم تصفیة لوح درون
 حسیات مادرانه
 ایشته لوزادین ایدوب زب کنار
 کاه اوپر . . اوقشار اونی . گه قوقولار
 مادر اوپدیگجه شو مهپاره سنی
 اییلدیگجه رخجانیپاره سنی

اوينايور طرز لطيفانه ايله
طائلى بير شيوه طفلانه ايله
آناسى اولدقجه بوسه ربا
خنده لر صاحمه ده طفل رعنا
گاه اوپرکن ؛ اوليور کريه نشان
مادر مشفق اولور پرخلجان
طفل ناز کتريدر غنچه تر
يوزينه ، کوزلري صان ژاله سه پر
شو : سماوى کوزى ياغديرمه آب
گلشن روينه بختى ايتمه ده تاب
طوريدور اوقشاميه زاده سنى
سه وگيلى ، نازلى خداداده سنى
يوزلى ، کوزلرني صيلمه ده در
يگي دن ، نازلى چوجوق کولمه ده در
نه سيرين ، طائلى حقيقتدر بو
حسبخشاي طبيعتدر بو
له کوزهل منظره شفقترا
نه لطافتلى ، نه روحالى صفا
اوت . . اولادي آنا سه ومايدر
اک کوزل تربيه يي ويرمليدر
صاف ، شفاهدر اوراق دلى
ناز نين برکي کوزل بسلاملى

باقماسکز ياخشى جگر پاره لره
يازيق اولمازمى شو بيچاره لره ؟
طفل آ بينه کيبي عکسما
نيجه باقسه ک اوله جق چهره نما
بي ادب بسله ميک طفلانى
مهر قتيرو ايدک صبياني
صافلندير آنا ! ذهن وهوشک
مهدي آداب اوليور آ غوشک
اوليور سين آنا فرداله لره
سن صد سين درشهداله لره
شير بخشنده اولاد زمان ،
ا دب آ موز عموم انسان ،
ملتك نصفنى تشکيل قيلان ،
سر دکسزمى آ نسوان جهان ؟
بدنک نصفى مريض اولسه اکر
کوسه تررمى شو بدن فضل وهنر ؟
جسم افلج زده بيرخشک درخت
ويره مر ميوه انسانيت
قابل فيض تجلى اوله مر
نائل مقصد عالي اوله مر
نه زمان کسب علوم ايتسه نسا
جسم ملت تاپاجق اوزده شفا
علمه روحه مداوات اولينور
علمه کسب فيوضات اولينور

علمدر شمس صباح ازلی
علم تنویر ایدر آفاق دلی

(۰) فنون و معارف

معارف ، تربیت بخشای کلشنزار وجداندر
معارف ، رونق افزای ریاض فکرت جاندر
معارف ، اویله بیر انکشتار تسخیر عالمدر
ایدن زیب انامل وارث ملک سلیماندر
شو ظلمت کیم دیورلر خضر اوندن بهره مند اولمش ؟
دوادلک چشمه سندن فیضیاب آب حیواندر
بو اول آب حیات معنویدر نوش ایدن ملت
اولوب اورنک پیرای ریاست دهره سلطاندر
معارف نشر قلمش کائناته فیض علوت
معارف روح وجداندر . . معارف جان امکاندر
کچیرمه وقتگی افسانه تحصیل فنون ایله
علوم اهلی مسلمان ، چهارور نا مسلماندر
خدا تشبیه قلمش علمی نوره ، جهلی ظلماته ؛
« اولورمی نورله ظلمت برابر ؟ » نص قراندر
جهالتیرووران فید اسارتده قالوب محکوم
علوم اربابی شهر شتار حریتده خاقاندر
بیز اول ارباب همت ملت اسلامیانز کیم
بیزم اجداد عالیمز جهانگیران دوراندر

(۰) کلکنه ده هفته لک « حیل المتین » جریده سنده فارسجه به

ترجمه ایندیلمشدر .

فضای عرش رفنده اوچان شاهینلرز بیز کیم
شکار ستانمز ، اندلس ، هند و چین ، توراندر
ایدلک دریاد ملت دور عالالام اسلامی
شو ادوار نمدن ییزلر ایچون اک بویوک شاندر
نظر انداز دقت اولساق ار مرات تاریخه
شو پارلاق دور علوت گه استحسانه شایاندر
چکده تیغ توحیدی ره اعلائی امتده
دکل اعدامز احسن خوان ، جهان تحسین کویاندر
لوای اتحادی ارض دلده ایسه ک مرکوز
بیلک توحید ملت لرزه بخش قلب خصماندر
صدای : « الاخوة . . . » له ییزی توحیده داعیدر
کلام لله کیم زیب ید اصحاب ایماندر
اخوت اویله بیر کلشنرای ذات بهجتدر
محبت کللری یر یر چمنبیرای وجداندر
شریعت باغنی پاک ایتملی خار عداوتدن
عداوت شان انسانی دگندر شین اساندر

بیر املم

تسم ایلمدی خلد زار آمالم . .
جهانده قسمتم اولمشیدر هموم و غموم ؟
دوچار حزن و غم ایتدی بنی شو طالع شوم
کل مرادم آجیلماز می کولسون اقبال ؟
حیال ایتمه بودر باعث ملال دلم .
بنی مکدر ایدن وار کوکلنده بیر املم

خرامه کلمدی حورم کوروب مرام آلايم
وصال باردن آ رتق بن اولامشام مایوس
عیون جاذبه سی باقمادی بکا افسوس
شو ساحرانه باقیشدن طوینجه کام آلايم
خیال ایتمه بودر باعث ملال دلم
بنی مکدر ایدن وار کوکلده بیر املم

کزر براق خیالم فضای لاهوتی
جهان نوره سوزان اولور پروبالی
شو نازلین بهشتی خیالدن عالی
ایدرمی درک حقیقت بو عقل ناسوتی ؟
خیال ایتمه بودر باعث ملال دلم
بنی مکدر ایدن وار کوکلده بیر املم

امل جیچکلم اولدی دوجار جور خزان
چراغ هوشمی سوندیردی کمشور استاد !
ریاض فکرمی یاندیردی صرصر بیداد !
خریف ظلمدن اولدیفده تنبداد وزان
خیال ایتمه بودر باعث ملال دلم
بنی مکدر ایدن وار کوکلده بیر املم

شو بخت قاره بنی بسله دی اسارتده
گوزم بولنده آ چیلماز بهار حریت
طلوع ایتندی حالا نهار حریت
غروب قیلدی حیاتم ایال ظلمتده

خیال ایتمه بودر باعث ملال دلم
بنی مکدر ایدن وار کوکلده بیر املم
آ چیلمه دن صولیور نوشکوفه املم
بو باغبان جفادنمی خوشلائیر عجبا ؟
نه در شو سر خفا ؟ کیمسه ییلمیور اسفا
باقار . . صوصار . . بیله مز داغدار یاس دلم
خیال ایتمه بودر باعث ملال دلم
بنی مکدر ایدن وار کوکلده بیر املم

بریمه زار سروره یوره کده یوق رغبت
غمک مسافری خوان دلمده مهماندر
خیال بارله وجدان بیت احزاندر
امید یوسفی محبده . . آه حریت ! . .
خیال ایتمه بودر باعث ملال دلم
بنی مکدر ایدن وار کوکلده بیر املم

شب ظلامده آ همله شمله بار اولدم
دهنده نغمه دلسوز ، سینه پر نوحات
نه بیر انیس ' نه یاران کورلمیور هیسات ! . .
شو کیمسه سز لکمه باقدم اشکیار اولدم
خیال ایتمه بودر باعث ملال دلم
بنی مکدر ایدن وار کوکلده بیر املم

صوردی باد فلاکت شونازلین کلمی !
دوجار صرصر قهر اولدی جلوه زار نبات

خزانزد اولدی بهارنده غنچه زار حیات
 شوغملی منظره کسدی نوای بلبلمی ؟
 خیال ایتمه بودر باعث ملال دلم
 بنی مکدر ایدن وار کوکلده بیر املم
 بیلرسن گزمی نهدر بنجه نخه آمال ؟
 کوکلده کی املم ملئتک سعادتیدر
 بو آرزولرک منتهای غایتیدر
 ایدرمی ملت احرار شان عال العال ؟
 ای وطن ! ای پریء وجدانم
 کسمه بیزدن نگاه شفقتگی
 ایله القا دله محبتگی
 سنی سه یومک دگلمی ایمانم ؟
 دلی محزون ایدن بوحالتدر
 قیلدم اظهار ایشته حسرتمی
 ایسترم بختیار ملتمی
 قابده بسله ن بولیتدر

— آمال استقبال —

همواره بهار اول بیزه ای کلشن آمال !
 عالم سنک ایله اولیور نائل آمال
 سنسین قیلان انسانلاری آزاده ذات
 بیگلر یاشا ای شیوه الوار هدایت
 تعلیم ایدیورسین بزه معنای حیاتی
 طلمتگده یاسه ساجیرسک لمعانی

امید که امیدله امید ایدرز بیز
 شوقله دل غمزده ده عید ایدرز بیز
 سنسین بیزه هر دمده املبخش سعادت
 مقصود عوالمسین ایا شیوه فطرت !
 آمال قیلوب عالمی علویه مظهر
 وابسته در آنجق امله شوکت ملت
 ملت ایدر امیدله کسب مدنیت
 امید اوله مزسه بو جهان الم آور
 بیر فاجعه زا لوحه غمپروره بگزر
 امید ایدیور آدمی وارسته محنت
 امید سز آدم کوره مز روی مسرت
 انسانلای انساندن آلور یاسیله ، حرمان
 بیر وادیء وحشته قوبار آدمی خسران
 امید تعالیله اولور کسب تکامل
 امید ایله انسان ایدیور طی مراحل
 آمال ایله دردست اولور اسباب معالی
 بیزده اوله لم ملت ، اماجوی تعالی
 در گوش قیلک توصیه عقل پسندی
 امیدله یازدم سیزه آتیده کی بندی :
 امید ایله در بنای عالم
 امید مهندس جهاندر
 ذوق آور فکر ، قلب جاندر
 امید ایله در بقای آدم

❧ فضائل انسانیہ ❧

انسان (۰) او ذاتدر که وظائفشناس اولا
تخل عمل مثالی ثمر بخش ناس اولا
فیاض اولا گوشت کبیر گلزار فطرته
پرتو فشان فیض اولا باغ شهادت
بیر آب صاف تک چمنی خنده زار ایده
آمالمر شکوفه لرین تابدار ایده
میدان قهرمانی حقوق آشنا گرک
نور حقیقت ایله دلی روشنا گرک
ایفا ایدر وظیفه شناسان خدمتین
مسعود و بختیار قیلار ملک و ملتین
شایان اعتبار اولور اول ذات عالیشان
لجم مرادمر اولار اونده ضیافتان
بیر گوزده ، بیر نظرده طوتلسون گرک ملل
نا میوه بخش عالم اولا شاخه امل
دنیا وطن ، بتون بشر اخوان طیندر
اقوامی بیر گورور او ~~که~~ اهل یقیندر
بیر جنت اخوت ایدک باغ عالمی
حفظ ایلک کرامت ابنای آدمی
دفن ایلک مزار عدمده عداوتی
احیا ایدک جهانده نام محبتی

(۰) دولت دوماسنده جمع اولان ملت مبعولترینه خطابدر .

داخل اولانده صحنه (شورای امت)
تسلیم ایدک هر ایشاری دست عدالت
دریش ایدوب وظائف اولاد ملتی
ممنون ایدک دوچار غم اولمش جماعتی
سبزلر حکیم درد شناس انامز
بیر شانلی قهرمان ذوی الاحشامز

❧ آرزوی دل ❧

اولماز می حق انسانیه دن بیر ذوقیاب ؟
یوقسه دنیاده نصیب مات اولمشدر عذاب ؟
کیمسه اولمیر اثر بخشا فغان و دادمز
عالمی یاندر میور ییلم نیچون فریادمز
صانمه آتشدر که روزلردن اولمش شعله دار
آه جانکاه فقیراندر گوکلردن چیقار
آه !.. امنیتله اولماز می وطن جنت مثال
ایتمرز می یار امیدی در آغوش وصال
ایشته آتشزاره دونمشدر وطن بیداد دن
داغدار حزن و غمدر قهر استبداد دن
غیره شکر بیزلر ایچون زهر صهبای حیات
دوزخ اولمشدر بیزه صانکیم بهشت کائنات
ای نظرگاه امل ، ای شعله اقبالمر
سبزلره وابسته در تامین استقبالمر
گوزله در سبزلردن بو کولده انک بیوک بیر اقتدار
ایله یک ابراز غیرت ملت اولسون بختیار

العقاد ایتمگده در (شوای حریت نشان)

ایشته میدان هنردر بگله‌بور بیر قهرمان

سزده احرارانه عزم عرصه میدان ایدک

پیش انظار جهانده اعتلای شان ایدک

ایله‌یک چشم عمومیت‌ده اثبات حیات

بیزلری ظن ایتمین موتایز اهل کائنات

غایه آمال‌مزددر مات اولسون صبح و شام

زمره احراز ایله ساغر بدست احتشام

موجه نور و ضیا ساچسین جهانده یوحمز

نشئه یاب کوثر حریت اولسون روحمز

چهره آمل اولانده خنده ریز ابتسام

ایلر اقوام و امم احراز نام و احترام

ایسترز بر سله سیزلردن ای ارباب فطن

تام حریت که مسعود اولسون اولاد وطن

ایسترز رهیاب اولاد قید اسارتدن مال

نائل حریت اولمق بیزجه اقصای امل

سیزدن امید ایلرز « عفو عموم » ک چاره‌سین

مادر غمدیده گورسین چهره جانپاره‌سین

غنچه علم و ادب‌له خلدزار اولسون وطن

زیب عدل و داد ایله پیرایه دار اولسون وطن

سیزلرد تسلیم اولنمش خدمتی تقدیر ایدک

بیر « وطن » بیر « مات » ی لوح دله تحریک ایدک

خیر مخلوقی قیامک در پیش چشم اعتبار

بختیار اولسون جماعت ، مملکت دارالقرار

صانمه شخصیتپرستان ایبار احراز ظفر

آ دم اولدر کیم صاله تفع عمومی‌به نظر

مرد لازمدرکه حفظ ایتسون حقوق ملتی

مظهر تقدیر اولسون مسلك قدسیتی

حب شخصیت یقین کیم سالب توفیق اولور

خلقه اظہار محبت جالب توفیق اولور

شول دعا ایله سزی آ لقبشلا‌بور اخوان دین

سزلره توفیق بخش اولسون اله العالمین

نیت خالص ایله میدانه کیرسه‌ک هادیا

بختمز تجمی اولور زینت فزای اعتلا

دوشیزه حریت ۵ :

دختر ناپاکدامن صالمه‌یک حریتی

هرکس اولماز رهایاب حجله‌گاه وصلتی

اويله بر حوری عصمت‌در شو یار عشوہ‌دار

شوقمندان وصاله بیله استغنا صانار

ای بهشت اغلانیک حوری جان‌پروری

زینت دار اولدی عشقک ایله احرازک سری

پرده‌ده صافلانمه چیق ای سوکیلی دلدارمز

خنده‌زار بهجت اولسون گوکلیمز ، رخسارمز

زخم‌دار حزن‌در دل تیر استبداد دن

سنسین ای حریت آنجاق بیزلری آزاد ایدن

نخیه آمل ، انسانیتک اقبالیدر

جمله قوم و ملتک امنیت احوالیدر

جام بر زهر اجل هادی بی بیهوش ایتمه دن
سینه لیل عدم جسمین در آغوش ایتمه دن
گیرم زایدی حسرت ایله مدفنه گورسهیدی آه !
ملت مظلومه آتار فیض و انتباه

ایککنجی دو مانک رسم کشادی مناسبتیله دینلمشدر

شانلی بر یوم صفادر روز عشرتدر بوگون
بیر مرتبخش وجدان آن بهجتدر بوگون
مشرق امیدمزدن پارلابور رخسار یار
ای دل هجرالکشیده صبح وصلتدر بوگون
مژده ای احرار حور عید حریت پدید
زینت افزای جمال پرصاحتدر بوگون
کس، نوای شومگی ای بوم استبداد کس
شیمیدی جنت قوشلری همبزم الفتدر بوگون
ترك قیل اشکوفه زاری بلبل گلپوره
بابلستان غنچه پیرای لطافتدر بوگون
ایشته بلبل، ایشته سنبل، ایشته ادوار بهار
عاشق بیچاره لبریز مسرتدر بوگون
ایله دردست فرح سنطور سودا آوری
مطربا وقت طریدر، بوم فرصتدر بوگون

بلبل

مفتون شکوفه زار بلبل
خواننده خلدزار بلبل
پیرایه لایه معالی
بهجتکه عشق ترجمانی

اوتورمش گلشن آمالده ارشاد ایدر بلبل
اوقور الحان عرفان نغمه لر انشاد ایدر بلبل
مؤثر لهجه لرله گوکی اوقشار شاد ایدر بلبل
شاقیر، چه .. چه اورر ابراز استعداد ایدر بلبل
املزارنده بیر امید ایچون فریاد ایدر بلبل
املزار فناده صانکه طوغمش صبح آمالی
ایدر نشر ضیا آفاقه نجم بخت و اقبالی
اوجار سربست گلشنده آچلمش شهر و بالی
اسارتپرورانه غبطه بخش اوله قدده احوالی
شو حریت بهارنده نه لر دریاد ایدر بلبل
صولوب اوراق برافق صفا قالمزسه سنبلده
بیتمده خار و خسار جلوه گاه غنچه و گلده
اولانده خیمه زن زاغان ترنمگاه بلبلده
بو حسیات رقترا اولور صورتنا دلده
جهانی تیتره دیر فریاد استمداد ایدر بلبل
نه دم آ غاز پرواز ایتسه شهباز جفا معتاد
اولورسه خطوه انداز چمن صیاد استبداد

اولور جمعیت مرغان ید بیداد ایله بریاد

شو الفتگاه امنیت کسبمیش شیمدی ظلم آباد

دمادم نفرت اولاد استبداد ایدر بلبل

له غم، یانسون، یاقیاسون ظلم گورمشر کباب اولسون

دیلمسه سیل استبداد ایله عالم خراب اولسون

شو عشرتگاهک ای ظالم دوچار انقلاب اولسون

جفادن، ظلمدن کاشنده آه و داد ایدر بلبل

نه برده ایله دردت سازین مطرب بیداد

قاچار حور عدالت رقص ایدر عفریت استبداد

شو برده عرض دیدار ایلمز دلدار استبداد

ایدر حریت ایله کسب رونق طبع واستبداد

بوشانسا حبسدن احراز استعداد ایدر بلبل

نسیم صبح حریت وزان اولدیقه افکاره

نمر بخشای فیض اولمازمی فکر بکر احراره ؟

ویریلمز ایسه آب نریت ازهار واشجاره

ایدرمی کسب استعداد کلشن بار واثماره ؟

« ایدک تحصیل حریت » سوزین اوراد ایدر بلبل

بهار فیضه ایرمزمی خزانستانمز بیلمم ؟

صبح وصله یتهمزمی شب هجرانمز بیلمم ؟

تجلا ایلمزمی دلیر وجدانمز بیلمم ؟

روایح بخش اولمازمی کل عرفانمز بیلمم ؟

چیچکاکر عرض اندام ایله فریاد ایدر بلبل

ایل فریادی

حریت ایله ملت ایدر کسب معالی

حریت ایله ملک اولور قیمتی عالی

آ وروپالی - حریت ایله تاپدی کمالی

البته اسارتله اولور محو اهالی

حریت . . سربستلک ، عمران و طندر

آزاده کرک شخص ، سخن ، فکرله ، خامه

هرکس کلاه حریت ایله شوقه . . خرامه

تاکیم اولانسان قدم انداز مراره

سربستلک ایله اولینور ملک ادامه :

کر قالسه قیودانده ویران و طندر

هرکس حق مشروعنه صاحب کرک اولسون

غایتده عدالتی قوانین قونیلسون

اک فائده لی قاعده لر جاری اولسون

میزان عدالت و مساوات قوریلسون

میزان عدالت دیمک عمران و طندر

فاسد اولوب الحق وطنک آب وهواسی

حریت ایله قابل اولور اس اساسی

بی شبهه بوزیلمش بونک اولسکی بناسی

میدانه قونیلسه یگی قانون اساسی ؛

قانون اساسی ایسه : درمان و طندر

سوق ایتمک ایچون ملتی شهراه فنونه
بیگلرجه اهالی اولوب آغشته خونه
دقنلی نظر قیل بونی حمل ایتمه جنونه
بوش لاف اوران کسلره اولسون بونمونه
بولر شهدای ره جانان وطندر

ظلم آتشی هریانه ساچیر دوده ظلمت
بیچاره وطن صانکه اولوب محشر شرت
صحرای بلاده کزیر آ واره رعیت
اولادنی بسلامی بیله مادر شفقت ؟
بوذلته بومحنه : گریان وطندر

داد استبدادن

قالدق النده بیر سوری ارباب وحشتک
اولدق اسیری پنجه قهر ومصیبتک
هر سمتدن آ تیلمه ده در تیر جانتکداز
یوقدر اوکین آلان بوخدنک فلاکتک ا . . .
« لایسل . . . » ک مالنه میدان اولوب وطن
کیفی اداره لرده نه کاری عدالتک

هربرده ایلور ستم اجرای حکمنی
ایشته بودر نظامی کلاب دنائتک
هرکس ، نه بیاسه ایتسون . اوت . . . کیمسه دینمسون
منوعدر دیلمسی صدقک . . . حقیقتک
احراق اولوندی ظلمله نازنده شهرلر
یالماغده در جهانلری آ هی جماعتک ا . . .

بار کران زحمته یوق صبری قوللرک . . .
یارب نه در بورتیه تحملده حکمتک ؟
قان آغلابور اهالی . . . گوکللر جریحه دار
کولمز می ای خدا بینه رخسار رحمتک ؟
هرکیمسه اوز منافع شخصی سین آ رار
اصحاب فقر اولمده قربانی ذلتک
بیگلرجه بینوا قوری یرلرده جان ویریر
بش ، اون لیثم نائلی دریای نعمتک
هرکس کرک برابر اوله هر حقوقده
احسانیدر بوارض ییزه دست قدرتک
منسوخ اولولسه قاعده کیف مایشاء
ترتیل ایدیلسه آ یه سی شورای امتک
کسب سعادت ایلرز : آ زاد غم اولوب ،
مسمودقله عمر ایدر افرادی ملتک
قطع امید ایتیمیرهک کوشش ایلک
ایلر جبال قلع همتی ارباب غیرتک
همدست اتفاق اولنکر ای رفیقلر !
بیرلکه فتح اولور سزه بابی سعادتک
خواب فاق صالدی بیزی بوسفالته
محکوم قیلدی جمله مزی قید محنته

عدل — ظلم

یا خود

(.) برخرابه زارك منظره سی

هرکشی عیسا کیبی بخش ایته جان
عالمه عدل ایله اولور حکمران
ظلم ایله قابلمی جهانیاقلق ؟ .
بولوق اولار عدل ایله سلطانلق
عدل رسولیه دلی شاد قیل
اولسکیبی انصاف ایله آ باد قیل
مملکت عدل ایله اولور پایدار
هر عمل عدل ایله قالور برقرار
آ ولایه رق حضرت نوشیروان
دوشدی اوزاق کوبه سندن همان
مونس شاهانه سی آ نجق وزیر
باشقه سی یوق خواه جوان ، خواه پیر
راست کلوب بولره بر ناحیه
بگزر ایسی مزبل ویرانه یه
اولدی مصادف نظر شهریار
ناحیه ده قریه ویرانه زار
قلب عدو مثلی پریشان ایدی
فکر سسپهان کیبی ویران ایدی

(۱) گنجده وی حضرت (نظامی) لك (خمه) سندن ترجمه

کوردی یکی باقوشی اول لانه ده
اوتیشور لردی شو ویرانه ده
کوردی اوئی ، سوبلدی نوشیروان :
« ایله بونی شرح ایانکته دان
بوایکی قوشجمده نه در ناله لر ؟
شرح وییان ایله بگا ویر خبر . . »

وزیر :

ذات وزیرانه روشنیال
امر شهنشاهه ایدوب امتثال .
سوبلدی دستور معارف شعار : .
« منتبه اول ای ملک روزگار
سامعه عبرتگی آج شما !
صانه که پیهوده ایدیر لر نوا
قوشجفرك بیری طابکار در
دیگری بر مادر دلدار در
مادر دختر دیبور : ای خوش نوا !
چند خرابه اوله جق سود بها ؟ .
خواهش ایدیر سین در یکدانه می
شیر بها بیرجه بو ویرانه می ؟ .
طالب دختر دیبور : ای خیره سر !
غم یمه ظلم شه قیل بیر نظر
جوق حکمه مز سایه شاهانه ده
نخش ایدهرم بیک بيله ویرانه ده ! . . »

اولدی بوسوزدن مقائر ملک
 آ . جگوب دوکدی کوزندن سرشک
 آوردی الین باشینه نوشیروان
 ایسته بودر میوه ظلم ای جوان ! .
 دیشلدی حسرتله الین پادشاه
 باق ستمه فوشلره چاتمشدیر آ .
 بوایشی کوردیکده ، انوشیروان
 ترک شکار ایتدی ، اوروشنروان
 شهره کلوب باشلادی داد ایتمه
 قلب رعایاسنی شاد ایتمه
 بسط فیابوب سفره عدل و امان
 مملکتی ایلدی باغ جنان
 محو ایابوب ظلم بناسین او ذات
 عالمه بخش ایتدی کوزهل بیرحیات
 واصل رحمت اوشه ارجمند ،
 اولدی . اوله رمی اوعداالتیسند ؟
 عدل و مساواتله ساطاندیر
 (عادل) عنوانته شاباندیر

(.) شامده قحطلک

بو یوک بیر قحطلک طوتدی (دشق) ی
 اونوتدی بارلر ، اذواق عشقی
 بخیل اولدی سعالر ، خاکدانه
 بو تون محصول قالدی یاله یاله
 (.) بوستان سعدی دن ترجمه .

سسمادن دوشمدی بیر قطره باران
 که مزروعات اوله دلیر احسان
 بولاغردن کسیدی ماء جاری
 صوسز قالدی ینایع و مجاری
 ولی ! قانلی بولاغلار باقی قالدی .
 که یعنی . دبدهلردن فان آ قاردی
 یتیمک گوزلریدی اشکریزان
 قوی قول لر آچندان اولدی لرزان
 حرارت یاقدی باغ و سبزه زاری
 سفیلر کینی اشجار اولدی عاری
 باشالمقدن تجرد ایتدی صحرا
 چمنده یوفیدی اوراق خضرا
 چگیر که هب ییدی رزق عبادی
 آچندان خاق ، اکل ایتدی جرادی
 شو : اودکیم خانه لردن شعله زندی
 دکدی آتش آه بیوه زندی
 حضوره کلدی ، شول اتاده بیر دوست
 کیمک اوستنده قالمشدی فقط پوست
 رفیقک واردی بک شالی جلالی ،
 بو یوک بیر ثروتی ، مالی ، منالی
 سعدی

دیدم : ای دوست بک اخلاق نولمش
 نیچول کبیرک رخسارک بوزولمش

نه فقر و مسكت يوز ویردی ، ای یار !
بگا آج درد پنھالک قبل اظهار

رفیق

بکا سئلندی : سعدی یوقی هوشک ؟
ایشتمز می صدای قحطی کوشک ؟
بیلوبده سویلمهک پک نابجادر !
سوالک عفو اولونماز بیر خطادر
سمادن دوشمه یور بیر قطره باران
نده چقماز کوه آه فقیران

سعدی

دیدم : دوستم سکا بیر باک یوقدر
زهردن فورق اکر تریاک یوقدر
مقرردر مساکینک هلاکی
قارک طوفاندن اولماز ذره باکی
آ جیفای باقدی . دوستم بن فقیره ،
لاصل عاری باقار روی شریره

رفیق

دیدم : ای سعدی ! چوقدر ملک و مال
فزوندر ثروتم . . . جاہم . . . جلالم .
شومالک ذرمجه یوقدر لزومی
اریتدی جسمی حزن عمومی ! . .
غم مخلوقدن دوندم هلاله
وجودم بگره یور شمدی خیاله

اهالینک غمندن روی زردم
دوجار محنت و آلام و دردم
مرضدن گرچه سالمدر وجودم
گورنده خسته بی تیرر وجودم
دیلرمی هیچ گورسون اهل شفقت
وجود خالقده درد و مصیت ؟ . .

مترجم

خوش اول انسانه کیم راحترسائدر
نه آلچاقدر اوکیم اهل زیاند
سعادت اولسون اول ذاته که دائم
طورار ثابت قدم ، خدمتده قائم
شو کس سردفتر روضندلاند
منافبخش اینای زماندر
کشاده ایلیوب همیان جودی
که بسلر غنچه باغ وجودی
اودر شمس سپهر آ دیمت
که اولمش ناشر افکار مات
ایدوب تشمیر ساق اجتهادی
عباده گوستریر راه رشادی
جرس آسا دمام ناله زندر
تیقظبخش اولاد وطندر
اورار هر آن بالک انباهی
دگلمی بونلار اسلامک پناهی ؟ . .

شیروان خاطراتی

روشنائی لیلده بیر خرابه زارك منظره سی:
 مهتاب . . . بیر شب ایدی هوا مشکبار ایدی
 آ فافه نور آ فاردی سالمه زار ایدی
 آ زاده کدورت ایدی صحن آسمان
 داهیلرک خیالی کیمی تابدار ایدی
 تابشکه حقیقت اولان لوح کائنات
 مرآت شان اله روزگار ایدی
 صافیت فضیه باقانیلار صاناردی کیم
 آینه در فضا . . . قمر عکس نگار ایدی
 بیر طرز نشوه زاده مصاییح خنده ریز . . .
 بیلهک ضیالری نه قدر دلشکار ایدی
 بکزدی آسمان صدق در پروره
 سیاره لر ایچینده در شاهوار ایدی
 دریای بیحدود ایدی چرخ زمردین
 گوگلم مثالی موجزن ویقرار ایدی
 بحر زمردین ده شو فواره ضیا . . .
 بختیکه ماه . . . عالمه برکو لشار ایدی
 اعماق روحدن گلبوردی حزن صدا
 الهام غیبه فارشی دلم گوشدار ایدی
 جبریل روح رفرف قدس آشیانه نک
 دولمش زمامین عزمگهی بزم یار ایدی

فکرم صاردی رفرف لاهوت منظره
 پرواز قیلدی محشر اسرار پروره
 سیر ایدم شو عالم بالای وحدنی
 زیب نگاه عبرتم اسرار یار ایدی
 گردی ، طولاشدی رفرف روح جهانلری
 مشهود اولان سرائر ایله نشته دار ایدی
 بیردن بره گوردی گوزه بیر خرابه زار
 گورسهک نه غملی منظره لر آشکار ایدی
 کاشانه لر یقلمش ایدی ، خانه لر خراب
 سکاننک درونی کیمی تار مار ایدی
 اهل وطن غنوده خواب گران هپ
 صان مردکان جهله وطن بیر مزار ایدی .
 سس یوق ، سکوت طالمش ایدی نومبروران
 آ نار روح یوق وطنم سنگرار ایدی
 بیر قاچ سفیلخانه ده ، واردی سونوک ضیا
 شو کلبه لر لیال اهل قمار ایدی
 عکس ایلیان قولاهه صدای کلاب ایله .
 آ واز نفرت آور اهل قمار ایدی
 بنگیلرک ، شو بیر سوری ارباب غفلت
 حال سفالتی ایله گوزم گریه یار ایدی
 گوگلمدن آتش غم اولوردی شراره باش
 آ غزمده کی شو شعرلر آتش فثار ایدی :
 « بیر گلشن معارف ایدک آ . . . ای وطن . . .
 نور فضیلت ایله لیالت تمهار ایدی

شاعرلرک ، اوسوگیلی رهبرلرک سنک
 « خاقانی » ، « سید » ، « بیخود » ، « بهار » ایدی
 زینت فزای مهد ادب اهل معرفت
 کیم هر بیرى ادیب فضائل شعار ایدی
 بلبل یرنده شیمدی اوتورمش ایدی زغن
 بلبلرک مزارده سویار وطن ! وطن !
 بیر متعلم رفیقکم فو طوغر فنه قارشی سویلنمشدر

... ای مایه آ رام جانم
 سکا آ بینه دار اولمش جانم
 شو رسمک دوشدی دست احترامه
 گتوردی روحمی شوق و غرامه
 اولوب رسمک بگا پیرانه دست
 وصالک نشئه سیله روح سرمست
 نه آ مالک که گوگلکده نهاندر
 اونى تفسیره چشمک نرجمالدر
 نه در یارب شو معنیدار گوزلر
 نه جالبور شو افسونکار گوزلر
 نه لاهوتی نگاه دلربادر
 او معصومه گوزلر شوقزادر
 جینگده مجسم نور حکمت
 سانی احسن یارانش دست قدرت
 فقط آ لدانما بالکنر حسن و آه
 چالیش تویر افکار و جناه

اوقو ! . . تحصیل قیل آداب و عرفان
 که تا اولسون منور فکر و وجدان
 اوقو ، احراز قیل علم کمال
 اله دوشمنز ، قوزوم ، دور صیانت !
 (رشاد) ک علمدر آخر مرادی
 بو آمالنده ملکدشی (هادی)
 اگر تابع ایسک فکر رشاده
 قدیران اولده منہاج سداده

جمالکدر نظر پیرای وجدان
 نگاهکده نمایان فیض و عرفان
 اگر گوگلم اولای بیر آن سنز
 هزار دل قالار صانکیم چمنز
 قالیرسه دل اکر بیگانه سندن
 یقین ییل آ یریلور خلق حسندن
 نیچون عملی باقیرسان کائناته
 مکدر سکمی بیلیم که حیانه ؟
 حیات انسان ایچون بار گراندر
 بولی آکلار اودل کیم نکته دانددر
 بونی شعرکدن آلدیم ، یاوروم ، بن
 اوشمر دلبرکده سویلور سن :
 « نشاطم ناقص ، عیشیم بی ثمردر
 بنم چون بیر بویوک آرتق کدردر

بازوب قیلدم بومکتوبی روانه
که حیاتی چیکسون بیانه

(۰) کهنه دوستم هانی افندی به

ای شعرالر یوزنی آق ایدن
وصلته جمله بی مشتاق ایدن
دلبر حریت ارجون نعلی
عاشق صادق دیبه مصداق ایدن
بارقه ناطقه شعر ایله
دللری و جدانلری براق ایدن
ملتنک روزنو آئنده سین
پرتو افکار ایله پارلاق ایدن
ظنمجه بیرجه (شماخی) اولار
کندینه مستقلبی لاغلاقی ایدن
عفو ایله تقصیرم اگر وارسه
ای بنی اوز وصلنه مشتاق ایدن

ح

نیچون کوسدک ؟

مهر و مودتی دل ویرن . . .
قیدک ، نصل بو گوگلمی قیلدگده بیحضور ؟

(۱) رفقادن ، آ . ح . افندی دن آلدیم بیر محبتنامه دن آله رق
بورایه درجی مناسب گوردیلدی .

انکشتردلمده نگین محبتک :
صفوته مایکن یری وارمی کدورتک ؟
بیر جانین ، نه جان ؟ ده یرم : انمودح و داد
ای مایه تسلی روجم اولان . . .
ای غنچه محبتی پیرایه جنان
خارگله یارگی ایدیورسگمی امتحان ؟
باغ جهانده بیتمه دی بیر غنچه خارسز ! . .
پروانه نارسز اولمز . . به ، غبارسز ! . .
افزوتتر ایله سرکه کی ، بن . . . اشته انگبین
ممزوج ایدیلسه بونار اولارلر سکنجبین
ای حسن خلقه بنی مفتون ایدن . . .
صات . صات غرور ای بکا سرمایه سرور
چیق . . چیق نه رتبه ایسترایسک عرش نخوته !
نازلده دلبرم بو سبیدر مودته
اوج . . اوج . . دایالمه اوج ینه اوج خلد عصمه
بنده شو رتبه بالکشایم محبتنه
بن کیمسه یه بو پایه ده دلداده اولمدم
بیر شمسوار حسنه ده افتاده اولمدم
مجدوبی اولدیقم شو ملک کیم ؟ . . . در
عفتلی بیرووجود ، بهشتی نهاد در

کوزلرک

قیلدی ای آهو ! بنی وحشی غزالی کوزلرک
ایتدی صحرا گرد جنت لایالی کوزلرک

خانه بردوش ایلدک زلفک کبی آشفته گی
 قیلدی دل جمعیتین محو اول بلالی گوزلرک
 طالعیم بکزر کن ای آت صباح حسنگه
 ایلدی حالک کیمی شامی بلالی گوزلرک
 چشم افسونلور و رگده واردر استعداد جذب
 دلربادر دلربا ! افسونله مالی گوزلرک
 ایتسه ده تنذیر خوفم یوق بنی شام فراق
 دائما تبشیر ایدیر صبح وصالی گوزلرک
 دبدۀ سحرک و واردر ایکی خاصیتی
 کاه صلب و کاه جاب ایلر ملالی گوزلرک
 بولجه کیم اهل نیازه ناز و استغنا صانار
 عدلکاه حقدۀ ویرمزمی سوالی گوزلرک
 عابد مسجد نشینی ایلدک ساغر بدست
 ایلور تحمیل عاشقه و بالی گوزلرک
 بنجه . مجهول ایدی حالا رمز « واسجد واقتراب »
 بنده که معلوم قیلدی بو مالی گوزلرک
 آکلامازدم بن : نهدر ؟ دود ایچره افواج خیال
 ایلدی روشن حقیقت بو خیالی گوزلرک
 هر زمان فیلسفم نظر آینه نظاره که
 پیش چشمه ایدر اول مهمالی گوزلرک
 دبدۀ حونبارمی گوردی کده خواب ایلر فرار
 صبحی عرض ایتمکده ماهم اول لیالی گوزلرک
 انقلاب اریانی گورسون چهرۀ کلرنگی
 اونلره امهم ایدر طرز قتالی گوزلرک

انقلابیون اولور هب ذوقیاب انقلاب
 اونلره بخش ایتدی ذوق جدالی گوزلرک
 صانمه ایلر خوف (هادی) تیغ استبداددن
 چوقدن ایتمش قتل اوئی یارم قتالی گوزلرک
 بیر عاشق نازنین وطنک احتساسات
 روحیه سنی تصویر وارانۀ ایدن
 بیر لوحۀ غرام

سیول غم ایدیور قلبی خراب بنم
 جهانده صائکۀ نصیمدر اکثراب بنم
 رمیده اولمه ده بدن شو حور کپکخرام
 بو صیدکده شکارم اولور غراب بنم
 او رتبه قطع امیدم که آب وصلگدن
 بوتون جهان کورینور دیدمه سراب بنم
 ساجک کیمی گونم اولدی سیاه غربتده
 جوالغم کلنی دوکدی اغتراب بنم
 توکندی صبرم الهی ! یوق احتمال وصال ! .
 اریتمدی جسمی تیران اضطراب بنم
 اورتبه تشنه لب ساغر وصالیم کیم !
 عطشمی دفع ایدمز کاسه لرله آب بنم
 فراقک سمی قیلمش مذاقیمی تسمیم
 کلیر دماغمه شهادت : زهر آب بنم
 بو : داغدارکه باق . مرحمت قبل ای عذار
 رومی قسمتم اولسون بو بیج و تاب بنم

تلمعات جمالك گورونميان دملر
 نكاهمه كسيلير ظامت ، آفتاب بنم
 ديلرسه كوكلم اكر بير چيچك او گلهمدن :
 كلير قولاعمه قهريله بير خطاب منم
 ايدرسه آه .. اكر آرزوي وصلتني
 اميدمه ويريلور رد ايله جواب بنم
 بويانده طعنه اغيار ، اويانده ناز نكار
 دل حزينمه ويرمگده در عذاب بنم
 ثواب ايشليه جگمي شو يار بيلم **كه** ؟
 مزارهك چيكه جگمي دلم عقاب بنم ؟
 بلا كش عاشقكه صاتم بونجه استغنا
 بو نازك ايتمه ده در كوكلمي كباب بنم
 نه حزلر ، نه المر ، نه غملر اي آفتاب ..
 تحسراتمي يازسم اولور **كه** كتاب بنم
 خلاص اولمه هادي يد بليادن
 دواي درد دلمدر شراب ناب بنم

تخطر ماضي

بیر زمان آه که بیر طائر ایدم آزاده
 عجبا ! . کیم بنی صالدي بو خراب آباده ؟
 پر سروریدی **كه** کل ... غصه نه در بيلمز ایدم
 شنه دار می حریت ایدم مضاده
 پر کشای ملکوت اولمده مرغ دل و جان
 سیر خلد ایلردم جلوه که بالاده

حر اوچورکن بنی صید ایلدی شهباز قضا
 شیمدی در قید جفایم نفس دنیاده
 غم نه در ؟ . بيلمه يرك حر باتاردم هیهات ! ...
 دوشمه مش اولسیدم ساحة قهر آباده
 باتار عمان خروشانده زور قجه عمر
 باقارام هر طرفه یوق يتيشن امداده
 بسله یوب بیر گلی بيك نازله گلزار فنا
 طويعادن خنده سينه ترك ايديور هب باده
 الم لايتناهيك الندن هادی
 بری وارد نه قدر گلسه ا اگر فرياده

بيلدیز لره

ای عالمی منور ایدن جرم آفتاب
 مشكات شعاعدار ، شب افروز ماهتاب
كه وکلر ! ای فضا ده صابيح خنده دار
 بيرايه ساز قمر سماوات بيقرار
 اوچسیدم آه ، بن ، او معلا جهانلره
 بوكسلمك اك بوبوك املم آسمانلاره
 آرتق ... خلاص اولورده الندن فلا **كه** تنك
 گورم وجهه دهشتنی ارش وحشتك
 بنده سيزك کيبي اولوب آزاده سر او دم
 ایلردی ترك بل **كه** بنی بنجه الم

غیرت ابدیر گوگل بو گون اطوار آدمه
دویندر دیر عوالمی بیر دار ماتمه

سوکبلر ! ای سمایی مزین قیلان نجوم
ایتمشیدر او یرلرده سیل غم هجوم ؟
سیرلرده ده بشر کیمی غدار وارمیدر ؟
قان دوگمکه حرایص ستمکار وارمیدر ؟
آزاده سر دکمشکز قیل و قالدن ؟
لذتلیر سگرمی بشر تک قتالدن ؟
سزده بریم کیمی عجباً ایلاده می ؟
میدان خربده کیمجه ، گوندوز وغاده می ؟
ظلم بودر که سزده ده خونکار یوق دگل
جان آلمقه شریر و جفا کار یوق دگل
بو ایش اوزاقمی ؟ قابل اسکان ده نیر سزه
بدیخت ارضمز کیمی امکان ده لیر سزه
احترلر ! ای ضیالری یتیرک ستاره لر
بازیجه ایلمشیدر سزیده پنجه قدر ؟
ذرات کائنات بدایمنموند
هر ذره سی دلائل رب الشؤندر
آثار حقشکز بریم کیمی سزده یوق اشتباه
نالیدر جهان ، مؤلفنک نامیدر اله
آ فقه هپ باقله که دارالفنوند
زیب عبیر ایدر اوکه حکمتنوند

جهان سراسر میدان جنگ فطرتدر
مکونات بوتون ساحه رقابتدر
جهان مبارزه صحراسیدر حقیقتده
ودیده در بو حقیقت مواد خلقتده
همیشه عاجزی غالب ذلیل وزار ایده جنگ
قوی ضعیفی زبون و سفیل و خوار ایده جنگ
جدالگاه قتاده ، یازبق ' فقیرلره
یازبق گناه شو محکوم اولان اسیرلره
معمر اولدقجه نوحه زار فطرتده
سقات ایلله یاشار تحت بار ذلتده
غمک النده الهی یورده دوتوب قانه !
قنادم اولسه ده اوجسم و رای امکانه

توصیه مرغ

خطاب ایلر بیزه بیر مرغ ، دیر : اسانلر ! اسانلر !
نه در طوتمش جهانی ناله و افغانلر ! اسانلر ؟
نیچون کلزار اسانیتی ایلرسکز احراق ؟
نه یه لازم جهان یاغنده بوئیرانلر ؟ اسانلر !
یانان کیم ، بالیدبران کیم ، نار اولان کیم ، کول اولان کیمدر ؟
بوتون اخوانکزددر سینه سوزانلر اسانلر !
صیانتش لوح دلدن صانکه اخوانیت آناری
کور و نمزحس شفقت سزده ای اخوانلر ! اسانلر !
آ تیلش کوشه ندیانه نص : " تحکموا بالعدل . . . "
عدالتدن اوزاقدر بو عبت عدوانلر ، اسانلر !

جهانی تنکا ایلرسنگر وجدان جاهل تک .
 نفوذ ایتمز جهانہ پرتو عرفانلر . انسانلر !
 یزیدک دستی تک قائلہ ملمعدر وطن روی
 سزادر آغلاسه قان ، چشم اشک افشانلر ، انسانلر
 جهانی تیتزه دیر آء وائینی قلب مظلومک
 سزه تاثیر سزیمی عالم لرزانلر ، انسانلر ؟
 بوالحانم نه دندر سزازه بخش ایتمودر تاثیر ؟
 تحجر ایتدیمی یوقسه دل و وجدانلر ، انسانلر !
 کوکلمردن اولوب نابود هریر حس لاهوتی
 اثر بخشا دکدر کیمسه یه الحاملر ، انسانلر !
 فصل راضی اولور سفک دمايه حس اخوانی
 بوفله قارشی لغتخواندر حیوانلر ، انسانلر !
 ساورمی حضرت باری بو ظلم خانمانسوزی
 فراموش اولدیمی حقدن کلان فرمانلر ، انسانلر !
 باقلک چشم حقیقتله جهان بیر قتلگاه اولمش
 جهالت عیدله کسمکده سز فرمانلر ، انسانلر !

آمال وجدان

نهال عشق ابنای بشر خاطر نشانلر
 محبت میوه سی محصول نخلستان جانمدر
 ظلام بغضدن پاکیزه در مصباح وجدانم
 بوگا برهان صادق ، فکرت پرتو فشانمدر
 قرار سبیل اول کوکل کیم بوشدر انوار احوتدن
 بوجمله دائما تذکار و اوراد لسانمدر

بوتون اولاد آدم حاصل باغ طبیعتدر
 آنکچون نوع خواهی هتش الواح نهانمدر
 بورهک ارضنده بسنلمش امل : حب عمومیدر .
 کواه ایستر مبین ؟ ایشته کلام ترجمانمدر
 کوکل ایستر گه : اولسون دهر : صالح آباد انیت
 بنی سوق ایلان بوفکره ، فکر عالیشانمدر
 بشر ، اخوان طینب ، هپ وطندر عالم امکان
 بو حسیات قدسیه صفا بخش روانمدر
 محب لانه اولمق شیوه سین بلبلدن اوکره ندم
 مودت کلری خندان اولان برلر جهانمدر
 اگر ظلمتپسندان ، حربجوی اختلاف اولسه ،
 نه غم اهل وفاق تیغ رخشانم زبانه
 بکنم خلق اطوارین عجب مشکیند اولدم
 حقیقت ، چونکه عکس انداز مرآت جهانمدر
 ایدر مرغ دلم پرواز فسحتگاه لاهونه
 نظرده کرچه جولانگاه ناسوت آشیانمدر
 دکل سفلیه مائل اعتلا پروازدر روحم
 آنکچون شعر علوی جلوه آرای بنانمدر
 خیالم حر ، جان سرست ، فکر لایزالیدر .
 بنی آزاد ایدن سلطان عقل نکته دانمدر
 جهانده بر حیات اولدقجه بیتمز طبع فیاضم
 بنی انطاق ایدن بیر قوه معجز بیانمدر
 زلال فکر سیال محیط لاتناهدر
 بنی دلسیر ایدن منبع فیوض لامکانمدر

بن اول مرد سخندانم که * سوزم مغز نوام
بنم فیض آلدیغم عالم ورای خاکدانمدر
بهارستان عمرنده ترنم ساز اولور بلبل
هزار ناله کارم باغ عالم کلستانمدر

(.) ترانه توحید

اسارت بدین آج ، احراروش بیر قصد بالا قیل
فضای فیضی کور ؛ کام دلگجه خوش تماشا قیل
دیلرسهک یوسف آسا محبس غمدن خلاص اولمق
معارفروور اول ، علم ایله کشف سر رؤیا قیل
ایتیرمه راهی ، مغبون اولمه میدان تجارتده
جراغ علمی تنویر ابلیوب افکار سودا قیل
نه دم ، پاک اولسه جانک لوحی میلیات فسیدن
ره وحدتده حکمتدن نشان ، وسم بیضا قیل
نهدم ، کیم چشم عقلک نور وحدتله ضیالندی
لقوش ماسوادن قلب و وجدانک مصفا قیل
شهادت کلمه سنده حرف (لا) دن معنی اولدر کیم ؛
دیدیکده : (لاله) اوندان به : (الا الله) میداقیل .
سایمان وار ایدوب محکوم دیونفسگی اوندان
اوتور تخت سیاستده نفوذ و حکمک اجرا قیل
ازل صحرايه سور موسا کیمی سنده قوبونلارک
عصای قدرت ایله صوگره عزم طور سینا قیل

(.) ادیب حکیم (سنائی) غزله ویدن ترجمه .

گر ایسترسن مسیحاوش کلامک گوشه آلسونلار ،
حقیقی روح قدس اول صوگره دعوای مسیحا قیل
نه دم کیم پرده ده وارسهک گورنمز چهره ادراک
ازل بیر پرده بیرون اول نگاه عقل رعنا قیل
دیلرسهک مثل عیسی باقی اولسون نامک عالمده
مزار جهلده یاتمشلاری فضکله احیا قیل
همیشه جاودان اولماق خیالی وارسه گوکلگنده
کدورات هوادن قلب مرآتین مصفا قیل
چالیش کسب ایله ثروت تاقاله محفوظ نامهوسک
اله کلدیکده ثروت عزم و قصد اصل ماوا قیل
هوای نفسی معبود اتخاذا ایتمشک ای بدبخت !
اوزاق اول نفس شیطاندن امید وصل حوراقیل
حقوق خلقی ویر ، صوگره حقوقت ایسته ملندن
سکندر شوکت اول ، صوک قصد دارالملک دارا قیل
دیلرسک زهره تک زیب سپهر اعتلا اولمق
ضیای معرفتله جسم وجانک سنده نورا قیل
اگر قورتارمق ایسترسک بهائم دامکاهندن
بهیمی خلقی ترک ایت صوگره عزم چرخ اعلا قیل
کر ایسترسک که ، روحک بزم وحدت ایچره شاه اولسون
سرای دین اسلامی عداوتدن معراقیل
خلاقی سوزلر ایله جسم وجانک خسته لشمدر
بیراق بو اختلافی جانیه علم ایله مداوا قیل
اگر جازانندن آکھسک بوجسم وجانی پامال ایت
و کبر (عارف بنفس) اولدک حدیث نفسی زیبا قیل

اگر کورمکک ایسترسک جمال پاک محبوبی
 بوجسمانی کوزی کور ایله . چشم عقای بیناقیل
 هوای دلبر ایسترسک شراب عشقی نوش ایت
 وصال یاری ایسترسک طواف خوان بطحا قیل
 کوررسک اونده قر آنی آچوب رخساره پاکین
 یوزین کوستردیمی قر آن ؟ . لسان ذکر کویا قیل
 آچانده دیده باطین کوررسک کیزلینی ظاهر
 لسان ذکر آچسک کشف اسرار خفایا قیل
 دلی یرایله مجنون تک فراق خار لیلادن
 دلك وامق کیی آینه دیدار عذرا قیل
 حقیقی عاشق ایسک بزم اغیار ایچره لاف اورمه
 فراق یوسفه تاب آور اول فکر زلیخا قیل
 قوجالدک ایسه . محنتدن نکارک شوقنی یاد ایت
 اوشوق یار ایله روحک زلیخا مثلی برنا قیل
 اولانده پاک و صاف آلابش نفس طبعیدن
 بو شعر حکمت آمیزی خردله شرع و معنا قیل
 گورنده بویله شهری (هادیا) ! طبع (سنائی) دن
 بیلوب معناسنی جانک . معارف ایله دانا قیل
 (.) حکایه عشق

ایشیتدم بن ، که مجنون دل افکار
 اولنجه موت لیلادن خبردار
 قالوب مدهوش ، اولدی زار و گریان .
 جوار قبر لیلایه شتابان

کورهندی یر چوجوق دورمشدی حسر
 نگاه حسرتی اطرافه سائر
 دیدی : ای طفل ! . . . زرده قبر لیلا ؟ . .
 چوجوق گولدی ! . . دیدی : « ای پیر دانا !
 جهان عشقه سلطانلق قورار سک !
 نه غفلت قبر لیلایی صورار سک !
 مزار ستانه گیت هر قبری یوقلا
 وهریر قبردن خاک آلدده یوقلا
 اوردن که طویارسک بوی سودا
 شویردر استراحتگاه لیلا . »

(.) اشعار فارسیه دن ترجمه .

لوحه بهار

کتاب طبیعتدن بیرورق

خرم اولور بهار گورنده خرامگی
 کولمز می غنچه لر گورده لر ابتسامگی ؟
 خرامه کل آسوگیام ! نهال سروزاری گور
 چیق عرض ابتسام قیل بهار فیضباری گور
 گزوب چمنده بلبل کل و شکوفه زاری گوز
 شونوشکفته گللرک یوزنده عکس یاری گور
 او : (شاعر الطیور) اولان هزار نشئه داری گور
 شکوفه لرده برق اوران ضیای ابتسامه باق
 اسه نده نفحه صبا چمنده بیر خرامه باق

نسیم اوکنده صف به صف سلام احترامه باق
نظر فریب ناظرون شو جلوه غرامه باق :
بوجلوه گاه حسنده جمال گلمذاری گور

پاریلدایور کوموش کیبی چمنده جوی موجه دار
آ قار درون باغده قیلار ریاضی تابدار
بولاعلر اشکریز غم ، ترانه زدر هزار
بولوحه حیاتدن آل عاقل ایسه اعتبار :
رموز صنعی آ کلامش ؛ شاید هزاری گور

چیچکارک ورقلری کتاب اعتباردر
ورقلر اوزره سطرلر خطوط دست یاردر
بولوحه زار معرفت دلیل کردکاردر
باقیسه چشم هوش ایله جهانسه و حیزاردر ؛
حجاب عقلی چاک ایدوب جهانده و حیزاری گور

اشه ریز فیضدر سماده شمس خاوری
نسیم روحبخش ایدیر چمنده زنده کللری
بومنظر نظربا اویاندیریر کوکللری
فرحفرای روحدر یشیل یشیل چیچکلری :
بهشتدن نشان ویریر فناده خلد زاری گور

تفرج ایله سیر قیل بدایع طبیعتی
جهانسه بدرجریده در اگر بیانسه قیمتی
کیچر گوزگدن ای گوزوم ! جریده حقیقتی

بو طبعگاه صمده چیقان کتاب حکمتی
نکاه انتباهه آل ، سرائر نکاری گور

آقشام تنزهلری

بهارک ، آب وهواسندن استفاده ایچون
مسیره لرده خرامیده در اهالی بوتون
نسیم عطر شمیم اسمده خفیف خفیف
ساجار مشامه فیوضاتی لطیف لطیف
بهار شمعنه بارک هوای صفوتنی ،
طویارمی سیر قیلان دیده لر طراوتنی
گزیر : تراکتله مرد ، زن ، صغار ، کبار . . .
چولوق ، چوجوق قوشبیور هر طرفده مثل هزار
کیمی قونوشمه ده در یاری غمکساری ایله
کیمی دوشونمه در قلب غصه داری ایله
کیمی غنوده فکرت ، غریق بحر خیال
کیمی ربوده صبر و وسیله جوی وصال
حیاتدن کیمی اولمش جریحه دار الم
زبون دست مصائب ، اسیر پنجه غم
کیمین توکنمز امللر علی الدوام ازور
کیمی بنم کیمی لافید و لالالبالی گزر
کیمی جلیس نشیمن ، انیس حور لقا
باقانده خاطر گلمگده خلد زار بقا
طبق طبق کیمی دوتمش النده غنجه تر
« گوزهل چیچک ، گلنودر . . . مدیحه لر سویلر

« کوزل چیچک آلتکز ! » جمله سیله گویاندر
شو کللر ایشته صفا بخش باغ وجداندر

شو غنچه دسته لری زیبخش سینۀ حور
اوشانی برده اولور خنده ریز ذوق و سرور
دمتار اولمه ده پیرایه بخش دست مهان
دمتار اولمه ده در بوسه دار گلدهنان
دمتار اولمه ده آویزه زلف زیاده
بیر آتشین طوبه بگزر لیل لیلاده
بودر نمونۀ دارالقرار حریت
ترنم ایله ؛ اوقو ای هزار حریت !

شو سمتدن اولیور ؛ موسیقه ترانه نواز
صماخ مستمعینه اولور طنین انداز
ایدنجه اهو به سین کاهگاه موسیقه پست
گلوردی گوشمه گویا ترنمات الست
نوا ی موسیقه ایتمگده دللری تهزیز
نشاط ، شوق ، شطارتله روحلر لبریز
گلنجه ناله یه بیردن دهان موسیقار
درون موسیقه ده صان اوتر هزار بهار

بیر ، ایکی ، اوچ جو جوق الده جریده لر طوئیور
اولی بیتیرمک ایچون هر طرف گزیر ، فوشیور

چو جوقلر اولمه ده بربر قدم نهاد خرام
دیمگده هر بیرسی ، ایشته ، روزنامه شام
آلیر ؛ اوقوردی اجانب کمال لذت ایله
یاننده دیکه رایدی همدمی محبت ایله
گورونمیوردی فقط بیر جریده اسلام
بو حال ، غفلت اسلامی گوستریدی تمام . . .
بو بوک ، کوچوک هامی دلدادۀ کمالت ایدی
بو تون اهالیء اسلام غریق غفلت ایدی
کزردی صرصریانه سفیل و آواره
بو تون اسیر ایادیء نفس اماره
بو حاله قارشی تحسره کریه بار اولدم
طوتوشدی اودلره گوکم پر اضطرار اولدم

اوطور میشیدی شو بیر یانده دختران صغیر
کتابی زینت آغوش استفاده ایدیر
علی الدوام صحیفه اشتفاله هب
غریق بحر خیال ایدی ، سربدوش ادب
چکوب صحیفه لری پیشگاه اذهانه
بو منظره ویریمیوردی حظوظ انسانه
نه منظره ، نه ملاحظی بیر حقیقتدر
بو کورلیش ایشته لطافتنمای جنتدر
بوکا نه گوزله باقیر چشم ملت ای افسوس
شو مکتب مدنیته دن آلمیور می دروس ؟

بیرلوحه جمال

ای کائنات و کرمک شمسپاره سی !
 بیلم اول قیلدیمی بختم سستاره سی ؟
 عشقک جهنمی یاقیور خلد روحی
 یاندیرمایورمی کوککلی آهم شراره سی ؟
 رحم ایله آغلابور بوره کم بیر چوجوق کیلی
 گولدر ، یتیمدر ، سانا قالمش اداره سی
 روحم قدر سمالره پرواز ایدن ملک !
 عمان ظلمتک نهیه یوقدر کناره سی ؟
 جورکله ، دلبرم ! دلم اولمش جریحه دار
 مهلك جریحه در دلمک عشق یاره سی
 بن دن اگر فراق مؤبدسه نیتک ؟
 ایرسون ختامه صفحه عمرم شماره سی
 بیمکله نظارت ایدر ، سایه دارلر
 مسکینه ، بودرمی او یارک نظاره سی ؟
 گوزدن دوش-ورمه بنده گئی ای حکمدار حسن !
 آلداتماسون سنی شو وجاهت اماره سی
 مفرور حسن و آئی ، بو میدان حسنده
 چوق گورمیشم پیاده قالوب شهواره سی
 قیلدم سکا هدیه شو جام محبتی
 انکسور طبعکم بودر اشته عصاره سی :
 هر دمده نغمه لر دوغیور ، ناله ساز اولور
 کلمنجه حقیقته فکرم هزاره سی

وصلک صباحی چیقماسه روزم لیالدر
 آرام ایدن خیالمی انجاق خیالدر

(۰) نسیم صباه نیاز :

ای صبا ! بیر بو گوتور : خاک ره دلداردن
 محو ایدوب گوئلیم غمین ، بخش ایت بشارت یاردن
 سویله آ غزندن لکارک روحپرور بیر کلام
 بیر محبتنامه لطف ایت عالم اسرارندن
 سوکیلی یارک یولندن ، ای نسیم صبح مهر !
 توتیا گونددر ، فقط کیزلین اوله اغیاردن
 جان مشامین ایاهیم تعطیر لطف گندن سنک
 اک گوزل ایلر گوتور جانه دهان یاردن
 چوق زماندر ، گورمامش دل چهره مقصودنی
 ساقیا ! صون می بیزه اول جام صیقلداردن
 بو دل دیوانه مز کلمیر کیرو زنجیر ایله
 لطف قیل بیر حلقه اول کیسوی عنبر باردن
 راحت اولمقلق ایچون بو ، چشم خون افشانمز
 آل ؛ گتور : توپراق صبا شول رهگذار یاردن
 ای صبا ! سن توتیا بخش ایله گور اولسون رفیب
 قورقمز احرار (هادی !) طعنه اغیاردن
 ساده دلک ، خاملق عادت دگل عاشقاره
 ویر خبر سن ای صبا ! دلدار افسونکارندن

(۰) حافظ دن ترجمه

باغ حریت ده ای قوش ! شکر کیم آزاده سک
بو اسارتیروانه مزده ویر کلزاردن
یارسز ، روحم دماغی صبر دندر تلخکام
بخش قیل بیر عشوه اول لب شهد شکر باردن
(حافظ) ک اول خرقه کمقدیرین ایت رنگین بهمی
صوک گتور مست و خراب ، ایسته اونی بازاردن

(۰) امید وصال جانان

— یا خود —

غم یمه

ماه کنمانک گلر ، ای پیر کنمان غم یمه
بیت احزانک اولور بیر گون کاستان غم یمه
ای دل محتزده ! اول شاد و لبریز مسار
کسب جمعیت قیلار ، دل ، فکر ، وجدان غم یمه
بیر ، ایکی گون دونمده چرخ بر وفق مراد
دائما فالماز برابر حال دوران غم یمه
گر بهار عمر اوله ، ای بلبل قدسینوا !
ساحه زیب فیض اولور یاه ، بلبستان غم یمه
اولمه هر گز نا امید آگه دگلسک غیبدن
برده ایچره بوق دگل اسرار پنهان غم یمه
کیمه شوقیله گر اولسک خطوه انداز مرام
سرزنشار قیله ده خار مایلان غم یمه

(۰) حافظ دن ترجمه

بیرجهتدن طمن دشمن ، بیر طرفدن هجر دوست !
حال غمپرورلری بیلزمی رحمان ! غم یمه؟
تیره تیره کائناتی سربر سیل فنا ؛
نوحدر چون کیم سکا ملاح طوفان غم یمه
شاهد مطلوب ناپیدا و منزل هولناک
هانی یولدر اولسون اول راهه پایان غم یمه
نور بخشای جهاندر ؛ « باب عام مصطفی »
ای گوکل ! اولدک محب شاه مردان غم یمه
خام فقر و شب مظلومه ، خلوت حافظا !
نا بکا ورد زبالدر درس قرآن غم یمه
هادیا شعر « لسان الغیب » ، اولدک ترجمان
روح حافظدر سکا هر دم ثنا خوان غم یمه
برنجی غم ، دوما انعقادی مناسبتیله
سویلنمشدر .

اولوب افراد ملتدن بوکون تشکیل بیر مجلس
نه طائلی میوه پرورد کورک بستان حریت
طلب قیامده هریر عضو عمومک احتیاجاتین
قوریلش پایتخت ایچره بوکون دیوان حریت
وجوده کامک ایچون مهلت ، حق ، مساواتک ،
گرک اولجه اولسون اک کنیش میدان حریت
عدالت ظاهر اولمز لیمه باش اولمزسه آفاقه
ظهور عدله لازمدر خور تابان حریت

حقوق اثباته لازمدر اولسون فکر لر آزاد
که حاصل ایلسون وجدانلر اطمینان حریت
گدانک بای دن ، بایک گدادن اولسون فرقی
هامو اولاد انساندر دیور هرآن حریت
گیمی تخت سعادتده ، کیمی قالسون سفالنده
بوگا راضی دکندر شبهه سز وجدان حریت
بوگا قارشی جهان اولسه جبین سای عبودیت
دکل جای تعجب ای اولان حیران حریت
چالیشماغلق گرک هرکس بویولده قدر وسعنه
ایدر کسب مثالت سغیله بنیان حریت
وطن اولادی غمپرور ، وطن ویرانه زار اولمش
خراب آباد برملکی ایدر عمران حریت
بودوار معارفده بوتون ملتدن افزونتر
گرک ییز ملت اسلام اولاق جویان حریت
نیچون کیم بی نصیز ییز حقوق آدمیتدن
حق ، شروعمزجین اولمالی قربان حریت
بواول عصر تمدندر اساس ورگنی حقیقت
مساوات ، عدالت بیر دخی عنوان حریت
باصلدی لشکر بیداد ، مقهور اولدی استبداد
لوی نصرئین دیکدی بوگون سلطان حریت
بشارت ایها الاخوان تیغ عدلیوروره
ایدوب پاکیزه شهرین ظلمدن خافان حریت
کیمی هر امیر اولسون ، کیمی عبداللهیر اولسون
بولی چاشر گورر ظن ایلمهم دیوان حریت

اوجالدوب رایت عدلی دی آیات مساواتی
ایله ایوان ظلمی خاکله یکنان حریت
یزه سندن یتر امداد سنسین رهبر ارشاد
سگا هردمده واجبدر قیلاق شکران حریت
بوراه پرخطرده ای بسا احرار غمپرور
ایروب ابراز غیرتله اوزین قربان حریت
حقیقت حر اولانلر سعی ایدر نفع رعایایه
کیچوب الک سوکیلی جانندن ویربرلر جان حریت

رمضان

دنیا ، یینه بیر خلعت نو ایچره عیاندر
بیر باشقه زمان ، باشقه مکان ، باشقه جهاندر
آج چشمکی ! کور ؛ عالمی محسود جناندر
بیرلفحه قدسی دل و وجدانه وزاندر
الک سوکیلی آیدر ، کوزهل آیدر ، رمضاندر
الطاف خدا شعله بار فیضاندر

حق ، سید اشهر یارادوب ایشته بوماهی
اجرای اوامر ایدهلم ، ترک نواهی
ایسترسهک اولهق مظهر غفران الهی
محنتزده کانک اولهلم پشت و پناهی
ایضا

بوماهده مفتوح اولینور کیسه همت
بوماهده مسدود اولیبور باب خصاصت

بوماده متهود اولیور جود وفتوت
بوماده ممدود اولیور ظل مرقت

ایضا

دنباده نه در جوددن اولوگرده صفالی ؟
انسان کرم ایله ایدر احراز معالی
درگاه عنایتده دیلرسک اولای عالی
رتبهک . یوله بوش صالامه خداوند سوالی

ایضا

احراز ایسه مقصد شو عاق درجانی
اربابنه تخصیص ایدهلم نذر وزکانی
شرعک بودگلیمی ییزه فرمان و براتی
انفاق ایله احیا قیله لم اهل مماتی

ایضا

اصناف زکاتک بیریدر طالب عرفان
لبثنه تحصیل سزاوارددر احسان
کسب ادب ایتمک اولای تاکمیم اوگما آسان
علم ایله آچار عنجه جانپرور وجدان

ایضا

آج کیسه بخشایشی جودو کرم ایله
مکتبیلیری لائل فیض نعم ایله
تاریخده نامک قاله دیلرسک همم ایله
تحصیل شرفله اوزگی محترم ایله

ایضا

محتاج هممدر بیلگیز ! عاشق تحصیل
تاسایه همتده ایده علمنی تکمیل
سوز واضح ایکن لازم اولورمی اونی تاویل ؟
اسلام ایدیور : آیه احتسابک، ترتیل

ایضا

اولاد وطن ایتملیدر کسب کمالات
تحصیل ایله تحصیل ایدیور حق و مساوات
میدانده عیانددر اوقو ! آیات مواسات
ایشقه بوتعاون ، بوتناصر ، بومواخت

ایضا

جودک ، کرمک ، بخششک آذاری عیانددر
ارباب همم باعث عمران جهاندر
حاتم له ، معن شیمدیده تذکار لساندر
باقی قاله جق دهرده بیر نام و نشاندر

ایضا

عید اضحانک حلولی مناسبیله
سویلمشدر

بشارت ایهاالاخوان ! بوکون بیر عید دیشانددر
گوگلر ، روحلر نوار علویته رخشاندر
محبت نوری پارلار جهره ملت درخشاندر
بوکون آثار شفقت کاشانه پرنو افشاندر
مقدسدر ، مبارکدر ، بویوگر روز پرشاندر

بوکونده سیدالکونین اسلامه سلام ایلر

وفاق ملتی کوردیکجه عرض ایتسام ایلر

بوکون بیت معظم لقطه اجماع امتدر

مال حجدن مقصد نه در ؟ شورای ملتدر

بوورمش سید عالم : جماعت فیض ورحمتدر

بوکون اسلامیان لبریز شهادت مسرتدر

بوکونده سیدالکونین اسلامه سلام ایلر

وفاق ملتی کوردیکجه عرض ایتسام ایلر

بوکون قربان کسیر عشق اهلی میدان محبتده

طور و ب صفبسته حرمت جماعت باب عزتده

آچوب دست تمنا کوزلری رحم و عنایتده

یاغار باران رحمت اولسه استحقاق امتده

« طورر احکام نصرت اتحاد قلب ملتده »

بوکونده سیدالکونین اسلامه سلام ایلر

وفاق ملتی کوردیکجه عرض ایتسام ایلر

صلاح حال ملت بسته جبل اخوتدر

اساس شوکت و عزت وفاق پاک امتدر

وفاق اربابی الک مسعود ، الک سطوتلی ملتدر

فاق و بعض انسانیه لایق می حاصلتدر ؟

بنای شرعمر عدل و مساوات رمودتدر

بوکونده سیدالکونین اسلامه سلام ایلر

وفاق ملت کوردیکجه عرض ایتسام ایلر

ایدک نور تمدنله منور قلب و وجدانی

قیلک نشر معارفله مزین باغ امکلی

وطن اولادی ایتسین اقتباس فیض روحانی

جهالت دردینک یوق معرفتدن غیری درمانی

معارف ایلور آینه ادراکی تورانی

بوکونده سیدالکونین اسلامه سلام ایلر

وفاق ملتی کوردیکجه عرض ایتسام ایلر

مدار فخر اسلام ، بوعلی لر ، فخر رازی لر ،

ایدهن : « احیا علوم الدین » ی مولانا غزالی لر

جهانه ناشرالانوار ، رومی لر ، سنائی لر

فضای فیض بهجتبخش سعدی لر ، بهائی لر

معارف باغک محصولدر ایشه بوداهیلر

بوکونده سیدالکونین اسلامه سلام ایلر

وفاق ملتی کوردیکجه عرض ایتسام ایلر

بوداهیلر ایدوب تالیف بیک آثار عرفانی

ره عرفانه بونلر ایلمش ارشاد دورانی

ایدک درخاطر اول عصر معارفحصص ذیشانی

اوپارلاق دورده کیچمش ایدک امثال وافرانی

اخوت ایله احراز ایلمشدک رتبه و شالی

بوکونده سیدالکونین اسلامه سلام ایلر

وفاق ملتی کوردیکجه عرض ایتسام ایلر

بوکون صحرای غمده قلب عاشق تک پریشانر

یوق الد مایه بازار جهاندده اهل حسرانر

بتوب همراهلر مطلوبه ، بیز غفلتده پویاتر ! . . .
 بوکون شایان احسان بیر آووج ارباب عصیانر
 آجیل ای باب رحمت ! مستحق فیض غفراتر
 بوکونده سیدالکونین اسلامه سلام ایلر
 وفاق ملتی کوردیکجه عرض ایتسام ایلر

دیانتپروران جبل خدایه اعتصام ایلر
 محب ملک وملت اتفاله اهتمام ایلر
 وفاق اولدیفده ابنای وطن احراز نام ایلر
 اخوت ایله هرکس اکتساب احتشام ایلر
 شومسکی الختام ایله قلم حتم کلام ایلر :
 بوکونده سیدالکونین اسلامه سلام ایلر
 وفاق ملتی کوردیکجه عرض ایتسام ایلر

مولود فخر عالم

بوکون صبح ازلدن دوغدی بیر شمس ضیاپرور
 سراسر نوره غرق اولدی بوظلمتگاه انسیت
 تهوج ایلدی دریای فیاضانه غفران
 کناره دوشدی بیر در صفادار یتیمیت
 بوکون فخر جهان پیرایه مهد وجود اولدی
 بوکونده بخش اولوندی کائناته تازه بیر زینت
 طلام شرکده پویان و سرکردان ایکن عالم
 بوکونده شعله دار اولدی چراغ مجلس وحدت
 ۱۲ ربیع الاول ۱۳۲۵

قلم

قلم ای باعث عمران عالم !
 کرامتبخش نوع ابن آدم
 سنگله کسب ایدوب آدم شرافت
 گوریلدی لایق تخت خلافت
 قلم ! ای رهبر علم و صنایع !
 که سنسین کاشف سر طبایع
 سنگله فخر ایدر اهل حقابق
 وجودگله اولور حل دقایق
 قلم ! ای بلبل باغ معالی
 ازل اسرارنک سن ترجمانی
 ریاض کائناتک عندلیبی
 بدایعگاه صنعت سن ادیبی
 جهان دارالفنوندن سن معلم
 بنی نوع بشر اطفال تعلیم
 بیزی تعلیم وتادیب ایله استاد !
 حیاته ایلیر استمداد ارشاد
 دکل وقت سکونت نغمه ساز اول
 طنین انداز گوش اهل راز اول
 سکوتی ترک ایدوب ایله ترانه
 اول نغمه ک معارفپرورانه
 دایانما چال اوجانبخشای صوری
 حیاته دعوت ایت اهل قبوری

کلنده سورک الحان ایله زاره
گلور بیرتازه جان اهل مزاره
غراش غفلت ایچره بیز سقیمز
مزار جهلده «عظم ربیم» ز
چال اسرافیلوش صور ظهوری
نشوره سوق ایت اصحاب قبوری
گرگدر «حور مقصورات» افکار
خیام دلدن ایتسون عرض دیدار
اولوب خورشید حریت نمایان
یتر آرتق نه قالسون حور پنهان ؟
چاغیر اسلامی شهره وفاقه
عنان ملتی چک اتفاقه

قلم نه سویلیور

ایشیت ملت قلمدن بیر حکایت
جدالقدن قیایر جوق جوق شکایت
اوقور لعنت شقاق وافتراقه
ایدیر نفرین ارباب نفاقه
گلک توحیده ای ملت اماندر
هفاق ایسه بونوک برخصم جاندر
اولاق هر برخیرلو ایشده ساعی
ترقیچین قیلاق صرف مساعی
ایدوب غیرت آچاق عالمی مکاتب
ایدک بوبولده احراز مراتب

مکمل مدرسه، شانلی وسائل
قیلوب تاسیس ایدک کسب فضائل
منافبخش اسباب تعالی
اولور بونلرله قدر ملت عالی
مکمل مکتبه هرکسسه مالک
سعادت راهته اولمش اوسالک
بوایش وابسته در هب اتحاده
دکل وابسته اغراض وعناده
اولور توحید ایله هرمشکل آسان
بولور وحدتله رونق باغ امکان
آچیلمشدر صباح علم وحکمت
اوصان بسدر : یتر خواب کسالت
آچک برچشم ای ظلمت پسندان !
مگر برذرده یوقدر سیزده اذعان ؟
طوغوبدر آفتاب صبح وحدت
جهانه نشر ایدیر فیض هدایت
اوصانکز ! تابیکی بولعب و بازی
نمبربخشا دکل علم مجازی
نتیجه ویرمز اشکالک عقیمدر
صحبیح ظن ایتمه برهانک سقیمدر
فقیه اولدک هائی ارشادک استاد ؟
حکیم اولدک نه آلات ایتدک ایجاد ؟
نیمه بخش ایدک بیر حبه عرفان ؟
آجیفلانمه ! الگده وارمی برهان ؟

نه ستمه ملتی ارشاد قیلدک
بولوب بیک یارچه به بر باد قیلدک
هره نك وار النده بیر « آتستاد »
الندن بونلارک بیک داد و فریاد
بونلار قطاع راه معنویدر
بوتون آمال نفسک پیرویدر
افندم ! بس دگلمی خواب غفلت
اجانبدن آلك بیردرس عبرت
ایشیتمیرسن مزهی احرارک صداسین ؟
ندای دلربای خوش اداسین
صبح انتباه معرفتدر
آیلمق ملت عین مصلحتدر
کرك کسب ایلیهک علم لدنی
بیزه لازم دکل علم تدنی
کرگدر الده اولسون تخم ودانه
ساجباسون تخم ودانه تخمدانه
بدن علمیه تحصیل ایت حیووبات
اکینگاه جهانیه صوکره تخم آت
کر الده اولمزیسه تخم ودانه
نه ساجمقاق دبلرسک تخمدانه ؟
تخمیز ، دانه سز بیتیز سنابل
وسائلسز دکل قابل فضائل
چالیش دردست ایت اسباب ووسائل
سیله شخص اولور آماله نائل

تنا کحسز اولارمی یا! تناسل ؟
معارفسز نه ممکندر تکامل
مکاتب ، اولمه اولماز معارف
معارف کورمیان کس اولماز عارف
معارفسز دکل ممکن معیشت
سفالتله یاشار اهل جهالت
اولوب یکدل قیلاق بذل حمیت
بویولده گوسترهک هر درلو غیرت
جهانی تیتیره در توحید ملت
قویارمازمی طاغی اولدیغده همت ؟
یاشا ، ای اتفاق ملت افروز !
یره بات ، ای لفاق خانمانوز !
نه سنی ، شعبه وار قر آنمزده
اخوت لفظی وار فرقانمزده
تصادم ایلدیگج عقل و فکرت
تظاهر ایلر انوار حقیقت
اولانده جفت آراء و خیالات
طوغار بونلردن اولاد کمالات
ایدوب تشکیل عالی انجمنلر
قونیلسون ساحه ذکره سخنلر
رجوع ایتمک کرك عقل سلیمه
اولق لبیک زن فکر حکمییه
ایدهک هریر سوزی تسلیم وجران
مصالحمز دگلمی بویله اخوان ؟

کناره طاشلا یاق فکر سقیم
ایدهک درپیش راه مستقیم
امانت نامی ویرمش عقله مولا
یوگا برهاندیر : « انا غرضنا . . الخ »
اگر انسان ایسک ایتمه خیانت
کوزهل صافلا ! امانتدر امانت .

مکتب

مکتب نه دیمک ؟ خادم قدسیت ملت
مکتب نه دیمک ؟ باعث علویت امت
مکتب نه دیمک ؟ رهبر ارشاد و سعادت
مکتب نه دیمک ؟ جلوه که نور حقیقت
اولاد وطن ایتمک ایچون بیزده تعالی :
مکتبلر آچوب کسب ایدهلم علم و کمالی
مکتب نه دیمک ؟ هیئت ملیه به جاندر
مکتب نه دیمک ؟ روح دل مرده دلاندر
المکتب ، المکتب ای مات اماندر
عارفاره همواره بوسوز وردزباندر :
اولاد وطن ایتمک ایچون بیزده تعالی
مکتبلر آچوب کسب ایدهلم علم و کمالی
مکتب نه دیمک بارقه فکره سعاددر
یرلری هب شمشه بخشای دهادر

مکتب نه دیمک انجمن اهل صفادر
پورده آغوشی اولانلر ادبادر
اولاد وطن ایتمک ایچون بیزده تعالی
مکتبلر آچوب کسب ایدهلم علم و کمالی
مکتبله بولور تصفیه آینه وجدان
مکتبله ایدر کسب شرف زاده انسان
مکتبله کورر تربیه هب کلشن عرفان
تذکار ایدک اخوانزده شوسوزی هر آن :
اولاد وطن ایتمک ایچون بیزده تعالی
مکتبلر آچوب کسب ایدهلم علم و کمالی
کلببرک پریشان

حسد اوخته کیم عاشق حقیقتدر
خیالی ، فکری ، مساعیسی کسب عزتدر
بیلوبکه عامله در شان نوع انسانی
جهالت ایسه بشرچین بویوک فلاکتدر
دور بینان جالس اورنک استقلالدر
کوته اندیشان نشان تیر اضمحلالدر

معشوقمه

وحشی باقیشک کوستریور قاچماغی اما ،
بووحشتی ترک ! رفیقک مدتیدر
روضات چنانمده آچان غنچه مخمور
آل ، قوولا ! محبت کلیدر ، یاسمنیدر

الهام و سنو حات آقبيور شعر ترمدين
بن ناسروحي م ، بومحمد دهنيذر

تعاون

نائل بر اولماز انسان ، قيلماينجه بذل مال
سر تعاون ايله يك ، بزده قىلاق كسب كمال
نفع ويرمز شخصه استقبالد اولاد وسيم
منفعتبخشايدر انسانه بير قلب سليم
جالس تخت معارف اولمغه همت كرك
پرور شياب فنون اولمقغه جودت كرك
پر كشاى اعتلا اولمقچين اولاد وطن ،
شهر همت گرگدر اولسون ، اى اهل فطن .
شوره زاره ساچمايك تخم امل ، ويرمز ثمر
كشتزاره دانه ساچ وقتنده بخش ايتسون بهر

جهالتمدن شكايه

وارمى بوندان يوقارى اوچماغه استمداد
قابليت پرمه ، زخم اوروب استادم ! . . .
اوقومقچين نه قدر ، داد وفغان ايتدم ايسه ،
اولمدى ذره اثر بخش ، شو استمداد
طاغه ، دبرسك ، ايشيدير صوگره ويرير عكس صدا
طابه دونمشله عكس ايلمدى فريادم ! . . .
اولمه دن نائل ديدار امل قهره كيرمه ،
عشق شيرين علوم ايله يازيق فرهادم ! . . .

عاجزم ترجمه حالى تحريره ، سبب ؟ .
طوليدر تلخ حقايقله دل ناسادم ! . . .

اى هادىء غمديده ! دى شو بابل زاره :
جه جه ديوب آخر دوشه آغوش مزاره

شيخ لره — ايشان لره

آفرين اولسون سكا اى « فيلسوف » ذى فنون !
پرور شياب فنونك زمرة لايقلون
كاسه ارباب زكا تعليم ايچون دركاهكا
لوح ادراكى اولور ، قلبك كيبي ظلمتمون
راهبرمى ، راهزنمى ؟ اولديك معلوم يا ،
بيروان مسلكنكدر ، فرقة لايقلجون
بك بويوك ثروتيلىر اعلان افلاس ايلدى
لايق حيرت بودر : حالا وهم لايشعرون
بونجه آلداندى يتر اى سوكيلى اخوانم
ايسته ادوار تيقظدر ، متى ما ترقدون ؟ .

بوده بير حقيقت

عاشق صادقلىز پنهان دكل برهانم
كذبدين وارسته قالمش شكر اولسون جانم
ايسترز طوعسون حقيقت ، صدمه افكاردن
بيزجه مسلك بو ، بيانسون شهره عرفانم
جمى ، تيزمى ؟ بيلم اما حق ايدر بيرگون ظهور
كسب اطمينان قيلمشدر بوكا وجدانم

صوفی یه - زامده

صوفی ! گل ، اوگره حیاتک طرزنی حیواندن
ده برسی : انسانم ، فقط بی بهر سینه عرفاندن
ایشته : حیوان ایلدور تاملین استقبالی
بویله حیوان بنجه افلادر سبکمزاندن
آدمیزاده مکرمدن ، فقط ! ادراک ایله
افضل اولماز می بهائم درگزرانساندن ؟
ای برادر ! آج گوزک قورقنج بیر صحرا سین
حفظ قبل اموالکی بویول گسن دزداندن (.)
مادر مشقیمی صاندک بو غنم صورتلری ؟
ای قوزوم ! شفقت اوولماز گرک مردمخواردن

علم وادبدر شو ذ گردن مراد
سبحه صدازه جوویرمک دکل
معنی قرآنی دوشونمک گرک
بوش بو شنه لفظنی بیلمک دکل

فارسجه دن ترجمه لر

یا خود

هرگاشندن بیرچیچک

لوحک نبوتین ایدر انکار اهل جهل
کاوه ستایش ایتمکی عرفان حساب ایدر .
حکیم سنانی عزنوی

(۱) متشیحدر ، ایشانلردن کنایتدر .

حقک خالص عبادی جرکه سندنر علوم اهلی
جهانده گفر پرور شبهه سز اهل جهالتدر .
حکیم خاقانی شیروانی
بیر توکنمز بحر در عقل بشر
بوگا بیر اوز کینچی لازم ای پسر !
مولانا

خاتم ملک سلیمان علمدر
بوجهان صورت اوگا جان علمدر

مولانا جلال الدین رومی

هرگسک گیم اولمدی آینه وجدانی پاک
قابل اولماز حکمتک ایتسین یوزین زیب نگاه
حافظ شیرازی
قالدی دل آگاه اولانلر چله گاه یارده
ایتمیان کسب حقیقت قالدی اول انکارده
لاف ایله اگلشمک اولماز مسند علویته
حاضر ایتمکک گرگسین آلت علویتی

ح .

لنکدر همت ایاغی منزل ایسه پک دراز
دستمز غایت گودک خرما بوداغی سرفراز

سعدی شیرازی

برگوگل آسوده ایتمک نعمت واحسان ایله .
یاخشیدر هر دمه بیک رگت نمازگدن سنک .

س .

وارگه گر هنر گوستر ، نه گوهر

تيكاندندر گللك اصلى برادر !

جناب (ابراهيم) ك قيل حالين ازير

آقامى بت پرست اوغلى پيمبر

هنردن عارى ايدى طبع كتمان

پيمبر اوغلى ايكن اولدى نادان

س .

نه قابل بالحق ايله اورته بيلمك چهره هورى

دمادم اك زباده پارلايور رخسار پرنورى

نامعلوم

اختلاقه يوز قوبان ملتلى معذور طوت

گورمه يوب حقى بوتون ايعراشيديلار اوغلامله

ح .

خمارسزى . . . يارشقيق . . . موقع ان

سكا نصيب ايسه دائم كوزهل سعادندر

ح .

صالح ايلر صحبت كامل سنى

فائق ايلر صحبت جاهل سنى

كوگلنگى احيا قيلار ارباب حال

مرده ايلر قابلى اهل ضلال

مولانا

خامصاردر ، واقف سر حفا

تازه بير خلقتدهدر اهل بقا

وار ياغيش بسار كل و كشنلى

وار ياغيش كيم صولديرير كشنلى

بسله ير باغى تقاضاى بهار

اسديمى بار خزان ؟ كلار صولار

بويله جه قيش فصلى ، ياي ، اول بهار

باقى : تجدد بخشدن هب روزگار

مولانا

ظاهر پرست عالمدره :

صرف قيلدق عمرى اندر قيل ووك

اولمادى حاصل بيره اوندن كمال

اي اولان پابند كنچ مدرسه !

هرنه تحصيل ايتدگرسه وسوسه ! . .

شيخ بهائى

ملكيم ! نه در او ؟

(۰) نور وفاميدر نگهكدن اوچان ضيا ؟

گوزلر گوگل آچيلمق ايچون كل دوداغلى

گلشن برسى آچماغه : اندام ابتسام :

ايستر نسميدن طويه بيلسون صوراعلى

(۰) برينجى شعر ، استاد اكرمك :

فيض بهاردر دهنكدن اوچان ضيا

بكار چيچك آچيلمق ايچون ابتساملى

شعر الهامبروانه سندن اقتباس ايديلمشدن .

مرغ محبت اوجیور باغ قلبه
ای کلنهال! کوستر اوگا کل بوداغی
طفلا نه طرز ایله گلیر آغوش نازکه
طفل دام، آج اوگا کلسون قرجاغی
اول کوردیگک قرامی دوشوب قلب لاله یه ؟
قابم گیبی بسله ده لاله داغی ؟
دوشه کاهی چهره که تفاح احمرک
محجوب اولور گورنده شو احمر یاناغی
یوسفاری اسیرچه ایتمکچین ای صنم !
آج ! آج ! عیان قیل او زخلی بوخاغی
گیزلتمه زلفگی قیل اون زینت عذار !
دوک روی غنچه رنگه ، رونقله باغی
ماهیء دل ، عاشقیدر دام حسکک
عمان عشقندن گوردهام ! چکمه آغی (.)
ای کائنات روحمه سلطان اولان پری !
یاندیر بلاد قابمی ، بوزما دماغی
نور خیالک ایله ، حقیقت ، دلمه در
گوکلمدن اکسک ایتمه خیالت چراغی
ای مطرب حرکه لاهوت ! دیمدم ،
چال ساز دلنوازگی ، گونددر بلاغی
گوزدن ایراق ، (هادی) کی قابگدن ایتمه دور
بیر اعلتک ایله افشا آخورم ! ایراغی
(.) " آغ " دام ، تور معناسنه در .

ارباب ضالک املی جمله هبادر
بو منظره الحق که سزاوار بکا در

تورکدر ، نه گوزدل مثل دیمشدر :
" دنیایی امیدایله یمیشدر "

وطن جداییر داغدار حسرتک اعماق روحندن فوران ایدهن
آتشین ترانه جگر سوزانه لرنه نظیره :
شراره روح

توکندی عمر قیمتدارمز بیداد آلتنده
قاراردی نور استعداد ، استعداد آلتنده
حقوق ملتی امجا ایدهن ظن ایتمه حکمی !
جهالتدرکه ، اطفا ایلمش مشکات اسلامی
جهالتدرکه ، رنک آلود ایدوب مرآت اسلامی
جهالتدرکه ، آتشار ایدوب جنات اسلامی
جهالتدرکه ، بر باد ایتدی تاسیسات اسلامی
توکندی عمر قیمتدارمز بیداد آلتنده
قاراردی نور استعداد ، استعداد آلتنده
قاراردن آتشین افکاری سندان جهالتدر
بوکولدن قداستعدادی زندان جهالتدر
قیلان تسخیر ! چین علمی ، خافان جهالتدر
ایدهن ایرالی ویران ایشته عمران جهالتدر
بهشت آما وطن ، اورنک شیطان جهالتدر

تو کندی عمر قیمتمدارمز بیداد آلتنده

قاراردی نور استعداد ، استعداد آلتنده

حیاتک باغنی احراق ایدن نیران غفلتدر
تمدن حورنی مستور ایدن اوهام ووحشتدر
معارف شمسی چیقماز مشرق الانوار ظلمتدر
وفاق رشته سین قطع ایللیان سیف عداوتدر
عداوت ، ظلمت وحشت هب اولاد جهالتدر

تو کندی عمر قیمتمدارمز بیداد آلتنده

قاراردی نور استعداد ، استعداد آلتنده

« فغان ! سلطان غفلت ویرمیور ایرانه حریت »
بولافی دیگنمه ! . . گلمزمی یا خندانه حریت ؟

دکل ناپاکدامن قیز باقا هریانه حریت
کوزه ادر . . پاکدر . . غفلتدر فردانه حریت
تنزل ایتمیور ، الک عالی بیر وجدانه حریت

تو کندی عمر قیمتمدارمز بیداد آلتنده

قاراردی نور استعداد ، استعداد آلتنده

ویریلمز حور حریت ، بوسوزلر جمله بی جاندر
بو فغان جهانک مهری یوز بیگلرجه قرباندر
فداکارانه عاشق . . لافه کلمر . . بویله فتاندر
کچیر جانندان اوکس کیم طالب رخسار جاناندر
برنده کارمز بوش بوش ، نمرسز آه واهاندر

تو کندی عمر قیمتمدارمز فریاد آلتنده

نفسمز بیتدی بیر حالاده استعداد آلتنده

ا کر شایان حریت اولورسه زاده انسان ؛
اسارت ظلمتک کردونه سین چکمک دکل آسان
آغیر یوک چکمکه محکوم ایدیلمش جاهل ونادان
طبیعیدر ، اولونجه زحمت آلتنده یاشار حیوان
بوفسحتکه سربستی کسيلمشددر بیزه زندان

تو کندی عمر قیمتمدارمز بیداد آلتنده

قاراردی نور استعداد ، استعداد آلتنده

عزیزم ! اشتکا ایتمگده سک عالمالردن
امام جمعه ، شیخ فضل ، اصحاب جفالردن
عصادن ، خرقدن ، تسبیحدن ، تفطیک عبالردن
بیر آزده بحث قیل امراض جهله مبتلا لردن
ظلام آباد اوهام ایچره طالمش بیضیالردن

تو کندی عمر قیمتمدارمز بیداد آلتنده

قاراردی نور استعداد ، استعداد آلتنده

شو . ایران کیم قوجاغی مهر ارباب زکا ایدی
لجوم علمله پیرایه لشمش بیر سما ایدی
گه هر بیر مشرقنده یک کونش پرتو فزا ایدی —
هائی سعدی و فردوسی ؟ بیرر بونلار دها ایدی
سماوات ادب طامتگه نور و ضیا ایدی

بوگون کنگشته در ایران ظلام آباد آلتنده
وطن دهشتموندر چهل و استبداد آلتنده

تاسف !... (شیخ فضل الله) ه ایران آشیان اولمش
تمدن دلبری فرترته ، وحشت نوجوان اولمش
معارف جنتی صولمش ؟ ورقریز خزان اولمش
خמוש آباد نسیانده شو بلبلیر نهان اولمش
زغائر ، بوملر باغ وطنده نوحه خوان اولمش
بوگون اولاد مات ایگله یور بیداد آلتنده
کول ای نازنده طالع اگور بزری فریاد آلتنده

بن اول آواره مرغم زخمدار اولمش پروبالم
دوشر آغوش خاکه زخمی جسممه آمالم
نیچون ظلمت کسيلمش فکرمات مثلی اقبالم ؟
بکا کوسدگمی ؟ بيلم ای وطن ا ای دلبر بالم
مزارمه آچان گل ، شرح ایدر اخلافه احوالم :
بیرر گردک مزاره پنجه بیداد آلتنده
توکندی عمرمز آه و فغان و داد آلتنده

بو اول ارض عدالتدر که امنیتشان اولمش
بولک اندامنه روح عدالت صانکه جان اولمش
اوت بو ملک معمور ید نوشیروان اولمش
تاسف !... شیمدی ظلم ایله مشاربالبنان اولمش
بوگون ظلمت گسيلمشدر وطن بیداد آلتنده
فراریدی نور حریت ، باقی استبداد آلتنده

یازیق اولسون سکا ای مطلع احرار اولان ایران !
ستم دستبیله مصباح فلاحی تار اولان ایران
سرور آباد استقلالی ماتمزار اولان ایران
اولوب نازنده اولادک ناصل ، گور ا تارمار ایران
بوگونه ایگله یورلر پنجه بیداد آلتنده
کول ای نازنده طالع اگور بزری فریاد آلتنده

بیز اول بیچاره آهویز که بیک صیادمز واردر
بو وحشتگاهده باقکیم نه چوق جلادمز واردر
نه سمته عطف چشم ایتسه نه بیر امدادمز واردر
نه فریاد ایتمکه آواز استمدادمز واردر
اوصانقد بونجه فریاد و فغان و داد آلتنده
وطن آماده افنایدر بیداد آلتنده

نه در بو خواب مدھش کیم طووتوب اقوام اسلامی ؟
دگل پوشیده پارلاقدر بونک دهشتلی انجامی :
طبیعتده یازيلمش بویله قومک حکم اعدامی
گیدرسه بویله اسلامیتک آنجق قالور نامی
آیل ای خوابه طالمش یاتمه استبداد آلتنده
وطن افنایه گیتمک ایتور بیداد آلتنده

ای اسلام اوغلی اسلام ا سنده آدمسک آیل بیرآن
یتشدی قطعه امید سندن ماشقه همراهان
مزارستان غفلتدن آیل میدانه گوستر جان
هجوم ایتمگده در دشمن دفاع نفسه حاضران

آییل ای خوابه طالمش یتمه استبداد آلتنده
 وطن افنايه گیتیمک ایستیور بیداد آلتنده
 فدا کاران عالم کور ناصل تحصیل شان ایتمش
 بیرین میدان غوغاده عدو تیره نشان ایتمش
 بو ملت قهرمانی نفسده موتین عیان ایتمش
 « وطن! آه ای وطن!... » الفاظی ایله ترک جان ایتمش
 آییل ای خوابه طالمش اولمه استبداد آلتنده
 اولورسک اول یینه بیر شانلی ، عالی آد آلتنده
 (*) آه کیمسه سز وطن

ای آتشی جهالته بریان اولان وطن!
 پیرایه علومدن عریان اولان وطن!
 ای دیده تحسری گریان اولان وطن!
 باقدیجه اهانه یورده کی قان اولان وطن!
 ای کوثر معارفه عطشان اولان وطن!
 ای صحنه فجایع ، ای محشر عز! !
 ای مظهر وقایع میدان کریلا!
 خامم دیور شو نوحه کی هر دمه بر ملا :
 زلزال غفلتیه پریشان اولان وطن!
 طوفان ذلتیه خروشان اولان وطن!
 هر ذره کی ای وطن باله ماتمنمایدیر
 هر بر ایوک لایه شیونفرایدیر

(*) مخاطبیم شیر و اندر

اول دودلر که حائل روی سمایدر
 گیرمش سحاب شکنه آه ونوایدیر
 ای صبح و شام عادنی افان اولان وطن!
 ای محنت و سقالتیه قریبان اولان وطن
 قیلمش افول نیر اقبال و شوکت ،
 اولمش نیکون هیکل اجلال و عزت
 گوندن گونه زیاده لشیر حال وحشتک
 وحشته می تخمر ای دیلمش هوبتک ؟
 درنده گان وحشته میدان اولان وطن!
 بازیچه گاه زمره طفلان اولان وطن!

مخروبه منظره ک که نظرده عیان طورر
 هر منظره ک جانی یاقان بیر فغان طورر
 ویرانه ابولرک سکا آغلار لسان طورر
 بونلر زواللی حالگه هب ترجمان طورر
 ای لایه سعادتیه ویران اولان وطن
 اس اساسی خاکه یسکان اولان وطن
 ای زنده لر مزاری اولان آشیان آه!...
 آفاقل اوزره طورمه ده بربرده سیاه
 مسدود قالدی بیزلره شهره انتباه
 قائمه ظلامده آجیل ای صبح اشراج!
 ای ظلمتک دروتنه ، غاطان اولان وطن
 ای جنت معارفی ویران اولان وطن

کندم ؛ تصادفاً بتیشوب احتضارکه
دوگدم سرشک آلمی صولش عذارکه
یانماعدہ مادرم یورہ گم حال زارکه
شیمدایکیرویہ فاتحہ خوانم مزارکه
ای زیبخش گوشہ نسیان اولان وطن !
ای وصلتی رسیدہ ہجران اولان وطن !

نوخندہ گللرک تہیہ آیا حزیندر ؟
بلبلرک شکستہ پر ، عزت گزیندر
اصحاب جہل جماعہ سعادت قریندر
اریاب معرفت هامو سربرزمیندر
ای تندباد جہللہ لرزان اولان وطن
ای غنچہ زار بہجتی ریزان اولان وطن !

گندم ہوجاگہ امہیم شیر شفقتک
بیکانہ گلیدی سانا اولاد غربتک ؟
ایشتہ بودرمی زادہگہ انظار رافتک ؟
ای والدہم تو کندی می آرتق محبتک ؟
ای زادہ کمانہ نیران اولان وطن !
ای جنت محبتی ویران اولان وطن

ای فطرتہ معارض اولان اہل اشتہاء
سر سونہ گز سوگز سونہ مز نور انتہاء
آفاق کائناتدن طوغیور شعلہ صباح
گول ای جمال حق کک گولسون رخ فلاح !

سندہ بر از اغلا آ ویران اولان وطن !
گوکیم مثالی اہلی پریشان اولان وطن !
بیز حقیقتہ گولورز ، حقیقت
بیزہ آغلایور !

حقیقتی ، گوریرز بیز خیال شکنندہ
ہدایتی ، اوقورز ہب ضلال شکنندہ
سطور نور ایلہ مسطور ایکن کتاب حیات
عیون امتہ چارپار ظلال شکنندہ
ملل گوزندہ ، ماکچہرہ در بنات حیات
بیزہ ناصل گورینور ؟ بیرہ زال شکنندہ
بو کلشن ایجرہ چیقار صد ہزار منبع نور
لکامزردہ کسيلمش ، لیال شکنندہ
الندہ ساغر شادی ، قولندہ حور امل
مسرت اہلنہ باق ! افعال شکنندہ
حظوظبخش امہدر ، بو نشوہ گاہ سرور
کسیلدی بیزلرہ دارالمالل شکنندہ
صلیبی شمشعہ پاش ظفر گورندہ دہیرم :
زوال ملتی سیر ایت ہلال شکنندہ
ظلام وحشتہ مفروق اولوبدہ قالدق آم
شو چہرہ مدیتیدہ خال شکنندہ
سخنوران اوقیور آ تشین ترانہ لری
بیزی بوباغدہ کیم قویدی لال شکنندہ

پیشدی، دگدی ئەرلر شوموس حڪمتله
 بیزی « معلم (؟) مز » قویدی کال شکنده ...
 باق اول « رئیسه (؟) » گه منیر نشین نخوتدر !
 گوریر نواقصین ، اما کمال (؟) شکنده
 یقول ، قال و قیل و فیه قولان
 بوتون مواعظی ، بیر قیل قال شکنده
 ندر او جالب وحشت ، شو « انكرالاصوات...الخ؟ »
 سیاه فکدر در اولار مقال شکنده
 کیمین دیارسه بهشته ، کیمین جهیمه آتار
 ناصل گوریر اوزینی ؟ ذوالجلال شکنده
 نه کله آغزینه سویلر ، بلاوازه هب
 بوتون جماعتی ییلمیش خیال شکنده

❦ دیکله کوز لم ❦

حافظ دن ترجمه :

آلات طرب ، دیکله ! نه تقریر ایدیورلر :
 گیزلین ایچکیز باده بی تکفیر ایدیورلر
 عاشقارک ، عشقک ، دوگهرک عارنی ایواه . . .
 شبانیده ، پیرانیده تکدیر ایدیورلر
 قاب اولدی قرا ، عرض جمال ایتمدی آمال . . .
 حالا بو خیالتده که اکسیر ایدیورلر
 دهرلر که : « دیمه ، دیکله مه عشقک نعماتین »
 باق ! باق ! نه چتین قصه بی تفسیر ایدیورلر

تضییع قیلوب وقتنی می پرور عشقک ،
 سالکله باق ! پیری نه تفسیر ایدیورلر
 یوز گشور دل ، نیم باقیشله آلاهورکن
 بو ایشده گوزهلر نییه تقصیر ایدیورلر
 بیز آلدانه رق حیلله بیرونده دایاندق
 آ یا شو سرآترده نه تدبیر ایدیورلر ؟
 بیر فرقه دبور : « سغیلدر وصلت امید »
 بیرباشقه سی وابسته تقدیر ایدیورلر
 ثابت طوره جق ظن ایدیورسکمی جهانی ؟
 بوکار که فطرتی تغییر ایدیورلر
 ایچ باده بی کیم ، محتسب و صوفی و مفتی
 دقتله باقارسک هامو تذویر ایدیورلر
 مترجم :

بیر ملت اسلام قالوب : جمله طوائف
 عرفان ایله وجدانلری تنویر ایدیورلر
 میدان رقابت کسیلوب مشهر عالم
 باق ! باق ! نه گوزل امتعه شهیر ایدیورلر
 بیز ییقمه ده یز جهلله بنیان جهانی
 سائرلری ویرانه بی تعمیر ایدیورلر
 بیز یاقمه ده یز ظلمله جنات حیاتی
 ارباب خرد گور نیجه دلیر ایدیورلر

————— ❦ —————

✽ تصویر بدایع ✽

بو صنمکاه نه در ؟ زاده طبعمندر
 که هر صنیمه سی حیرتفرای فکرتدر
 شو ' آسمان مکوک کتاب قدرتدر
 که هر صحیفه سی تاریخ سرمديتدر
 بوتون سرائر هستی سزای حیرتدر
 بو سایه زار مشعشع دفين ظلمتدر
 نه در شو انجم رخشان فضای میناده ؟
 نه در شو موج خروشان سطوح دریاده ؟
 نه در حقیقت جوشان جهان خلیاده ؟
 نه در بو فکری پریشان دل غم افزاده ؟
 بوتون سرائر هستی سزای حیرتدر
 بو سایه زار مشعشع دفين ظلمتدر
 نه در بوجو ولها که یوقدر ابعادی ؟
 نه اوزره رگزر قیلنمش بو دهر بنیادی ؟
 ده برم ، تصویره آلدیقهده بو غم آبادی
 بو کائنات حیانتک کیم اولمش استادی ؟
 بوتون سرائر هستی سزای حیرتدر
 بو سایه زار مشعشع دفين ظلمتدر
 نه مقصد ایله یارانمش جدالکاه حیات ؟
 نه در حیات ایله دعوا ایدهن جنود ممات ؟

نه در عمارتی تعقیب ایدهن بوتخریبات ؟
 کلور خیاله بوسری ایدهن تدقیقات :
 بوتون سرائر هستی سزای حیرتدر
 بو سایه زار مشعشع دفين ظلمتدر
 نه در روابط عشق و محبت اشیاده ؟
 نه در بونظم مکمل حضیض و بالاده ؟
 نه در او منبع پرتو سمای خضراده ؟
 نه در بونور حقیقت ، ظلام معناده ؟
 بوتون سرائر هستی سزای حیرتدر
 بو سایه زار مشعشع دفين ظلمتدر
 نه در بوفکر تجدد عقول آدمده ؟
 نه در بونامتناهی تغیر عالمده
 بیرر لباس گیبور کائنات هردهده
 اودل ربای تمدن بوگون تبسمده
 بوتون سرائر هستی سزای حیرتدر
 بو سایه زار مشعشع دفين ظلمتدر
 نه در هویت فطرنده اشتیاق جدال ؟
 نه دن وجوده گلوب خلقدده مراق قتال ؟
 نه در حیات و ممات ، نه در فراق و وصال
 بشر ، بیلر می بوسری ؟ زهی خیال محال
 بوتون سرائر هستی سزای حیرتدر
 بو سایه زار مشعشع دفين ظلمتدر

نه در شو بوی لطافت بهشت رعنا ده ؟
 نه در اوشبوه عصمت کل فرخزاده ؟
 نه در ترائه رقت هزار شیداده ؟
 نه در شکوفه لاله قصدی بوتمناده ؟
 بوتون سراسر هستی سزای حیرتدر
 بوسایه زار مشعشع دین ظلمتدر
 سحابه لعل دو کینور باغزاره امطاری
 بوگریه گولدیوریور کلشن ایجره ازهارای
 نسیم اوینادیوریور برک سبز اشجاری
 ناصل که اوینادار عاشق عذار دلدارای
 بوتون سراسر هستی سزای حیرتدر
 بوسایه زار مشعشع دین ظلمتدر
 سماده قوشلار اولور پرگشای حریت
 نه طائیلدر اوفضای صفای حریت
 یاشا ! یاشا ! یاشا ! ای دلربای حریت
 بشرده بوق هله ذوق هوای حریت
 بوتون سراسر هستی سزای حیرتدر
 بوسایه زار مشعشع دین ظلمتدر

— — — — —

کول سه و دیجکم کول !

« حور حریت »

دل ، ایستر ایتسامکی گول ؛ ای نکار ! گول
 ترک ایله اغبرار گی ، ای عشوه کار ! گول
 بیر طرز دلربایله ای دلشکار ! گول
 قالمه درون پرده ده چیق ، آشکار گول
 عاشق انتظار دمه نازلی یار ! گول
 قالدیر حجابی ، ای ملک خلد زار ! گول
 ایتمه بورتبه ستررخ ، ای حوریء جنان
 سنسر بوکون آغلابور انظار خاکدان
 بیر گولمه کنگله گریه جهاندن اولور نهان
 اول ؛ لیکشای خنده که ، کولسون زمین، زمان
 هرگولمه کک بیک کل آچار ای بهار ! گول
 هرمنظره ک بیک دل آچار ای نکار ! گول
 بیلم نه در یوز کده کی آثار اغبرار
 ای غنچه صباحت ! آجیل اولمه پرده دار
 چشمی ره کده باغ تمناده در هزار
 بیربونجه ایتمه قلب هزاری جریحه دار
 بلبل گوزی یولکده در ای کلعلار ! گول
 گلر آچارده سن آجیل ای نوبهار گول
 عالم گوریرسه ، مست اولاجقدر خرامکی
 حسرتکشان عشقه صون ؛ وصل جامکی

طولدير شوجامه باده شوق و غرامگی
چك تیغ انتقامگی ، آل صوکره کامگی
ای آت زمانه اولان کامکار ! گول
لبریز اولدی ساغر صبر ای نکار ! گول

ارباب عشقه بونجه ستملر رومیدر ؟
هردمده بیك جفا چکیلور ایتلامیدر ؟
گوکلم حسین عرض دام کربلامیدر ؟
سنجه جفا یوقسه که عین و فامیدر ؟
آزاده لر دمانه لب تشنه یار ، گول !
ای حکمدار تخت جفا ! ظلمکار گول !

چوق دکمه سهودیکم دل محتدمدارمه
رحم ایله کیمسه سز یاشایان قلب زارمه
برگون کاورده ، زائر اولورسک مزارمه
آغلارسک اونده غملی بوجسم نزارمه
شیمدی عنایت ایله بکا ای نکار ، گول !
ترک ایله اغبرارگی ای عشوه کار ، گول !

قلبک نه در آهن ویا سنلخارمی ؟
لطف ایلمز میسک بوجل داغداره می ؟
ایتمه خراش دست غرورکله یارمی ؟
بیلم بوحسرتی دل آپارسون مزاره می ؟
ای غنچه امل فک آج پرمسار گول !
حریتک بهاریدر ای نوبهار ، گول !

طوتمش سحابه لر یوزنی نور ماهمک
بندنی منفعل دلی عصمتپناهیمک ؟
عفو ایسترمده نادمی اولدم گناهیمک
بیجامیدر می حکمتی فریاد و آهمک ؟
عفو ایله جرممی ای انا بشعار ! گول
ای کوکلمه مدار تسلی نکار گول !

رؤیاده گورسه مار او بهشتی جمالگی
وبرم حقیقه شو وصال خیالگی
الفاظه صیغما یور دیم علوی مالگی
کل ، خنده زاره ترک ایله بو انفعالگی
ای فاتح ملکت دل شهریار ، گول !
افتاده که ترحم ایت ای شهسوار گول !

یوقدر تحملی دل زارک بونازه آه ! . .
اولدی بولکنده عمر کرانمایه مز تباه
تعقیب ایدرشامی ، طبیعی که بیر صباح
عرض جمال خنده قیل ای نور اتباه ! . .
کول ، کول آسودبگم . بینه کول ، پرمسار کول !
ترک ایله اغبرارگی ای کلمدار گول !

— نوحات حیات —

جهان ، دیدمده طورمش بیر ظلام آباد حالنده
ایدیر اثبات موجودیتین ، فریاد حالنده
ریاح ظلمله فرسوده لنمش باغ امنیت
اوجار روحم قوشی باغ فنایه باد حالنده

چکیدی حجله کاه غصمه نازنده حریت
کورنده جاوه کاه حسین استبداد حالنده
اولوب مسلکفروشان آلت اذواق استبداد
بوآلجافلر گوریر بو حالی استعداد حالنده
ناصل فرق ایلسون بیچاره ملت نور و ظلماتی ؟
ضالالت جلوه لنمشدر بوگون ارشاد حالنده
هائی حریت و عدل و مساوات ؟ ای ریا پرور !
سمادن خبر یوق ، قالدی بونلر آد حالنده
وطن میدانی اولمش ساحه بازیچه طفلان
چکیلمش مرد میدان انزوایه ، داد حالنده (*)
بو وحشتگاهده اکلنجه یز دست جهالتده
ناصل ایسترسه اوپله اوینادیر فراد حالنده
نییه نصب نگاه ایتسم تظلملر ، تألملر ،
صواعقپاشدر دنیایه استعداد حالنده
کیمه آغوش شفقت آجیدی بونا مهربان مادر ؟
بونا تمزاری کیم سیر ایلدی دلشاد حالنده ؟
تفرج ایله سروسنایی ، کور ! شول سرو آزادی
مزارندن جوقوب آزاده کان آزاد حالنده
بو موجودات هب محصولیدر بذر جوهر فردک
نیچون ایتمش تشکک کائنات افراد حالنده ؟

(*) « داد » عدالت مناسنه در . دیمک ایسترمکه : عدالت
ناصل آغوش سیاهه آتلمشسه ، مردان میدانده اوپله جه خموش
آباد لسیاهه دوشمش فالمشدر .

عثمانلی شعرای مشهوره سندن « آگاه کمال » ه نظیره
طرزنده یازلمشدر .

« بیلدیز » دن طلوع ایدن حریت گوشته :

ای مطربه دور تمدن !

چال نغمه حریتگی گوش ایدلم چال !
صون باده جانپورگی نوش ایدلم چال !
حور املی بیزده در آغوش ایدلم چال !
کچمیشلری ، متروک و فراموش ایدلم چال !
چال ، حالمره عالمی حیران ایدلم چال !
بو حالله مستقبلی شادان ایدلم چال !

ای عالمی مفتون قیلان دلبر وجدان !
سودازدهلر عشقک ایله اولمده سوزان
سن ایله تجلا ، اولای ظلمات گریزان
شعله گله اولور مشعله روح فروزان
چال اهو به گئی دللری حوشان ایدلم چال !
نورنگه دل مظلومی رخشان ایدلم چال !

ای جاوه فیاضه فیاض طبیعت !
ای شیوه رفاهه وای نور حقیقت !
چیق ، عرض جمال ایله که گولسون بشریت !
بیزده تابالم نشوه وصالکه سعادت
چال نغمه گله کللری خندان ایدلم چال !
هجرانزده بلبللری گویان ایدلم چال !

اولدقجه وزان بحر دله انفس جانان

ایلر دلمی موجّه الهامله جوشان

طن ایله یورم گندی می عمان خروشان

دوشمکلت ایچون ساحله دردانه عرفان ،

چال عالمی مستغرق عرفان ایدهلم چال !

آفاق کمالات ایله تابان ایدهلم چال !

تبریک ایدهرز سعینی احرار زمانک

بیزده گوزه رزمش یوزنی حور جناتک

احسن ! نه گوزل بهجتی وار تازه جهانک

طوبی مقلق ایچون ذوقنی دنیای جوانک

چال لهجه داودکی ایمان ایدهلم چال !

پیرانیده شبانیده رفضان ایدهلم چال !

بیر نظره لطفکله ایا حور فسونکار !

بیگلرجه حقیقت اولار عالمده نمودار

دنیا کیلر جنت حریت افکار

گمش ایله الهی رخگی سیر ایده احرار

چال ، دللری ، وجدانلری رعشان ایدهلم چال !

آلامی ، سروکله بریشان ایدهلم چال !

حریت ایله کسب ایدهلم فیض معالی

بیزده اوله یم پای بر انداز تعالی

دوشدیکجه دله شمعنه حسن و جمالی

آقیشلایالم حضرت « مدحت » له « کمال » ی (۰)

قبرنده « سماوی » لری خندان ایدهلم چال !

ارواح شهیدانیده رفضان ایدهلم چال !

آئیده کی الحانی ایدک ییز دخی تکرار :

ای حسرت حریت ایله جان ویرن احرار !

حقک یولله اولدگز ، اک شانلی فدا کار

شیمدی اولدگز عالم ناسوته نگهدار

ای مطربه ! چال کوزلری وایهان ایدهلم چال

دنیا لری ، آشفته وحیران ایدهلم چال !

ای بدرقه ورهبری شهره حیانتک !

وابسته دکلمی سکا مفتاحی نجاتک ؟

توبیر ایدیور صحن جمائی لمعاتک

کلدیگجه دهیرم کوشمه هر دم نفماتک :

چال دللری ، بالالره پیران ایدهلم چال !

اسانلری آماله شتابان ایدهلم چال !

میوه گدر ایا نخل معالی وثمردار ،

باغ مدلیتمده تجلا ایدن آثار

سایهک دوشن اقلیم اولیور غرقه انوار

سن نرده تبسم ایلسون آغلاماز انظار

چال سازگی آغلار گوزی خندان ایدهلم چال !

حریت دشمنلری کرپان ایدهلم چال !

(۰) حریت و حقیقت فداکارلری اولان مدحت پاشا ، ادیب

اعظم نامق کمال ، پیرجاهدای حریت علی سماوی حضراته اشارتدر .

شکوائ عاشقانه

یا خود

الحان برشان

ای آتش عشقی بنی هر دمه یاقار یار !
 آیا بو برودت نرودن اولدی شرربار ؟
 بیر بیلسمه راحت ایدردی دل و روحم
 بیتدی سنی ای سه یودیجگم نفه نه اجبار ؟
 ترك ایلوب عشرنگه یاران صفایی
 اولمقدمك آرایش جمعیت اغیار
 ییزدن کسه ركه رابطه مهر و وفاپی
 قویدك کوزه لم کوزلری حسرتکش دیدار
 محبوب قلوب اولدیمی انک سه بومدی ~~سنگ~~ سگر ؟
 انک سه یودیگکی نفرتنه کیم قبلدی سزاوار ؟
 دفن اولدیمی ارض عدمه طفل محبت ؟
 ای عقلی چو جوق ! طوغری سوزی ایلمه انکار
 بیقدر ایلدک قیمتنی گوهر عشق
 مهرک کیلی انسیتیده خوار ایلدک خوار
 دوکدک یوزنک عصمتنی دختر عشق
 شایسته می هر دیو اوله هم مجلس انکار ؟
 بیگانه اری محرم راز حرم ایتدک
 شیمدی سکا بیگانه گلور محرم اسرار
 بن بیلیمزیم در محبت سانیلارمش
 صاندک . ملاکم ! سهوکه کیدگده قیل اقرار

ظن ایلرایدم بن . سنی . ناقابل اغوا
 مسحور گیم ایتدی سنی ای دیده سی سحر

۲

اولدگمی بوگون سلسله جنبان اسارت ؟
 چشمگده محقر گورینور زمره احرار
 ای ذاتنی پامال حقارت ایدن آ دم !
 ظن ایتمه اولور حرمتنه شایان . ریاکار
 حالک ایدمچک اولسه نکاهگده تجسم
 بیر خلقت منقوره اولور اونده پدیدار
 انسان اوکا ده برلر اولو بیر مسلکه سالک
 دینلنه سزادر بوکا انک شانلی فداکار
 بیلسون سکا بیر درسدر اجرام سماوی
 کوکبارنه باق ! هریری بیر نقطه ده دوار
 بیر ثانیه گر ایلمه تبدیل مراکز :
 دوشمزمی فضای عدمه انجم توار ؟
 ابقای وجود ایتمگه بیر نقطه گرگدر
 شول نقطه ده ثابت طوره رق اولمالی سیار
 مسلکده وجود بشرک مرکز سیری
 تبدیل ایدمزم مسلکنی حر اولان ابرار
 اوز مسلکنی حق ییلن ارباب فضائل
 اولمشده فاصل عالمه گور ناشر الوار !
 حلاج « انا الحق ! » دیدی حق حق دیدی الحق ؟
 حقیقته ایلدی ماهیتین ایشار

آیا بو دکلدرمى حیات ابدیه ،
 احیای کمالات ایچون انسان اولا بردار ؟
 ظلمتدن اگر اولسایدی نور گریزان
 اولمازدی جهان برق حقیقتله ضیادار
 تاکی اولهیم ستره اوهامه غنوده ؟
 سونسوگمی بو یوزدن عجبا شعله افکار ؟
 یانسوگمی جهالتله بو نازنده چیچکار ؟
 بیموده می جنات طبیعتده کی انهار ؟
 دلیر فیوض ایله لم تشنه لبانی
 اولسون وطنک کلشنی بهجترس انظار
 اصحاب جهالتله نه در فرق بهائم
 انسان اوکا دهیرلر اوله عرفانه هوسکار
 هریر اثرک موجدی ، عرفان و فنوندر
 محصول هنردر بوتون عالمده کی آثار
 جهل اهلی بو گوندن بیله محکوم عدندر
 بوحاله باقوب اولمالیز بیز دخی هشیار
 اولانمیاالم ، اولایالم ، فیض ظفرله ،
 بیزده اولالم صیدکه دهره حکمدار
 تاکی اولالم ربه پذیرای اسارت
 حریت ایله اولدی ملل واصل دلدار
 نفخ اولمده در ، دیکه سکر صور سرافیل
 ای قهر جهالتده یاتان اول دخی بیدار!
 قافوبده تماشا ایله هولین عرصاتک
 اصحاب ضلاله ، دهیلور : « ادخل فی النار . . الخ »

هر کس عملین چکمه میزان عدالت
 ایشته قورولوب گل باقیم الدنه نهیک وار ؟
 خالص له ، دغل وزن اولینور صحن فناده
 گمگنده در افواجله ابرار و اشرار
 شایان بهشت اولمده ارباب معارف
 شایسته نیران اولیور حزب سیهکار
 ارباب تمدن ایدیر احراز مراتب
 اسفلله لایق گوریلور وحشیء خونخوار
 حریت ، علویت ، قدسیت ، ملت !
 آمال سعادتله اولق بیز دخی طیار
 استقبالمز پارلاقدر
 آچار فردوس حریت ، فیوض آباد اولور عالم
 گلور صبح حقیقت ، معدلت معتاد اولور عالم
 شعاعات مساواتیله صحن داد اولور عالم
 کمند عشق انالیته مقاد اولور عالم
 سرور آباد حریت ، گلور دلشاد اولور عالم
 شو استبداد الندن قورتارر آزاد عالم
 سحاب ظلم و قهر اوچدیکده پارلار نور حریت
 قاجانده دیو استبداد اوینار حور حریت
 گیدر غملمر ، گلر دملر ، چالار سنطور حریت
 جهانی سورکاه ایلمر ، دلی سرور حریت
 سرر آباد حریت گلور دلشاد اولور عالم
 شو استبداد الندن قورتارر آزاد اولور عالم

اوقور ، تحصیل ایله احراز حریت قیلار انسان
حقوق پاسکین آکلار تخت نفسنده اولار سلطان
تسملر دوگر علم و معارف ، جهل اولور گریان
حیانک معنیء اصلیمی عرض روی ایدر شول آن
سرور آباد حریت گلور دلشاد اولور عالم
شو استبداد الندن قورتارر آزاد اولور عالم

تجلا ایلین دم عالمه حسن دلارامی
گورن نصب نگاه ایلر اولور مفتون اندامی
ایدر منسوخ ، آیات حیاتی ، حکم اعدامی
بو اول صیاددر ، محکومی آزاد ایلور دامی
سرور آباد حریت گلور دلشاد اولور عالم
شو استبداد الندن قورتارر آزاد اولور عالم

اوت ، بیز گورمده اذواقنی گلزار اگوانک
جهانده درمده ازهارین آزادیء وجدانک
تحسره آنیلدی قهرنه عمان نسیانک
دولر بیرگون بهشته ساحسی میدان امکانک
سرور آباد حریت گلور دلشاد اولور عالم
شو استبداد الندن قورتارر آزاد اولور عالم

ای اولوقتی گورهن مسعود ! اونومه بیزاری یاد ایت
بو بولده حسرتیله جان ویرهن احبابی تعداد ایت
مزارم اوزده کل ، دورا عملی عملی آغلا ، فریاد ایت !
اوقو بو شعری قبرمده غلی التکرار اوراد ایت :

دور ای زندان نسیانده یاتان ! آزاد اولوب عالم
سرور آباد حریت گلور دلشاد اولوب عالم
بزیایمان اهلی ایکن خاق لایق گوردی تکفیره
کوکس کردک ، دایاندق تیر طاقسوز تحقیره
اوریدی پای حریتوران اغلال وزنجیر
گورر مستقبل اولادی بیزی شایان ، تقدیره
سرور آباد حریت گلور دلشاد اولور عالم
شو استبداد الندن قورتارر آزاد اولور عالم

حقیقت روی گولمگچون ، فدای راهی اولدق بیز
اذیت قیلدی جاهلر ، سعادخواهی اولدق بیز
وجود کائناتک روحبخش ارواحی اولدق بیز
بوایل مظلومی تنویر ایدهن مصاحبی اولدق بیز
سرور آباد حریت گلور دلشاد اولور عالم
شو استبداد الندن قورتارر آزاد اولور عالم

فورور اشجار ملمونه ، اولور پاکیزه مشجرلر
دولر ، بیر (بزم فیضایض شورا) یه بوتون یرلر
اوقور بلبل ، گولر غنچه ، دلی اوقشار بومظرلر
جماهیرالطیور ایشته ، او شعری یریر ازبرلر
سرور آباد حریت گلور دلشاد اولوب عالم
شو استبداد الندن قورتارر آزاد اولوب عالم

خیام قابدن پارلار ، ایدر ماهیتین اثبات
طبیعت جنتنده بسله لن ، حورات مقصورات

بو گون محرم دکدر اونلاره ارباب موهومات
جهنم اهلنه لایقمیدر پرورده جنات ؟
بهشت آباد حریت گلور دلشاد اولور عالم
شو استبداد الندن قورتارر آزاد اولور عالم

چبقار صحن تماشاچه او گون رقاص حریت
گلور ، اوینار ، اوقور ، آلقیشلور بیریدن اول آت
تماشا کرلرک روحین ایدر مجلوب علویت
تماشا گاه ناسوتک او گون نامی اولور جنت
سرور آباد حریت گلور دلشاد اولور عالم
شو استبداد الندن قورتارر آزاد اولور عالم
سماوات حیاتک ، ای (۰) ذکای عالم آراسی !
فیوضانکه در (فردوس الهامات) ک اجباسی
آچار ، سن نور وبرد بکجه ، اونک اوراق رعناسی
آجیل ای باب جنت ! تا ، گوله امید حوراسی
سرور آباد حریت گلور دلشاد اولور عالم
شو استبداد الندن قورتارر آزاد اولور عالم
اودم کیم ابتسام ایار ، امل خندان اولور هادی
بنم ذرات جسمم فبرده رفصان اولور هادی
غبار اولمش گوزوم اغلار ، دلم سوزان اولور هادی
لسانم جسملنسه او یله جه گویان اولور هادی :

(۰) (ذکا) گولش معاسنه در

دور ای آغوش نیسانده یاتان آزاد اولوب عالم
سرور آباد حریت گلوب دلشاد اولوب عالم

زمرات تحسرات

یاخود

قاریشیق خیالدر

فکرم یاشایور معائی رعنالر ایچینده
روحم اوچیدور جنت علیالر ایچینده
لال اول ؛ دیمه ، قانما ، گوزیگی کور ایله دیرلر
کوزلی ناصل عمر ایلسون اعمالر ایچینده
بن بیرائرم ت کلامدم کیمدی مؤثر (؟)
بیر شعر بلیغم بومعمالر ایچینده
گیرسوگمی تنمله بو حقایقه مزاره ،
کشف ایله لم می بو هیولالر ایچینده ؟
خاک سیاهی پارلانه جق نور خیالم
قالمش وطنم لیله ظالمالر ایچینده
ظن ایلمه شبتاب شو مخلوق مضیی
پارلار کیچهلر نور کیمی صحرالر ایچینده
آزاده لیرک روح منور لیریدر کیم
شول جسمله پارلار شب یلدالر ایچینده
نفرت ایده رک جانلی گزن بو حشرات
امرار حیات ایتمه ده قنهار ایچینده

حریت وجدانکه ده بورلر آدی واردر
 اول حوری درآ غوش ایله رؤبالر ایچینده
 عرض ایتمه ده در کندی غفریت اوهام
 دلدار حقیقت هله خیالر ایچینده
 سربست بوکون ظلمنی اجراده مظالم
 ارباب عدالت هانی ؟ منقارلر ایچینده
 اولاد زمان فکرجه محدود بوکونده
 بن ایستین احباب ایسه فردالر ایچینده
 تشریح ایدیرم دللرنی چوق رفقامک
 بیر اهل صفا یوق بواخبار ایچینده
 بن بیر دیرییم ابتد بنی دهن تصادف
 زنده کورونن بیر سوری موتالر ایچینده
 بیلم که نولوردی بن بدبخت دوغولایدم
 مهد مدنیتده کی دانالر ایچینده
 هرکس صانیور کندی بنی پرورده دانش
 لذتلی ادب یوق بومربالر ایچینده
 « تورشدر » دیبه مز هبیج کس آیرانه اما
 طائسه دیر آجی شهد مصفالر ایچینده
 اکمال کمال ایتمه ده اقوام ، بنز افسوس
 تضییع ایدیرز عمری الفبالر ایچینده
 فطرتی ، بشری توره دیر جنک وجدالی ؟
 دنیا یاشایور حرب ایله ، غوغالر ایچینده

میدان وغا صحن پر آشوب طبیعت
 ارباب ظفر طاق معالار ایچینده
 دردست ایدیر آ مالنی ارباب حقیقت
 زاهد ! یاشا اوهامله ، خیالر ایچینده
 ای قلبی قرا ! سن اوقو الفاظ وسوادی
 نور اهلی بوکون لب ایله معنالر ایچینده
 امضاسنی قویتمش ملل اوراق حیاته
 یوق ملتکم خطی بوامضالر ایچینده
 « قوموا . . . » سسی ایقاپ ایدیر ابنای جهانی
 ملت هله خوابیده بوضووالر ایچینده
 بیر نجم دکدرمی جهان بشریت ،
 بولجه کرویات ایله دنبالر ایچینده ؟
 بیر ذره دکدرمی بو سیاره عالم
 شو جوولهرزاده کی شمسالر ایچینده ؟
 ملیونه کواکب گزیر اعماق فضا
 ملیارد جهان وار بو شمسالر ایچینده
 خلقت دوغیبور ، لیک طورر حسن ازله
 وارمی بیله بیر خارقه حسنالر ایچینده ؟
 ای مادر عالم بونه حیرتلی سرائر !
 سن شاذ میسک بیر بیله جبالر (.) ایچینده ؟
 آ یا نه در اول جاذبه حسن و ملاح
 قایتار ، داشیوردیده شملالر ایچینده ؟
 (.) حبلی حمامه قادین در

تول یار، قوجاغنده یاشار ذوق وصفانک
 کوکلم یانیور عشقه سودالر ایچینده
 ظلم ایلمه دن خوشلانیورسکمی ای آفت ؟
 یوق سن کیبی غدار دل آرالر ایچینده
 ایچ ، ایچ نه قدر ایسترایسک قانمی ظالم !
 بیرکون کوررم قانگی صهار ایچینده
 کجه ره لرك بلری ، رخساریدر اول کیم
 شیمدی ایچیلور ساغر و مینالر ایچینده
 محزون تبسملر ایدیر ترکس مخمور
 جذاب نکه لر در او ، مریعلر ایچینده
 قهرمه آجان کلری سیر ایت آشکوفه !
 کوکلم داغیدر لاله حمرالر ایچینده
 قابمدن اوچار قلبیگه بیر بوی تحس
 ایتمه بنی محجوب شوموتالر ایچینده
 بیر فاتحه نازگی فیرلانده کذار ایت
 احیا ایله روحم ! بنه همتالر ایچینده
 وارددر شویاتان کیمسه لرك فاتحه خوانی
 بن کیمسه سزم خاك سپهرالر ایچینده

عکس این وطن

بوکونده آغلایر آفافی آه و وای وطن
 جهانی تیرم تیور نوحه و نوای وطن
 وطن سفینه سلی جالالاندیریر امواج
 اولوبمی بوقسه خداسر شو ناخدای وطن !

حزین حزین باقیر اطرافه ، سویایور : اولاد !
 دکلمی سزله لازم مکر رهای وطن ؟
 کفن بدوش اوله رق قبردن چیقک اجداد !
 کورک که محشر غمدر فرحزای وطن !
 سویملی اوغلنی غیب ایلمش زواللی آنا
 ناصل یانارسه ، یانیر قلب خونمای وطن
 جهالت ایله مکدر صفالی مرآت
 معارف اولمه قابلمی انجلای وطن ؟
 وطن چیچکلرنی خنده دار قیلمق ایچون
 هنوز دوغمادیمی بیرده ده فدای وطن ؟
 سفالت ایله بوگون ، آغلایور ، یانیر ، یاقیلور
 غنالر ایچره گولک سز ای اغنای وطن !
 اری مزاره کیرن بیر خانم کیبی آغلا ،
 یتیم اوشاقلرکی اوقشا ای صدای وطن !
 دوشوکده اممک ایچون یوق سودک که امونار
 چوجوقلرک اولیور والدیم جلای وطن
 تبسم ایستهمم آرتق بکایه شوقم وار
 برابره آغلایاق ای چشم کریم زای وطن
 کل ای « طیب زمانم » دین کذاپسند
 دوتوبده نبضی آکلات نه در ، نه ، دای وطن ؟
 قویوب قولاغکی دیکله شوخسته سینهنه
 بیان قیل که نه اجزایدر دریای وطن ؟
 اوقت صوک سوزک آیا دکلمیدر : هیهات ؟
 علاجی محض اولومدر ، سونور ضیای وطن

ورملی قیز کیمی پارلار کوزنده نور اجل
کل ای مؤکل موت ایشته یوق شفای وطن !
فنوط ، یاس ، فنور ایتمه یئک ای اهل وطن
فقط امله اولور شان و اعتلای وطن
« بیری » دیمشدی که : « لاعلاق امید استقبال »
امل دکلمی قوزوم ! قیمت و (بهای) وطن
نه سمتہ عطف نگاه ایلرز قارآنقدر
چیق ای صباح سعادت ، دوع ای ذکای وطن !
فراق اوزاندی گل امداده ای صباح وصال !
اونوت کچنلری گول ، گول آذر بای وطن !
حقیقت اهلنی (هادی) ! خیاله دوندردی
گوگلده بسله نن امید ارتقای وطن
قام ، شو و حینویس کتاب حریت
بدیمه لر یار آتیر ، گورمه یور عمای وطن
قیریلمه ای قلم ، واسع ایله میدانک
نه رتبه اولسه ده احرازه تنگنای وطن

(۰) نوحات وطن

ای غام و زکادن گوزمل ، ای آله هوش !
کوردک سنی ، قیلدق بو ایسگی نوری فراموش
عرفان سگ قول ، حلقه عبدیتی در گوش
فکرک که بوتون رایاری ایلدی خاموش

(۰) اشعار فارسیه دن ترجمه

بیر فرقه یی پر نشوه قیلار دیکری مدهوش
اولمش کیمی دیوانه ، کیمی اولمه ده هشیار
دور ! زمره احرارله اور جام محبت
اولمش بو کیچه جمله سی سندن دها سرمت
دور ! دور ! گوزلم ایله بو سرخوشلری غارت
یانسون بیزه نه ایستریسه لاله جنت
سن کامکی آل بهمن گلشندن ای آفت !
دوشمش ممدن آیری شو نوزاد لطافت
بیکس چو جوغک والدہ سی یاتمه ده بیمار
نقصانه ایروب بدر منیرک ، کیچه عریان
باغکنده گولن غنچه لک گوزلری گریان
غم کدی سفردن ، سفر ایتدی دل شادان
جراتلی گیریر محضرکه حمق پرستان
حیمه کنده ملک مسند اولوب آهرمینان
خارک ستمندن ده لینوب قلب چمنزار
باق ! مرغلری کسدی شو صیاد ستمکار
دوغراندی وطن ده آجان ازهار صفادار
حیوانلره اوتلاق کسلوب شیمدی او گلزار
چوق دوشدی پی یوسفه ذنب غم آزار
صوک ، قول کیبی اولدی او ملک لایق بازار
قرداشاری صاندی اله آلدی اونی اغیار
صاقه شلره اسوس اوله احسن ! به خریدار

شاهان جهانن بيزيدك باج دوتاردق
 بير وقت واريدى كمر و تاج دوتاردق
 اگلشمگه اورلك كوهر ، عاج دوتاردق
 كنچينه لرین سعيه تاراج دوتاردق
 عربان ايدمرك اونلری ديباج دوتاردق
 دريای خروشانن امواج دوتاردق
 تهديد ايدم بيلمزدی بيزی جوشش ابجار
 مصر و عدنه لرزه ويرن هيتمزدی
 چين اولكاسنى صارصيدان علويتمزدی
 اسپاناره دهشترس اولان قدرتمزدی
 جوق برار اسير يد حريتمزدی
 (صقليه) پناه آور امنيتمزدی
 احكام قضا راهبر نصرتمزدی
 دبرسم غلط اولماز بيزيدك دهره حكمدار
 اسلام آدای مشرق اقصايه يتيردك
 مغرب طرفندنه (۰) آفريقايه يتيردك
 رايات فتوحاتی سبربايه يتيردك
 شوكتمزی ، عزتمزی اعلايه يتيردك
 هندك ، ختنك اوستنه بيز سايه يتيردك
 فيض ظفیری عرش معلایه يتيردك
 اولدق بو جهان ايجره بويوك نامه سزاوار

(۰) قافیه دوزگون اولمق ايجون: «مغرب طرفندن آفريقايه يتيردك»

ديیه اوقومایدر .

بو گونده اسیران يد محنت و رنجز
 (داویره) ك تختسی اوزره شش و پنجز
 فریادله ، ابواهله سگان سه پنجز [۰]
 دلبر ساجی مثلی بو گوشوك ، بندش كنجز
 يانمش ايومز ، مايه ده يوق ، باخته كنجز
 فریاد وطن شوقی ايله قافیه سنجز
 ویرانه لرك بايقوشیز ، بابل كلزار

دور قبردن ای ختم رسل آغلا، نظر قيل !
 دين مزرعستدن خس و خاشاکی بدر قيل !
 بو باك و مقدس یری آزاده شـرـ قيل !
 آیرانه ترحم ايله ضحاکي بدر قيل !
 عقلك بینندن سن اوترياکي بدر قيل !
 چاقاللری اتلافه ، بیزه بخش ظفر قيل !
 سور قورتلری ملندن ایا احمد مختار !

افسوس که بو مزرعه بی آب دوتوبدر
 دهقان فلاکتزده بی خواب دوتوبدر
 دلار هامیسی رنك می ناب دوتوبدر
 تیرمه دن اندامیزی تاب دوتوبدر
 رخسار هنر گونه مهتاب دوتوبدر
 عقلك گوزلی پرده خواب دوتوبدر
 سرمایه گیدوب صحت ملتده خللدار

(۰) سپنج اوزرنده یاشادغمز دنیادر .

بیرابر سیه چولغه لیوب روی فضایی
 بو دود قارالتمش او ضیادار هوایی
 ظلم آتشی یا قماقده بوتون ارض و سمایی
 برده اونی یاندیرمه ده، گوکلرده سمایی (*)
 ای رحمت حق واسطه بهر خدایی
 رد ایله بو برلردن او طوفان بلایی
 چاک ایتمه ده در زهره یی بو ابر شرربار
 دوشمندی چوباندن قوزی آواره او بد بخت
 یالکز کزه ره ک اولاغی ایلردی سیاحت
 بیر آبی ده آولاغده ایدی حاضر فرصت
 طرناغله ، دیشیله قوزویه ایلدی صولت
 اولدی قوزومز اطعمه خرس زبردست
 افسوس اوله اول یاوروجفه طفلدی، سرمست
 فریاد ککه اول آبی دوگر قانلاری هربار
 یارب ! سن اوزک سلسله جنبان قضاسک
 ای قائم بالحق ! سن الله نماسک
 عالمیری حافظ و نکهدار سماسک
 اجرام سماویه انوار و ضیاسک
 اقلیم تجرده بو یوک راهنماسک
 سن لشکر توحیده امیرالامراسک
 دائم حق یاورسک و بو قومه نکهدار
 (*) سما بیلدیزدر .

کیزلین دیمیرم سوزلرمی واضح علی الله
 تاگی اوله یم عسرت و ذلت ایله درچام
 یرسز یاشارز ، شام و سحر چکمه ده یز آه
 سرعتله یتیر کندگی مسدود قالوب راه
 اول پرده زرین که دوربردی بدر شاه
 یغما ایدیلوب برده و اموال و حرماک
 سن گوردی کک احباب کوچوب قالمدی دیار
 (*) بر ایرانی نیک لساندن
 بو ، یوک آلتنده گی بر انساندر
 کمت داغدار ایراندر
 گرچه حیوان دکل ، جفالردن
 حالتی طبق حال حیواندر
 گکرت ظلمدن ، خدایه یمین
 عمردن سیر ، مرگی جویاندر
 ازون ایلر وطندن آیریلمش
 سرسریدر ، حزین ونالاندر
 مرگدن باشقه ، ترک عالم ایدوب
 خالقندن ، ممائی خواهاندر
 قسم اولسون ، جهانده ؛ بن کیمی هب
 اهل ایران صد هزاراندر
 گیجه ، گوندوز غریب برلرده
 بیر قوری اگمکه شتاباندر
 (.) فرسجیدن ترجمه .

بسه یور زحمتیله ، ملا ، قاضی
 بك ه اگمك وبریر ، سك خاندن
 بوايكي مصرعی ایدوب تذكار
 نه قدر جانی وارسه گویاندن :
 ایلرم داد ، تا آ لنسون داد
 ملك اوله چاره یاب استبداد
 محمد علی شاهك
 قولاغنه آذان انتباه
 صحنه ایرانی دوندردك بلا صحراسته
 عزم وقصد ایتدگمی « شاهم ! (؟) » ملكك افناسته ؟
 خانمانار سوندی ، جانلر یاندی ، ویران اولدی ملك
 تیغ ظلمی چكیمیسك مظلوملر امحاسنه
 گول ! بوگون ظامكله ، انظار عدالت آغلاسون
 منتظر اول انتقامك رعذور فرداسته
 قیشقیران خون خروشان شهیداندن بوگون
 سنده ، دقایانوس سك حریتك یحیاسنه
 غافل اولمه ، ملكك ناحق قانندن قیل حذر !
 تاج و تختك غرق اولور آخرده قان دریاسته
 ملتی بیرسیل اضلال ، استقبال ایدیر
 رحم قیل ایران زمینك جنت رعناسته
 ات آتشفشانه مجلسی قیلدك خراب !
 بویله می غیرت ایدرلر ملكك احیاسنه ؟
 دور بیداد یزیدی درك قاسیدك اگر ،
 اك بویوك سردار اولاردك كر بلا دعواسته

ایلدك احراق نازنده وطن گلزارنی
 چیقدك ای غدار ! ظلمك پایه بالاسنه
 عدل ابراهیمنی « شاهم ! (؟) » یاقیرسك اودلره
 گبر ، سوق ایتمش سنی نمرودلق سوداسته
 ادوار تجدد — اعصار انقلاب
 دوتمش بوتون عوالمی طوفان انقلاب
 دهشتنمون هولدر عمان انقلاب
 هرغزته بی گشیده انظار دقت ایت .
 گور گیم نه سویلبور سكا تبیان انقلاب
 باقست جدالكاه حیاته گوره گوزك
 باشند باشه گسیلمده میدان انقلاب
 خلقت ، تجدد ایستیور ، ایستر سن ایستمه
 تصدیق ایدیر بو فکرمی وجدان انقلاب
 بو بزمکاه فطرته عطف ايله گوشگی !
 هریر دهنن اوچمه ده الحان انقلاب
 گوردیگجه خنده دار ، بهار تجددی
 اشك سرور دوگمه ده مرغان انقلاب
 آسایشك بهشتی آ چیلماز شویرده گیم
 تاباغماسه اوکشنه باران انقلاب
 روحنده بیر سکون عجا مندمجمیدر ،
 تشریح ایدیاسه تیغ ايله ابدان انقلاب ؟
 امنیت رعیتی تکمیل ایچون بوگون
 آچمش لوای سطوتی سلطان انقلاب

منبر نشین ملتہ لای لای جالبہر ہنوز
(بلغار) ایلندہ یوکسایر آذان انقلاب
« یات ، یات بالام ! » دمیور ہلہ راحت زمانیدر ،
اما دوغوب شمس درخشان انقلاب
باقدیجہ امتک بوسکوت وصوتہ
واللہی آغلابور بیزہ چشمان انقلاب
بیلم کہ مستعد دکز می تجددہ ،
یوقہ دوشونمیرزمی نہ در شان انقلاب ؟
بیزار ہلہ غنودہ آغوش خندہیز
بو حالہ قارشی اولمہدہ کریان ، انقلاب
آفاق ہر دیقہ تجدد نما ایکن
انفاسمزدہ یوق ہلہ امکان انقلاب
ہرقومدہ بولونمہ افکار نو ظہور
اعدام ایدیر شو ملتی دیوان انقلاب
ای نوح ! ، آچوبدہ چشمکی پاک ایت غباردن !
سن قویدیفک کیمی دوررز باق مزاردن !
بن بیر کتابیم

بن ، بیر کتاب ، ہر ورقم یک کتاب در
آیات مکحمتی ، یوتون انقلاب در
قیاسون مطالعہ بنی ، ارباب انقلاب
گورسون بو آتہ لرلہ ناصل فیضیاب در
سونسش حواسہ شعلہ ویریر نور فکرتیم
روحہ ، فیوضپرور اولان آفتاب در

اولمش وطن غنودہ لیال جہالتہ
ظلماتہ قارشی معرفتم ماہتاب در .
حریت ایلہ ایتلمی معمور ملتی
یارم ! اسارت ایلہ ، وطن یک خراب در
تیغ مظالم ایلہ عوالم جریحہ دار
ای عدل ! سرعت ایلہ زمان شتاب در
اصحاب ظلم ، زینتیدر تخت راحت ک
مظلوملر ، دلم کیبی پر اضطراب در
باق ! باق ! شو حورہ ، قویننہ گیرمش صفالرک
دلدادہ جمالی دوچار عذاب در
آغوشمہ آتیلہ آظالم ! دایان ! دایان !
صوک خوابکاک ایشہ کنار تراب در
آلدائمہ رنک بوینہ گلبرک حسنک
بش گون سورردہ صوگرہ سی بی بوی وناب در
چوق سوزدی گوزلرم بوریاض طبیعتی
ہر غنچہ نک طراوتی ہر السحاب در
کل ! مستفید اولہق ملکم ! کل ! حیات دن
ہر دمندن استفادہ ایدن کامیاب در
شیخوختک شتاسی کلیر غافل اولمہ کیم
فرصت زمانی ایشہ بہار شباب در
یوقہ باشگدہ کوثر و حوری ہواسی وار ؟
اولسون نتیجہ بخش نہ لذتلی خوابدر
تہ خیال ایچیندہ شتابان اولان سفیل !
یورتمہ ! اوپارلایان صو دگلدر سراب در

صون بادۂ محبتی حریت عشقنه !
 انسانہ انتہاء ویرن بوشراب در
 چیق ! چیق ! مزاردن عرصات حیاتہ کل !
 « اقرا کتابک » بوکہ یوم الحساب در
 ظلمتپسند لر کیریورلر جہنمہ
 روشندلان علم بہشتی ماب در
 اسفلرہ تنزلی شایستہ گورہیان
 انسانہ آفرین ، نیجہ عالیجناب در
 علم اہلیدر جہانندہ سزاوار التفات
 جاہل ہمیشہ مظہر قہر و عتاب در
 جاہل سکا ، ایدرسہ جہولانہ بیر خطاب
 معنیلی بیر سکوت اونا اعلا جواب در
 شیطان جہلی یاقماغہ اولاک علمدن
 بوخاک تیرہ ناکسہ یاغانلر شہاب در
 انسانلری بیرر ایدیور ، عصر امتحان
 بودور ارتقا ، محک انتخاب در
 چیقدی نقابدن اوحقیقت چیچککاری
 ملت ، خیالت ایلہ ، ہلہ درحجاب در !

اشعار پریشان

یا خود

صراغون چیچکلر

دربادہ ، کف و موجۂ جوشان ، پریشان
 فریادہ کی اصداف درافشان ، پریشان

صحرا دہ آقان سیل خروشان ، پریشان
 اولاکدہ کی انجم رخشان ، پریشان
 کلشنندہ آچان غنچۂ خندان ، پریشان
 عشق کل ایلہ (.) شاعر مرغان ، پریشان
 آغزندن اوچان نغمہ والہان ، پریشان
 شوق وطن ایلہ یورہ کم قان ، پریشان
 اول عہد شکن ، دلبر وجدان ، پریشان

❦

ذرات لوامع کہ یاغار جرم ذکادن
 باقی ! باقی ! شو سحاب کہ اوچار روی قضادن
 شبنم کہ دوشہر غنچہ لہر چشم سمدان
 یاشر کہ تقطر ایدہر انظار بکادن
 سیر ایلہ رباحی کہ اسہر باغ فنادن
 قوشلر گہ قطارناہ گیر وجہ ہوادن
 نالش ایدیورلر یدصیاد جفادن
 اعلان غم ایلر ہبسی ظلم و بلادن
 گوگردن اینیور قطرۂ باران ، پریشان
 یردن گوگہ چیمہ اقدہ در افغان ، پریشان

❦

مرض ایلہ بیر اورماندہ سک ای صاحب امان !
 بلبلدہ نغم ، کلندہ غنا ، شمسدہ تابان
 بیر سمتدہ قہقہ ویریور گیگخرامان
 بیر نفحۂ دلبرور ایدیر اوتلری لرزان ،

(.) شاعر مرغان بلبل خوش الحاندر .

کل ، بلبل ، دل ، نشوؤ اذواقه شادان
بیردن بیره بیربرسیه اولدی نمایان
قوپدی اوگونزل مشجرهده قهرلی طوفان
تکلیک نروده ، کل نروده ، نروده هزاران ؟
اولدی دیمک آرتق اوکستان ، پریشان
اول قهقهه زن کپکخرامان ، پریشان

آل چشمکه بیر زرعه فیضنمایی

سنبلری بخش ایتمه ددر روچه صفایی
کلمیش بیچیلن وقتی ، حاول ایلمش آبی
دهقان بوییل الده ایده جک چوغلی غذایی
امیدله امرار اییدیور صبحو مسایی

بیرده . ایگیده فیرلانیور اشبو صدایی :

« قوی بیرجه صاتیم یاخشی فیاتله بوغدایی

اوغلوم ! قیزم ! آلام سزه (.) کل گल्ली خارایی »

لذلمی املرله شو طفلان ، پریشان

افکار فیاتله دل دهقان ، پریشان

✽

بورنجبرک ایشته بودر نقطه رایی

سن صایدیلمی صای ، فلیکی گورکه ن صایی !

بیردن بیره بیر ابر سیه طوندی هوایی

رعدک سسی صار صیتماده در ارض وسمایی

(.) کل گल्ली خارا ، گल्ली چیت دهاتک ذوقنه گیدن مانوفاقتور
پارچه لریدر اکثر ایدیکاری بوگیلی منسوجات و معمولاتدن عبارتدر .

شاقین نظری ، سیر ایدیر آفات قضایی
بدبخت زواللی آچه رق دست دعایی
یالوارمه ده ، امداد چاغیرمقدمه خدایی
اولسونکه دعا رد ایده جکدر بوبلایی
هیسات که ! . . نوش ابتدی اگین جام فنایی
ایشته ، الی قویونده اودهقان ، پریشان
کل گल्ली خارا کلمدی طفلان ، پریشان

✽

هرکس ، بیر املچین چالشیر روز ولیالی

گوزلر گیمی امیدله ایام وصالی

جهدیه ایدر بعضی تحصیل کمالی

ایستر اوله بیلسون شرف اندوز ، عالی

بعضی دیلر احراز قیلا عزوجلایی

عرفاندن آرتق بیلیور بعض منالی

ترجیح اییدیور بعضی انواره ظلالی

بیر فرقه هدا آکلامش ابواه ضلالی

بعضی اوزیور بن کبکی عمان خیالی

اول اوزدیگم عمان خروشان ، پریشان

گوگام گیبی اول دلبر وجدان ، پریشان

تصویر محبت

یا خود

ورق عشق و مودت

گوگام جهیم عشق ، زبانم زیاده در
شعرم اودر که قلبی یاقار ، محرقانه در
بن دن سوال قیامه شئونات عالمی !
بیر عاشقم ، نشیده لرم عاشقانه در
اوراق فکره یازیلان بیک بیک آیه لری
آیات عشق در ، گوزلم ! هادیانه در
هر صبح و شام روحه گایر سائنحات عشق
بیاسون نه سائنحات ، ناصل شاعرانه در
صانکیم نسیم در اسیر گوی یاردن
روحمد عشق کلرین آچار ، اوقشار ترانه در
حسن ایلرم شودمده که یارم دلمده در
باقی ! سائنحات عشقه ناصل دلبرانه در
امیدار گیتی ، کل شعرم کولور بکا
ایدر ترانه طبعم اودم بلبلانه در
آجیدقجه آغزلی ، اوچیور شعر غنچه سی
بلبل فتمده کل ، فوش اوزی والهانه در
بابل یازیرور ، کل فمکشای ناز
ممشوغلر ، همیشه غنا کسترانه در
بیلم بوده بیر عقده سیدرمی طبیعتک ،
حسن اهلنک خصائلی هب سر کشانه در ؟

مفتونی یم اونک ، اوجمال حقیقتک

طبعم کیمی لطافتی بک نازکانه در

بن ایسترمده ، ایستمز الف بنمله ، او

مشکلپسندمی ؟ مشربی یا ، عالیانه در ؟

بیک بیک فسونله بنی اغفالکتر نه دن ؟

مقصد فرار ، عذرلرک هب بهانه در

نفرتله باقمه لری بکا خفاش دیده کان ،

لایقیمی حیرته ؟ کونشم لا معانه در

آ هم جهیم اولایدی ، سنی یاندیریدی آه !

اونده بیلردک عشقی جهیم زیاده در

بن ، ایسترم جبقارمه گوگلبدن عشقی

قیلماز اطاعت امرمه بک آمرانه در

گوگام نه رتبه اولسه ده بیر قهرمان عزم

آ هو باقیشارک نیجه شیرافکانه در

دنداده محبت ، عالمده سوزلرم

حبالبشر ترانه سیدر ، صادقانه در

بن ایسترم سعادت اینای نوعمی

افکارمه باقیلسه بشرپرورانه در

عشق و محبتی نییه تحقیر ایدیر بشر ؟

خصلتیری بوتون بوتونه دشمنانه در

بیلم وفای دن نه فالق کوروب بشر ؟

یوق صدقدن اثر عملی خائنانه در

عمان پر تلاطم خلقتله اوغردم

بوساحل حیاته سم طوفان تشانه در

مهد وجوده دوشدیکمه نادم اولمیشام

بوسهوه سویلرم : غلط فاطرانه در

سیر ایلدم حقیقتی کوردم خیال ایش

الفاظ عالمی اوقودم بی مال ایش

❦ لیل وصال ❦

یا حود

کیچن کیچه

بو شب ، او دلبرایله ، باغزار الفتده

گوزهل ، گوزهل قونشیردق ، نه طائلی صحبت ایدی

اونکه اولمدهده همدوش انشراح و نشاط

بوتون مصاحبه‌مر عشقدی ، محبت ایدی .

بن ایلوردیم اوکا کشف سوره عشقی

اوده زمینه باقار گوشدار دقت ایدی

معلمانه کلام ، مؤثر اولمالی کیم ،

که گاه گاه تبسم نثار عفت ایدی

خیاله طالیدیغنی ، حسن ایدیردی وجدانم

اوت ، دوشونمشیدی ، سوزلرم حقیقت ایدی

یوزنده برق اوریبوردی حزین حزین خنده

او حزن خنده‌لما ، لمعه مسرت ایدی

فدا او چهره‌به کیم موجه‌دار عفتدر

فدا ، شو گوزلره کیم خنده ریز عصمت ایدی

ای پریء استغنا !

هجرک مثالی جانمی یاندیردی وصلتک

نیران عشقدرمی ، بهشتی طبیعتک ؟

احراق ایدیر ، عشقک ای آفت ! درونمی

باقدقجه حاله آجیور چشمی شفقتک

ای مستبد ! ظلمده چیق ! چیق ! علالره

بیر گون یوتارده قمری سنی اسفلیتک

بیچاره‌کم ، لطفکی بکلهر گوزلرم

اولسون عنایتک بکا اولسون عنایتک

ای خصلتی روخمی مجذوب ایدن ملک !

زده او شیمه علویت مزیتک ؟

قیلیدیم مطالعه : نکه ذی‌مالسکی

گوردم یازیلدیغین بکا فارشی کدورتک

ظن ایلنمزدم ... سنی ناهابل وفا !

آیا ، ده‌کشیدی اولطافتنی خصلتک

حق‌گده سوبلنلره عجباً منفعل‌میسک

ایشته ، بوده نمونه‌سیدر ناقصیتک

ایلیم نه‌در گوزوکده او شیرانه حمله‌لر

گوکلم زبولی اولدی شو آهوی وحشتک

درمجبیتی اگر آلمق خیالی وار

صندوقه وفاده در ، آل ! آل ! امانتک

عرش دلم مقر اله وفای در

قابل دکل فنایه الهی مودتک

بیرایه بخش مهد دام در الی الابد
آغوش سینه ام ایچره کی طفل محبتك
آرامش جوجوق ، بنی ناراحت ایلدور
آج! آج! قوجاگنه کلیر اولسون مروتك
ارض دلم مدفنی اولمش خیالنگك
قلبمده حی در ملکم ! بیل حقیقتك !
جسممده سن ! روحده سن ! فرتمده سن !
آینه وجودمه عکس ایتدی فطرتك

رهگذار مطبوعانده لوحه شفقت

یا خود

اوج زواللی

نهدر بولوحه شفقت که رهگذارده در ؟
نهدر او خط محن صفحه عذارده در ؟
نهدر او منظره غم ، سروری آغلاتور ؟
ایکی سه یوملی شکوفه دوشوب غبارده در ؟
ایکی جوجوق ، ایکی گلدر ، ترابه دوشمش آه
زواللی باشاری سیر ایله کیم گنارده در
سکوت طالمش او قیزلر تراب ذلتده
گچنلره باقیور مادر اضطرارده در
یدرلری ترده ؟ باشقه بیر دیارده می ؟
شراب موتی ایچوب یوقسه که زارده در ؟
نهدر شو یأس ؟ تبسمهای سیمادر ؟
نهدر شو غمهای باقیش چشم جزندارده در ؟

یوزنده کی العی ترجمان محتیدر
نهدر او لیل سیه، چهره نهاردده در ؟
گولک سرائرنک عکسکاهیدر رخسار
چیقار یوزده غم کیم قلب غصه دارده در
بنمده رویم اوت ترجمان قابمدر
کل ، آگلا اول غمی هادیء دلفکارده در!

بدایع طبیعت

عرض رخ بهجت ایدیور لوح طبیعت
فیض آور وجدان اولیور صانکه حقیقت
بیر گوه سرافراز اولیور زیور انظار
باقدقجه فرحیاب حظوظ اولماده ابصار
پاینده شو کوهك آقیور نهر صفادار
نوردن یازیلان خط کیبی ساحهده پارلار
زیب لب جو ، رایجه بخشاگل و لاله
نوباوه گیتی ، بعض ایروب حد کماله
باقدقجه گله ، لاله، شول غنچه آله
بو کل ، بو چیچکار صالیور یاری خیاله
قارشمده بیراورمان ایدیور عرض لطافت
گوش دله گلمگده در آهنگ طبیعت
معهشوه دل منظره نشئه فزاسی
وجدآور جان ، شجره دیده رباسی
گلر گللیور ، قوشلر او قور ، فیض صاجیر باد
اول سوگیلی قوشلر ایدیور ناله و فریاد

محنتزده لر هر بيرى بير درلو نواده
 صان شين ايديرلر بو چمنزار فئاده
 صياد ستمپورره نفرين ايديبورلر
 جلاد جفا كستره تلعين ايديبورلر
 ظلم اهلى خراب ايلدى گلزار وجودى
 ايواه ستم محو ايلدى باغ شهودى
 ايشته آقيبور حزنلى بير سسله بولاغلار
 درخاطر ايدوب تيشه يي شاخلارايچون آغلار
 اولجه مسرتلى كوگل ياسله طولدى
 گلزار فنا غنچه سى وش چهره سى صولدى
 آيا بو ناصل منظره فاجعه زادر
 هر " پرده " سى ، هر " فصلى " سزاوار بكادر
 هر ذرده مشهود اولور آثار فلاكت
 بيرجوهر غمدنى طوغوب طفل طبيعت ؟

معارفه دائر

شكوه زار ادب نفحه بخش وجداندر
 ادب چيچكارنه گلستان دبستاندر
 تقدير قيلك اهل وطن اشبو مقالى
 ناكيم اولالم زيور اورنك تعالى
 بازيجه زمانى دگل ادوار ادبدر
 دور مدنيتدر ايدمك كسب معالى
 رخساره نما دلبر دلپور عرفان
 آفاى دوتوب شعله حسن و جمالى

پارپار يانيور شمس جهانتاب كمالات
 اخذ ايله لم بيزدخي ذرات كمالى
 هرملت ايدوب علمه احراز مراتب
 بوسايه ده تحصيل قيلوب ثروت و مالى
 هر قوم معارفله بيلور كندى حقوقين
 البته حقوق اهلى بولور جامه جلالى
 زنجير اسارتده ياشار اهل جهالت
 محكموملرك گون كيبي بسبلى زوالى
 علميله درآغوش اولنور شاهد نصرت
 علميله ظفر پرور اولوب آوروپالى
 بزده دوزيله سلسله اهل علومه
 اوگرنمك ايله علم، هنر، فن ، مآلى
 تشكيل ايدلم " انجمن علم و معارف "
 تاسيس قىلاق " دارفنون " ، " مكتب عالى "
 مكتب نهديمك بحر فيوضات معانى
 مكتب نهديمك معدن الماس ، لالى
 مكتب نهديمك بيرعلوى برج سعادت
 مكتبدر ايدن بدر ضيادار هلالى
 مكتبدر اولان مصدر اسرار ترقى
 مكتبدر اولان مطلع انوار تعالى
 مى نغمه لر (.)

اى باغ وطنده آچيلان تازه نهالان !
 شام وسحر اولمق كرك عرفانه شتابان

آداب ایدر بریه جنت وجدان
علمیله ایدر کسب شرف زاده انسان
فردوس معارف بیله لم مکتب (نوری)
آلقیشلایالم خدمت اشخاص غیوری

ای تازه چیچکرا! سزه اولسون بو وصیت :
دوشمنز اله ای غنچه لرم دور صباوت !
تحصیل گماله ایدگز عشق و محبت
ییرگون ، وطن ایلر سزی کوردیکجه فخارت
فردوس معارف بیله لم مکتب نوری
آلقیشلایالم خدمت اشخاص غیوری

مکتب نه دیمک ؟ زینتیدر ذات وصفاتک
مشاطه سیدر حوردل آرام حیاتک
خورشید ضیاداریدر آفاق نجاتک
معناسنه تعظیم ایدمک اشبو نعماتک :
فردوس معارف بیله لم مکتب نوری
آلقیشلایالم خدمت اشخاص غیوری

اقوام ، بوتون عام له کسب ایتدی کمالی
قونشولرمز مکتب ایله قیلدی تعالی
ایسترسهک اگر ییز دخی الک شائلی جلالی ،
تنویر ایره لم (نور) تمندله خیالی
فردوس معارف بیله لم مکتب نوری
آلقیشلایالم خدمت اشخاص غیوری

وارددرمی جهات گیمی دهشانی فلاکت ؟
جامعلا اولور دهرده محکوم سقات
حریت ایله ایتمک ایچون کسب سعادت
عرفانه ، کماله ایدمک کوشش و غیرت
فردوس معارف بیله لم مکتب نوری
آلقیشلایالم خدمت اشخاص غیوری

تحصیل ایدگز ، کیچمه سون اوقات قسانه !
تنبلک ایچون دوشمه بیشز مهرد جبرانه
اعدام ایدیور جهلپرستانی زمانه
بیزده اوله یم شویله ، هم آهنگ ترانه :
فردوس معارف بیله لم مکتب نوری
آلقیشلایالم خدمت اشخاص غیوری

مکتب نه دیمک : شعله بخشای جهاندر
مفتاح در کنج وگوزات نهاندر
علویتی جالب ، سبب عزت و شاندر
ظلمتمده یاتان دلره انوار فشاندر
فردوس معارف بیله لم مکتب نوری
آلقیشلایالم خدمت اشخاص غیوری

یتمکک ایچون کشن امید و مرامه
بیزده گله لم شوق و شطارتله خرامه
پرواز ایدمک ، خلدبرین در بومقامه
پایان ویره لم غفلته ، اوهامه ، ظلامه

فردوس معارف بيله لم مکتب نوری
آلقیشلا بيلم خدمت اشخاص غیوری

بوگوگده تاللاؤ ایدیور نیر حکمت
بویرده تقیض قیالور ، تخم حقیقت
بویاغده خندان اولیور غیچہ فکرت
مکتب نه دیمک : اس اساس مدنیت
فردوس معارف بيله لم مکتب نوری
آلقیشلا بيلم خدمت اشخاص غیوری

شرق اوزره صالیر سایه سنی شهر آمال
مظلم وطنی پارلائیور پرتو اقبال
پالاق اوله جقدر گله جک ، شاهدیدر حال
ای دیده سی محروم ضیا ! آل سکا تمثال :
فردوس معارف بيله لم مکتب نوری
آلقیشلا بيلم خدمت اشخاص غیوری

حاله یازیلوبدر ، اوقو ، علویت آتی !
بوکوزگیده سیر ایله شولاهونی صفاتی !
پارلاقدر عزیزم ، گله جک گور لمعانی !
اوگر نمک ایچون ، بيلمک ایچون درس حیاتی :
فردوس معارف بيله لم مکتب نوری
آلقیشلا بيلم خدمت اشخاص غیوری
ای باغ وطن گلاری ، ای نازه چیچکلی !
ای جنت علم ایچره کی ناسوتی ملکلی !

بالالری پروازه قیلک سعی واکلی
سزدن وطنک گوزلری حریتی بکلی
فردوس معارف بيله لم مکتب نوری
آلقیشلا بيلم خدمت اشخاص غیوری

(۰) باکوده تاسیس ایدیلان (نور) مکتبی مناسبتیله قلمه آلمشدر

استانبولده رگزر ایدیلان آیدہ حریت

هیکل امل

ایدیلدی رگزر (ستانبول) ده هیکل اقبال

شو هیکل علویته بازار استقبال

دیگلدی باغ وطنده نهال حریت

حقیقت اولدی حقیقت ، خیال حریت

نه در شو آیدہ ؟ آمالدر نجم ایدوب

و یا که چهره اقبالدر تبسم ایدوب

بوگون گولورسه عجبمی جهانده طالعمز ؟

تبسم ایتمده در طلعت مطالعمز

اوتوز ایکی سنه در نام آدلیر حسنا !

صدفشین ایدک ای اوؤ صفا پیرا

شهید اولدی بولگنده (سماوی) (مدحت) لر

یده ظالم ایله سواندی چوق زکاونلر

(شناسی) لر که سنک شانگی شناساندی

امللریله ، وجودی ترابه یکساندی

(کمال) قیددی سنگچین نه رتبه (واویلا) (.)
 یولکنده سوندی ضیا بخش اولان جناب (ضیا)
 بوگون نقابگی صالدک جمال پا کسگدن
 (وطن) منور اولوب روی تابنا کسگدن
 خیالک ایله حقیقتار اولدی آه ! . فنا
 فنایه بیرده قدم قویمه ای لقای بقا !
 نه دلفریسک ای نازنین حریت .
 کوکلر اولدی اسیر جمالک ای آفت !
 تبسم ایله گه گولسون جمال استقبال
 نالائو ایله گوریاسون جلال استقبال
 بوگونده کعبه یی آلمش قوجا، مرگروم
 اودر اورایه شتاب ایتمه ده قدوم عموم
 شومرگز اولدی بوکونده طوافکاه انام
 قدمنهادئ تبجیل اورایه خاص وعوام
 طلوع فجرتمدن گوریندی ملتده
 آجلدی ، دوغدی کونشار قلوب امتده
 سمای شرقده پارلار ضیای حریت
 آچوب قنادنی شرقه همای حریت
 رفقاندن بیرنک مکتوبنه جوابا یازیلان
 محبتنامه در :

ای نامه سن اول گوی وفادتمی گلورسک .
 ای پیک بشارت . او سمادتمی گلورسک ؟

(.) واویلا . وطن نامق کمال حضرتلک آثار مشهوره نذر .

گوکلم آچیلور ، نامه گه باقدقجه آ . یارم !
 لبریز سرور اولمه ددر قاب فکارم
 مکتوبمیدر ، غنچه میدر باغ وفادن
 کلدر ، قوپاریلمش او چمنزار صفادن
 احسن ، نه چیچک : نه کسستی جانبخش رواندر
 اوراق لطیفانه سی وجد آور جاندر
 نامه ک پانا تبشیر ایدیور صبح وصالی
 مسعود اولورم آه ! . گوررسیم شو جمالی
 ایسته سانا بیر غنچه ناجیزی جنالک
 آل ، قوولا ! هسلای ناپه غمدیده روانک

عقل

جهانده عقل مثلی وارمی رهبر ؟
 بشر ، دانشله اولدی کامیورور
 ایدمک درپیش انوار هدایی
 بو مشکات بوارق التماهی
 بنی آدم بو فیضه اولدی مالک
 اودرکه اولدی مسجود ملائک
 تجلا ایلدی آدمده فرهنگ
 اودرکه اولدی زینتبخش اورنک
 نادر بونور ، نه بوفیض سماوی ،
 که هستیکهی اولمش جمله حاوی ؟

شعور

کورلقدن نه يتر ، عاشق نور اولماليز
ترك ايدوب سفسطه بي اهل شعور اولماليز
آچهرق جان گوزني ايله تماشاى جهان
لاشعورانه ياشارسحق بيزه افسوس اخوان

حب وطن

خوشجه تظير ايتمگه اولاد ملت حالنى
لوحه وجدانه تحرير ايت وطن آملنى !
معرفتورلك اولسه مات مظلومه ده ،
قبر جهل اچره قويارمى ملتك اولادنى ؟

حالمز

اولسه دربالر مركب صفحه عالم كتاب
خاكندان اهلى حجر ، خامه اولسه هرشجر
حال بدبختانه مز شرخنده عاجزدر قام
بيزده يوق علم و صنايع ، معرفت ، فيض هنر

ترجمه لير :

جولانكه قصر اولورسه واسع
كيفنجه قوشمار خيال سيار
مدان سخن كنش گرگرد
جولان ايده تاگه اسب افكار
ظلمى

اگر انصاف ايله صورصك . حقيقت
دكل بو حال شايان عدالت
ناصل راضى اولور بيلمگه وجدان
بيشيك گورك ايچره انسان فانسون عريان ؟
سعدى

عربجه دن : مطالعته دائر

كندگه يار ايت افندم ، دفتر جانپورى !
روحبخش مرده كادر غم و حكمت دفتري
تربيت آموز جاندر ، همده تك فالديقه سن
خوش مصاحبدر كه وحشتدن سنى ايلر برى

زواللى كوكلم

خراب آباد غمدر عشقه اعمار اولان كوكلم
يانير سوداي جانانيله ، آتشار اولان كوكلم
طويوركن سوزشين هر دم بلای ، آفت عشق
ينه مفتون سودادر ، ينه بهار اولان كوكلم
ناصل ترك ايلسون سودايى صحتياب سودادر
حقيقت عشقى ايله دائما بيمار اولان كوكلم
سن اوچدقجه اوچ ايدلر شو استغنا فضا سنده !
لياز ايلر سانا هر آن نوازشكار اولان كوكلم
سنى دلدن چيقارمام ، مقبره كدر قلب غمناكم
كبرر خاكه سنكه مدفن اسرار اولان كوكلم —
كه آغلر ، كه گولر ، كه اويناور عكس جمالكه
تحف بذر طفلدر باق ! مكس رخسار اولان كوكلم

چقارمق هیچ قابلمی سنی آینه دلدن ؟
صفاسی هب سنکه لوحه اكدار اولان گوگلم
سنی گوردکجه اقرار ایلیور خلاق آفاقه
سکا مجذوب اولان اول انفس انکار اولان گوگلم
وبرر مردانه جان ، بیر ذره آتماز عزت نفسین
سنگ چشمکده ای حورم ! حقیر و خوار اولان گوگلم

روح القدس طبیعتمه

ای طبع وسیم ! سنی صیغدیرمایور عالم
صانکیم نفس اولمش سکا بو عالم مظالم
ای روح بلندم ! سکا محدوددر اکوان
اندانکه ناقص بیچیلوب کسوه امکان
هردم گلییور گوشمه محرق نوحاتک
آرتق سکا بیر بار گراندیمی حیاتک ؟
بیلمم که ، وفا مثلی جهانندن قاچاقسک
اغماق فضایه آقوب ، اونده اوچاقسک
چیق ! تارک ظلمتگده تنک جهان اول !
اسفللری بوشاه ، علویاته روان اول !
چیق ، چیق ، سیران ایت ، دوران ایت ، جولان ایت !
وسعتلی بیرعالم بولوب اونده طیران ایت !
پرواز که اولسون سکا مافوق سماوات
کهواره آرامگی قیل عرش فیوضات
بالالری کز ، دور ایله ، لاهوت نشان اول !
ای مخبر آزاده لسان فیض نشان اول !

گز ، کورده ناصلدر شو عوالم شوسمالر !
شایان تنفسی اوگوکلرده هوالر ؟
یوقسه دوگونلر قانلر اولوبدر متصاعد
اولمش اوگوزدل ، صاف هوالرده می فاسد ؟
آیا اوجهانلرده می ماتمکه غمدر ؟
بوارض گیمی . ساحه غم ، صحن المدر ؟
وارمی ، اوزمینلرده عادات معادات ؟
یوقسه ، قوییلوب اورتهیه میزان مواخات ؟
اول یرده حقوق بشره وارمی رعایت ؟
مظلومی ایدیرلیمی اویرلرده حمایت ؟
آزاده میدر ، ظلمنی اجراده مظالم ؟
وارمی اوجهانلرده ده انسان کیمی ظالم !
هرکس نه بیایرسه ایلیور ، یوقی نظامات
اونلرده می حسرتکش رخسار مساوات ؟
حریت ، او آیینده ایتیمیشی تجلی ؟
یوقسه ، یاشادیر اونلری بیر تاغ تسلی ؟
اونلرده می تکفیر ایدیر ارباب کمالی ؟
ارسال شئونات قیل ای مخبر عالی !
« اوراق حوادث » ، سنی بیک چشمه گوزلر
اخبارگی ایستر ، نکراندر ، بونظرلر
بیفامگی گوندر ، ایدلم نشر جهان
انسانلری واقف قیلاق اسرار نهانه

عالم مساوات دن

برنجی مکتوب

اول گونگی ، مینوب ، خانه طیاره افندم !
 اوچدق ، سفر عالم انواره افندم !
 دوشدی یولمز شهر مساوات نمونه
 باقدیجه نظرلر قاماشدیر شمس فنونه
 گلدکده ، یتشدک بو گوزهل شهر نعیمه
 بگزهر بوکا نسبت ، کره ارض جهیمه
 عالم ، ناصل عالم ؟ ناصل عالم ؟ ناصل عالم ؟
 تعریفی قابلمی که تصویر ایده خامه ؟
 احسن ، نهجهان ، جنت قدسیته بگزهر
 شول رتبه لطافتی که حریته بگزهر
 انشای شبیدی که یتشدک بو دیاره
 آفاقی منور ، کیجه بگزهردی نهاره
 کردونه نشین فرح اولمقله گیدیردک ،
 اسواقی ، بازارنی تدقیق اییدیوردک
 هرخانهسی ، بر لانه شفقت کیبی معمور
 گوریشاری جذاب نظرلر کیبی مخمور
 کاشانه لری ، عشق و محبت قدر عالی
 اسواقی ، دل داهیه امثالی ضیالی

هرجاده ده ، بیک شعله برقیه درختان
 اویناردی زمینه صاحبان نور بریشان
 گلشنلر اولوردی ننگه آرای طراوت
 ممنون گوگلار کیبی هریرده مسرت
 مسعود دوداغلر کیبی ، گللرده تبسم
 ده یردم : « امل ، ایتمش بوچدنلرده تجسم »
 گردونه گیدیر ، بن دخی لبریز سنوحت
 ده یردم : « گوزهل عالم ایتمش شهر مساوات »
 چیقدی یولمز ، شمععلی جادهیه یردن
 انوار آقیور ظن اییدیم صابکه بویردن
 پارلاردی حقیقت کیبی مشکات بوارق (۰)
 خورشید امیده بو یر اولمشدی مشارق
 یردن کوزمه دگدی معلا بیرعمارت
 شایان تعاشا ایدی ، هم جالب حیرت
 بیرلمه پارلاداردی بو کاشانه اوگندن ،
 صابکیم کرنش اولمشدی نمایان افقندن
 گردونه ایدوب چرخنی تعطیل شو ساعت
 اشته ، بورانی منزل ارباب سیاحت
 گردونه چی حرمتله : « افندم ! دوشهجت یر ..
 پاکیزه ، گوزهل ، قولمالی ، بیریت مسافر
 حرمتلو افندم ! اینگز ، سیر ایدکز یا !
 راحت ایدگز گر ، خواهشکز جمله مهیا .. »

(۰) الکترونیک چراغلریدر

گردونه جیسی بویه ملایم اولان عالم ،
البتہ ایدر ، دللری ، وجدانلری خرم
خدمتجی اولورسه بوقدر فکری ضیالی
اورده نه مراتبده اولور سائر اهالی ؟
بن ، اجرت گردونه بی ویردم ، دیدم : « اولاد !
قیلدک بنی صوک رتبهده مسرور و دلشاد
گردونه جیسی بویه اولان شهرساوات
ایتمزمی اهالیسنی سرشار مسرات »
بیرطرز ترا کتله دیدی : « ضیف مکرم !
اول کسکه قوانینه اولوب واقف و محرم
اونلر بیلور بیزلره ممنوعدر اجرت
بنده ایدهرم ، قاعده شهره رعایت
گردونهده ، بیر (دخلی) ی بکا قیلدی اشاره
هر کس نه ویریرسه آتیلور قاصهیه پاره
اول پاره مصارف اییدلور نفع عمومه
بییکسلی تعلیم ایدهجک دار علومه
هپ بیزلری تامین اییدن اولاد وطن در
عدل ایله مساوات ایله ، آباد وطن در »

❦

مدنیت حقیقه شهرنده سیر سیاحت ایدن ، (روح القدس)
خایر مخصوصزدن گان ، « جهان مساوات مکتوبلری » « بیت
مسرت » مهمانخانه سندن یازیلمشدر .

۱۹۰۸ — ۱۳ آوغوست

ایکنجی مکتوب

دوشدک ، بوگوزل . . پاک . . لطافتلی مقامه
منظرلری ، روحی گتوریر رقصه . . غرامه
نامی بومقامک ، قولیلوب ، « بیت مسرت »
حقا که ، مسرت که ، مسرت که ، مسرت
لذات حیات ی ، بوسرات ایوی حاوی
ده برلرسه سزادر بوکا فردوس سماوی
صحت یاغیور ، فیض آقییور منظره سندن
بیربوی محبت طوییلور مزهره سندن
طبعم کییی صحننده ، چیچکالر گولوشورلر
فکرم کییی ، قوشلر اوچوشورلر ، اوتوشورلر
هر لانهده ، گولمک لر اوچار ، گورنیجه شلیک !
بوجنتک آرایش اندامی گوزهللیک
بیر قهقهه . . بیر زمزمه . . الحان خروشان
امواج مسرات اولیور ، روح ده جوشان
گوسمیشمی بویردن عجباً دیدۀ نمناک ؟
یوزلرده سعادت گولیور ، قلب فرحاک
آباد اوله سک آی بیله کلزار مساوات
حق در ، دهیلورسه سکا جنات حظوظات
راحت ایدوب اول لیلی ایریشدگده صباحه
ایری شب آسایشمز ، صبح فلاحه
خدمتجی گلوب سوبلیدی : « صحتلر افندم !
عمرگده نصیبتک اوله ، لذتلر افندم !

معمود اوله سئك جسم سلامتله ائدم
وجود اوله سئك روح حقیقتله ائدم ! «
خدمتچاری ، ایله یاك ایچینده
الحکم کیمی سئار ایدی افلاک ایچینده
صحنه لری در ، چهره نما خور محبت
سبحالری اوزره اوچیورور نور محبت
بن ده ، بوگنا قارشیمی دیدم : « ای زاده عرفان !
بیر بویله حیاتی کورگر لایق شکران
بو عالمه ، گولمش دیورم روی سعادت
اولمش بو چمنزاره وزان بوی سعادت
ذاللا بوگیمه ، جنت ایچینده باشا بوردیم
آغوش امیده آتیلوب اویقولا بوردیم
بیرده سوزمه ائدم علاوه شو کلامی .
آکلات بکا ، بیلمک دیارم ائدیو مرامی :
« ای سه بوگنای آدم ! بولی قبل بنده که ظاهر ،
کیعدر بومسافر ایولت اوستته ناظر ؟
صافلار بیله پاکیزه ، فرحنا بوسرایمی
معلون ایدیلور دینده ارباب صفا ، «
خدمتچی ، کیم ایدرمک گلدی کلامه
بیر شیوه نازکله افادات مرامه :
« عزیزلو برادر ! سکا بواش اوله معلوم
یوقی بوردی حکومت ، نه ده حاکم ، نه ده محکوم
بو اوچ سوزی محو ایلیمشز جمله لغتدن
آزاده سرل شیعی بو اوچ دانه صفتدن »

خدمتچی بیلدیکیم ، بومحترم آدمه مصاحبه مشغول اولدیم
ائنده ، لهرمزده سئک زلت چالیدی . الکتریک قوسیله وجوده
گذوریلمش ، جالب دقت بیر قلعه دیواره اوجمه سئک یازیلدیمی
تماشا ائدم : « محترم مسافرمز ! پوسته قطاری سئک حرکت
وقت یافلاشمشدر .

وقت فاجیرماق ایچون مکتوب یازالار یازسونار . «
بو وظیفه شناس آدم مکتوب یازاچمی کوزارمدن مطالعه ایلیمش
اولمالیدر سئک : « شیمدیلک سعادت امارت اولسگر » جمله
سیله طیشره چیقدی بنده کتابته مشغول اولدم .
یاریم ساعته یازیمی ایتیردم . مهمانخانه مکتوبلری پوسته یه بیرمکه
مخصوص بیر آدم سرولری گزیر ! مکتوبلری طویلانوردی . بنده
مکتوبی اوکا ویردم .

خدمتچی طالیدیم بو آدمه ایدیلان صحبتیمزک مایملی ارسال
حضور ایلیم . الکتری سیقورم . سلامت اولسگر .

اوچنجی مکتوب

احراز ایچون ، اورنک معلای حیاتی .
محو ایاندک آئیده کی نغرتای لغاتی :
بیر بیلمه یورز ، حاکم و محکوم و حکومت
الفا ایدیلویدر بومعالمک ده امارت
حریت شخصیه و آزادی و وجدان ،
چوقدن قیللویدر بوگوزمل شهرده اعلان
حریت جمعیت و سریمتی افکار ،
عاشقانه ایدی : رخساری اطهار

اجرا ایدیلور قاعده عدل و مساوات
اولمش دلمز . دفتر آیات مواخات
« انسانه محبت » سوزی وار مذهبمزه
هب « سورة انسان » اوقونور مکتبمزه
تکفیرام . . . بفض ملل . . . قهرت اقوام .
عقل . ایلدی بوسوزلرک اعدامی اعلام
اول دم که تجلی ایلدی فکره . حقیقت
ماضیسینه هرکس باقه رق چکدی خجالت
هب آگلادی مخلوق که . اوهام و خرافات
نوع بشر ایچون . بوایمش الک بویوک آفات
انسانلری یکدیگرنه دشمن ایدن بو
کلشدری . کلشدری . هب گلخن ایدن بو
فردن کلایورمش . بووبای بشریت ؟
دینمه ! سکا « بیرعالم (؟) » ایدر غزته ده لعنت
عمامه لیلر یاقدی چمنزار جهالی
عمامه لیلر زهرلدی فکر و جنانی
.....
.....
بوذات . علاوه ایدمده که سویلدی ظاهر
یوق کیمسه که اولسون بوایوک اوستنه ناظر
بوایو دخی املاک جماهیر رعیت
جمهور آدله . ایلدورز ییز دخی خدمت
ییز عضولرز . ایشلرز ، اندام وطنده
تن در وطن . اعصاب وعروقز اوبدنده

هرییر دامارک جسمده بیر خدمتی واردر
ایقای حیات ایتمکه بیر غیرتی واردر
تعطیل وظائف ایدمده جک اولسه کر اعضا
اول جسم طبیعیدر . اولور موته مهیا
اولاد وطن ایلسه تعطیل مشاغل
اولدی . دیمک آرتق وطنک وارلفی زائل
هب ایشله یورز . روح آلیرز جسم وطنندن
زبور ناصل شهید آلیر ازهار چمنندن
آسایش خلقه ایدیرز . جانله خدمت
بیزده صوررز خلقه لذتلی معیشت
اعصابه ناصل . جسم ایدیور قاننی قسمت
سرمایه ده . بیزلرده علی الوجه شراکت
بوملکه دییورلر : نعم آرای مساوات
اولاد وطن جمله صفایاب حظوظات
ایشته گزرگز . سیر ایدگز حال بلادی
مسعود گورر گوزلرکز جمله عبادی
سفر یور غنلغم زائل اولدیغندن
صباحدن اعتبارا شهرک
شایان تماشا اولان قمر جگاهلری
زیارت ایتمک خیالنده یم .

دو ردنجی مکتوب

بوذات ایله ، صحبت ایدیوردق . دانشوردق
ذوقیله ، صفا ایله ، گوزه لجه قوشوردق
هب . صحبتمز ترجمه شهر مساوات
بوصحت ایدیدی دلی ، سوق علویات
بیرسفره دروننده حلاوتای به مکلر
پاکیزه ظروفه قویلوب شیر و شکرلر
احضار ایدیلوب بیزلر ایچون صبح طعامی
اتمام ایلدک ، اطعمه یی ، همده کلامی
- بن - سویلدم : « ایستریوره کم شهری سیاحت
همده ایدلم « مجلس شورا » یی زیارت
- یک خوب برادر ! گورگیز ، گورمکه احرا
اندام دل آرامی ، فرحبخش ، طربزا
- صیقدم النی : « شیمدی سلامت قال عزیزم
گولسون یوزکه دابر آمال عزیزم
الفاظ وداعیه ایله آیریلوب اوندن
چیقدم . که خبردار اولهیم شانلی جهانندن
کردونه چی آماده ، ایوک پیشکهنده
بیر خنده عفت اوچیوردی نهکهنده
کردونه سوار اولدم ، اودم سویلدم : اولاد !
قیل « مجلس شورا » بولنه ضیقکی ارشاد
کردونه لری قوه برق ایله شتابان
بیر سرعت برقه کیبی اولمه ده بویان

М. Ф. АХУНДОВ
Азербайджанская Республика
Учюм. К. табханасы

تدویر ایلدی چرخنی بوخانه دوار
گردونه دوارده ، بن ککوب سیار
گردونه گیدیر ، بن دخی تنظیر ایدیوردم
بولوچه عمرانی گوروب سویلنوردم :
بونلر ، نه وسائط ایروب اوج کماله
بوثروته ، بوشوخته ، بوغزو جلاله ؟
هرخطوه باشنده گوزه چارپاردی مکاتب
بیلدم که بودر باعث احراز مراتب
الواح یزیامش ، قاپویه خط جلی یله
صانکیم یازیلوب هریری بیر قدرت ایله
مکتبیری کور ، سیر ایله ، همدوش سحاب
بومکتب ایدوب بونلری علویته صاحب
معدلری تخریب ایده ره که هب
تعمیر ایدیلوب یرلرته ، مکتب . . . مکتب . . .

بشنجی مکتوب

ظن ایتمیش ایدم وارلغمی جنت ایچینده
سیر ایلدیم افکارمی حریت ایچینده
بیر ایو که ، نه ایو ؛ : (طاق معلا ی ظفر) در
لاهوتمنا منظری جذاب نظردر
بیر ایو که ، دروننده ، حقیقتلر اوشورلر
بیر ایو که ، ازهار معارف گولوشورلر

صف صف دیزیلوب عضولر اورنك كماله
واله اولیورددم ، بوشكوهه ، بوجلاله
بویرم مطنطن ، فرح افزادی جنانه
هرگس چکیلوب گندی نه مخصوص مکه
بیر داهیه ، اول دمده اولوب حائر رحصت
اولدی شو زمان زینت کرسیء خطابت
بیرلوحه الهامیدی کرسی اوزرنده
پارلاردی ، دها شعلهسی گسگین نظرینده
سیال زکالر ، دوگیلوردی نکهسندن
آچدی فم وحی آورنی خطبه گهنندن
غیرت ایدهرهك وجدله ابضاح مراره ؛
بیر نطق بلیغانه ایله گلدی کلامه :
« ای نیت قدسیه یه مالک اولان احرار !
بو ، جمله لری گورملی اصفایه سزاوار :
علمیله وطن هر نه قدر اولسه ده عالی
پروازلی توقیف ایدهمز فکر معالی
بیربرده دایانماز ؛ اوچار عنقای خیالت
سیرانگی ، فیفای خفایای طبیعت
افکار بشر سبرنه طاردر بوفضالر
دائم آرابور اوچماق ایچون باشقه سمالر
اوچدیقه اوچار عاشق سر ازلیت
ایستر بیله بیلسون که نه در شیوه فطرت؟
افکارده بیکارجه جهان دورمه ده اما ؛
سرینجه همتله اولور کشف معما

همندر ایدهن ، داخل امکان ، محالی
بازوی همم دهلدی جگر کاه جبالی
قسوتلی ، یوره کلر دهلینر دست هممله
بوش دمله دکل ، ایش گوریلور زور قدمله
اولام همم نشر قیلور فکر جدیدی
داوود همم ، موم ایدیبور قلب جدیدی
طلسمگه دهرک آچاری دست مساعی
مفتاح مساعیله اولهق بیزدخی ساعی
بیکارجه دؤئن ، هله آغوش خفاده
بیر خنده مظلم ساچیور روی عباد
دریای خروشان سرائرده نه لر وار ؟
ساحلرس ایدر ، اونلری موج اورسه کر افکار
ایرانك حریت قهرمانلر نه

فجر ظفرزدن گولیور ایتباه
تبغ فتوحاتله در انشراح
ایشته امل ، ایشته صباح النجاج
حق و حقیقت سیزه اولسون پناه
« آرش ایلری ، آرش بیزمدر فلاح
(۰) آرش بیکیتلر ! وطن امداده »
صحن وطن ، صحنه بیدادر
گوشه گلن ، ناله و فریاددر

(۰) آخرنجی شعر ، شاعر آتش زبان نامق کمال محضرتلرنگدر .

اهل وطن لایق امداد در
 دهرده آنجق یاشایان آددر

 ایتیملیدر ، سعیله احراز شان
 تیفگیزی گورملی پرنو فشان
 نصرتہ منکوح اولیور ، مهو شان
 حرب گولی اولملی حیدر نشان

 کرب بلادن سیزه روح حسین
 اکبر و عباس شهادت کزین
 یتیمش ایسکی حر ، دیورلر یقین :
 سزلزه حریتہ مزدور معین

 قلب وطنده ، یاتان عباس آغا
 زیر لحددن سزه ایلر ندا :
 خدمت ملیه یی قیلدم ادا
 بن ، وطن پاک ایچون اولدم فدا

 کسب لیاقت ایچون علویتہ
 اولمالی قربان ره حریتہ

فتح و ظفر باغلی طورر غیرتہ
 غیرتہ ، مردانه لیکه ، همتہ

 ارض نجفدن دهن مرتضا
 سزلری آقشلا یور ، ایلر صدا :
 صولت شیرانه کزہ مرحبا
 نصرت ایدیر ، تیغ کزی پیدشوا

 غبطه به شایان گوریلور حال کز
 عودت ایدیر عزت و اجلا کز
 عرض جمال ایلور آمال کز
 شانلی یریشله گلیر اقبال کز

منثور شعور

دوشونديككرم

بیرکیجه ، (قلوب) ده بعض احبازك شرفنه كشيده ايديلان مكلف
بیرضیافتده حاضریدم .

طائلی و دلکشا صحبتلرله قونیشر ، اكله نیردق ، طعام اییدی .
وقتی کچیرمك ایچون رفقا ، برر ، ایکیشر ملاعبه ماصه سنك اطرافه
دیزیلیمکه باشلادی .

بن ، اویون مراقیسی اولمیدیعدن ناشی بوش بولنان بویوك سالونه
چکیلمشدم . آزاجیق اوطوردیغدنصوگره یالکزلقدن جانم صیقلدی .
نه یاپسەم ایی ؟ سنی دوشولیمکه قونیدم . خیالگی ، حقیقت
شکله تمثل ابتدیرمکه چالیشیردمکه ، شوخیال حقیقتنهونگیله چوجوق دن
داها چوجوق اولان کوگلمی اگله ندیرهیم . ناصل که ، طفل لببتیرست
مقوادن یابلمش اویولجاقلرله اوینار ، اكله نیر ، کوکلیمده اویله جه
تمثال خیالکه اوینامق ، اكله نمك ایستردی . ای صنم ! دیرسکمی اوکلمده
بولنان ماصه طابامش ، آلمه قویمشدم . دیگرالمده صیفاره دودشانییدی .
اوندن اوچان ماوی دودلر قلب آتشناکمدن چیقان آهلردی ظن
ایدیبردم .

جالب مرحمت بیرلوحه حزن ایدم ، شو وضعیت رقت آمیزمی
کورسیدك قسوتلی کوکلمکده حسن شققت اویانارمیدی ؟

ظن ایتهم . بن تانیدیدم اوقلب ، رقت ، شققت ، مرحمت کیی حسیات
عالیه دن محروم یاراتلمش بیرسنگیاره در اوزده استعداد مرحمت یوقدر .

محبته وقف ایتدیکم قاب عشق پرورم شـعـاءـه محبتـگـله شراره نثار
اضطراب ردی

بوتون عوالمی دارا اضطراب ورهگذار غم عدایدن (شونپهوتر)ک
اوداهیء روشنخیاک حیات قدر آجی اولان شـو سوز لر نی نظم
چالشیردم .

قوجه فیلسوف دیر که :

آنجا که جهانده مثبت اولان اضطراب ایش

امیدلر وسائط رنج وعذاب ایش

دنیا نه در ؟ درد و غم رهگذاردر

بوصحنه حیات نه پر اضطراب در !...

جسم قلوبده ، دل لریمیم ، قلب سنگینکده ایدی .

ماکم !

کیم بیلیر ، سن اوکیجه عین ساعتده هر شیله آلدانان طفل ساده
دل کیمی هانسی بازیچه لره مشغول بولینوردک ؟ هیچ بیر قیمت ادبیه بی
حائز اولمیان ، او بونجاقدن داها او بونجا ق لایقردیلری ، جدی و معنیدار
کلامار یرنه قویه ره ق دیگه یور ، لایقیدانه قهقهه لر ایچینده بوغولیردک .
کولوردک ، کولوردک بایلدوردک .

اوله بیر قاب طفلانه یه مالک اولسیدم آ . نه بختیار اولوردم .
بیلیرمیسک ؟ فقط نه یاپهیم که قلبمه قارشى طهام . سنک کوگلک
الکده ، بنم گوگلم ایسه سنک دلکده در . ای صنم !

اوت ، بن دوشونور ، سن لایقیدانه قهقهه لر ایله اکلنوردک .
مرحله عشق و محبتده قرب بعد اولمیدنطولایی ، آرامزده گی

پرده لر ، دیوار ، شور و کجگدن قویان گولمه کیری دیگه ، که ماته تشکیل
ایتمیورلردی . خنده گودگانه لر گئی ایشیدیرم .

عشق و محبت دهنیلان قوه ، اوله بیر آتشدر که ، دکل قلب عشاقی حتی
ایکی سه یوگیلی میاننده پرده دار اولان حائللری یاقیر ، یاندیریور .
نور حقیقت ظلام اوهامی احراق ایتدیک کیبی .

یوره گک آلتوندمیدر ، آتش محبت اولی یاندیره میور ؟ یا خود
آلماسد پاره دنمیدر که الماسدن داها کسکین آه لر ، مؤثر ناله لر ،
محرق فریاد لر ، الماسدن داها صاف و براق اولان کوز یا شلری اونا
تأثیر ایتیمور ؟ حیرت ! ... حیرت ای الماس استبداد !

تأثیری یوقمیدر عجباً آه و واهمک ،

الماسدنمی گوگلی اوسودا پناهیمک ؟

سیر ایله ، دقت ایت ، اوقو آیات خلقتی !

داشدنده برک دل یار ایتیر رحم و شفقتی

ای کندی گندسیله معادات ایدن نه بو ؟

وی خصم جانی رحمکه اولسون نفو ، تقو !...

زلزله عشقه وطنمزدن هیچ بیر فرقی اولمان خرابه زار کوگام ،
آباد اولوق ایسترسه یه نه عشقه آباد و دلشاد اولور . نه طرفه
مهندسک که معموره لرده خرابه لوق ، خرابه لقرده آبادانلق یار ایتیرسک ؟
آجی فعالرله ، حلاوتیاب اضطراب اولان گوگام بو حقیقته مظهر
اولمشدر . محبتکله هم آباد ، همده بر بادیر . ای مهندس بدایع نمون !

گوکلمه دیدیمکه :

ای سویدیک کبی چو جوق ، ای دلدادۀ محبتی بولدیک مثللو
بازیچه پرست !

او . . . او . . . اوف ! آرتق سندن روگردان هجران
اولدی ، سنی براقدی ، حالا سن اونی براقمبورسک .
او . . . سنی آتدی حالا سن اولی طوتیوسک . کواگانی
اگلندیرمک ایچون بیر طاقم همدملر . مواسار بولدی . اونلرله
زمانگذار عشرت اولیور . سنده باشقہ سنی بولده اکلن . ای عارسز ،
ای سفیل عشق اولان گوکلم !

آرتق بنی ، احتسز ایتمه ! محبتی جایگیر ضمیرک اولان اولوچه
استغنا ، او نازنین دلربا عشقنه سینهمدن چیق ، چیقده اونک مایه
استبدادن تخمیر ایدلمش دل سنکینه کیر !
ای قاب یاقوت رنگ !

سنک صیفه جق ماچانک شو سیاه و قسوتلی داشک قاراناغ
درویدر ، گوکلم !

سنی مثلی لعل عشقه اولی مثلی سنک لازم .

او قاراناغ ایچینده بیر آلاولی رنگ لازم

ای اسرار انکیز قاراناغلر ، آغوشنده ایشیغلی املر ، امیدلر
سلهین گوکلم !

سنک خیالانوار اولان آمالکله او جفا کارک وفاسی همدوش پرواز
اوله رق بهشت املرشت حریت طیران ایتدیلر .

امل ، وفا ده نیلان شو ایگی زاده لطافت ، ایکی مخلوق
لطیف صورتنه تمثیل ادوب کثافت بشریهدن خالی بولنان جهان

صافیتده ایسته دیکاری کبی قونوشر ، آیدین بیر صورتده یکدیگرنه
اعلان عشق و محبت ایده بیلرلر .

او جهانلرده طائر بلند پرواز حریتک اجنحه صافیه لاهوتیه سنی
قیرمه جق نه سنک بیداد و نه ده تیر ظلم و استبداد واردر .

اوجهانلرک ارضنه ، سمانه ، یازیلان پارلاق خطرلر !

حریت ، مساوات ، حقیقت کلماتندن عبارتدر . شو عوالمک کلشنده
عرض طلعت ابتسام ایدن شکوفه لرندن حریت رایجه لری نشر
اولینور . حریت کبی صاف و لطیف آقان چشمه لرندن ، جریان ایدن
میاہ صافیه سندن مساوات طعمی حس ایدیلور ، وزان اولان سرین
و روح پرور سائمندن سعادت زمزمه لری ، حقیقت نغمه لری مه ریبلور .
سمای شمعده دارنده پارلایان تیتره ک ستاره لرندن حریت ، نور وضیا
شکلنده یاغیور ، دوگیلور ، اوچیور . حریت ؛ اوزاده جنت حورلر
شکزه گیره ره ک منظره دلفریبانه ایله عرض سیمای ابتهاج ایدیورلر .
ذاتا حریت تجسم ایدرسه احسن مخلوقات اولمازمی ؟ اوجهانلر ،
داهیلرک افلاک ادراکسی مثللو فسحت آباد ، شاعرلرک خیالی کبی
عالی ، دلبرلرک استغناسی قدر لایقناهی در .

شو عوالم ، بیر لوحه صافیتدر که ، کدورت ، خیانت ، دناوت
والی اه گلمات سفیله سی او لوحه علویه یازیلما مشدر .

بو کلامه لری یاراتان انسانلار کندی آجاققلارنی اظهار ایتمه که
برابر لغاتیلر اولاد استقباله ده یادکار براقملر . « گوزهل » هرایا
دکلمیدر ؟ حالبو که تعریف ایتمه که اولدیغمز جهان حریت (امله ،
وفانک اوچوب کیتدیکاری عالم) وفا کلامه اردن آزاده یاشاپور .

ای کندي النده شاشان گوکم ! تعریفه صیغمايان بیر جفا کارک
مجنوبی بولنان گوکم ! اونک وفاسيله ، سنک پارلاق امللرک شو
عوالمه اوشدیلر . سنده اویار شیوه کاری صلیویر اوشسین . قفسه
دوشمش بیر قوشجفرک چاربتیسی دائما منی راحتسز اییدیور .
براق ، براق او مرغ اسیری !

براق او زاده خلدی اسیر دام ایتمه ،
شو حور جنتی پیرایه خیام ایتمه !
حقیقتک آدی واردر خیالدر عالم
محالدر اونا یتمک خیال خام ایتمه !

آه !.. سویدیجکم ! ایکمزده قرار گاه ابدیته چکیلجگر ،
ناز ونعت ایچینده بسله نن نازک بدئلرمز آرایش خاک مزار اوله جقدر .
عاقبت تو براق اوله جفر ، بن خالق اولسیدم . نه او گوزللسگی
سندن آلا ر و نه ده شو نور کیبی وجودگی قارا تو پراقلره دوشورمگه
قییاردم . سنک شو اندام نازنینک قارا تو پراقلره یاقیشارمی ؟ اوف !...
قورقمه ای وفاسز ! ایشیغلی دنیاده سن بنی براقمله جهانی
بانا قراناق مزار ایتدک . بن سنی او جهان مظلمده یالکیز براقمام .
قلب شعله دارم ، شبجراغ شگلنه کیرمرک ، درون مزارکده شمشه
ریزانوار اولور . آغوش عشاقه آیلیمه نازایدن دلبر ! غدارلک خاک سیاه
اوزره یانمغه سنی محکوم ایتدی . اوف !... نه ده شتلی حقیقت ! .
قورقمه ملک !

بالکیز درون قبرده دکل خوابگاه ابدیتکک طیشره سنده ده سالنا
رفیقم . تیغ نازکله جریحه دار اولان روح مجروحم ، بیر شبتاب

جسمنه تمثیل ایدره رک شب تا به صباح پاسبان مزارک اوله جقدر . او
قارانلق ، سکونما ، اسرارانکیز ، قبرستانده ، مزارکده خفیف خفیف
ضیالر نشر ایده جکدر . سرمرست جام موت اولدیفکدن بو حقیقتلری
ادراک ایدره جک هوشک اولمیه جقدر . بنده ، نه شبجراغ و نه شبتاب
اولدیقمی بیلجکم . چونکه محفظه خاطرات اولان باشلرمز کیم
ایلر شو ائنده هانکی قسم حشراته آشیان اوله جقدر .

صوگی اولمیان بیر خوابده یاتا جفر . دوشوندیکجه توکلرم اوریه
ریبور . انسانر ، سرجام حیاتی دوشونسیدیلر ، دنیا بیر تعطیلاک
عمومی اولوردی . فقط طبیعت مخلوقاته ایکی شی بخش ایتمشدر .
شوایکی شی حیاتی انسانه سویدبریبور . اونلرک بیرى عشق وسودا ،
دیگریده هوس بقا . دیگرلرک افکارنه کوره : خاطرات ماضی ، آمال
استقبال . انا حیاتی سویدیرن فقط عشق ومحبندر . ازلیتله ابدیتی
یکدیگرنه ربط ایدهن وغیر قابل انقطاع اولان رشته حیات باسدن باشه
نظرمدنه سلسله عشق ومحبندن عبارتدر . نه ایچون انسانلر بو حقیقت
محبندن اوزاق یاشایورلر ؟

امل نه در ؟ بیر سایه کربزان . اوزرنه آتلا دجه اوزاقلره قاچیر .
انسانلر ، استغنا کوسترن شیئه طبیعی عاشق اولدیفلرندن املی ؛
شو سایه پرتونمایى تعقیب دن اوصانمایورلر . هر شیئک حقیقت
وصالندن آرتق ، خیال وصالی طاتلی اولدیفی ایچون ، املی تعقیب
ابدیرلر . لذت وصالده دکل ، خیال وصالده در . حقیقت نه در ؟ انسانلره
حیاتی کوزهل کوسترمک ایچون صرف بیر خیال حقیقتپرور . بنجه بو
خیال عین حقیقتدر . آغوش ماضیده باتان ییغین ییغین امواته محشر

خیاله کتیریلوب برر برر استنطاق ایدیه شو جوابلر ایشیدیلوردی:
 «بارکران حیاتی بیزه بونکل کوسترین ، انجاق حقیقت مخیله ،
 آمال موهومه اولمشدر . مرآت موهومات اولان بوصحنه حیاتی آز
 چوق جلادار صفا ایدن محض شو ایکی اصلسز شیلردر :

— حقیقت مخیله

— آمال موهومه

بونلرده مندمچ بولنان اقتدار خوارق نمایه باقکه ، گردونه عالمی
 تدویر ایتمک ایچون ایکی ماکینست وظیفه سنی اجرا ایدیورلر .
 یاخود بوکرونه عظمتمونو تحریک ایدن ایکی چرخدرلر .
 اوت ، دنیانک ایکی حکمدار ذی اقتداری واردر . دلیا بونلرک
 پنجه قدرتنده اداره اولینور . بیزده شو ایکی حکمدار مخیلک زیر
 استبدادنده باشایه رق عاقبت اونلرک قربالی اولدق . نروده حقیقت
 مخیله ، نروده آمال موهومه ؟ یازیق خیالی حقیقت ، اوهامی حائر
 اصل مواد شکلنده کورنلره ! . . . کناه اولسون آگلایه آگلایه
 کندیلرنی آگلمازاقه قویانلره . امل ، امل ، یعنی بیرمخلوق مخیل

هردلک عالمد بیر دلداری وار

کوکلمک دلداری سنسک سودیکم

ای امل مخیلم ، ای آرام دلم اکل بووصلنگاه هجرانده یکدیگر
 مزه محبت ایدلم بوکون فرصت الدله ایکن یکانه اولهلم که یارین غدار
 طبیعت بیزی بیرمزدن آیره جق ، بیکانه ایدمجدر . اشته فراق
 ایدی ! . . . خیال ایتمه که بیرداها کوریشه جک ، قونوشق ، یکدیگر
 مزدن بوسه دارمحبت اولاجغز . هبهات ، هیهات ! . . . بیرکره

دوشک که منبع ماضیدن جریان ایدهرهك اعماق مظنه استقباله دوکولن
 حیات سیاله برداها گیری جریان ایدرمی ؟ اوراسی برگرداب
 هیچی نموددر که «امواج پیدا قهرناپیدا» در . بوورطه دهشت
 انکیز عدهده ملیاردلرله سفینهلر ، زورقچهلر غرقه موجّه فنا اولدیبار ،
 حالا اونلری تخطر ایتدیره جک بیر تخته پاره بيله قانماشدر . سفینه
 وجودمز بو عمان بی پایان عدمک قهر ایدینه دوشماش سینه سنده
 صافلادیقی مجوهرات قیمتدارنی دردست استفاده ایتمکه چالشالم .
 بو ، بیزی سینه سینه چکه جگدر .

بیرآن اقل بیزده بونک سینه سنده محفوظ بولنان مایه حیاتی
 چکوب چیقارالم . حیات سفیله نه به یارار ؟
 هر ثانیه سی یوز بیک کنجینه لره معادل بولنان عمر بهادارمزلک هر
 لمحہ سندن استفاده ایدلم . منفعت و یروپ منفعت آلهلم .

انسانلرک چالشیدی ، اوزوشیدی هب بوندن اوتری دکلمیدر ؟
 نخبه آمال بشر هب بو حقیقت ایچون دکله نه ایچوندر ؟ اوپله
 ایسه حیاتک معناسنی ؛ معنای حقیقیسنی گوزلجه دوشونهلم . معنای
 حیات ندر ؟ افاده ، استفاده باشقه سی وارسه گوستر باقالم !

بلبلم !

صحنه سنده یاشادغمز بو دلیا بیر دیکالقدر . هر آدیم باشنده
 بیک دیکانه تصادف ایلدیکی کیمی بیک خطوه ده بیر شکوفه رعنايه
 تصادف ایدیلیمه بور . طبیعت فناقی یاراتماغه هر نه قدر مقتدرسه ایلیکی ،
 گوزللیگی خلق ایتمکه بیر اوقدر عاجزدر .
 اوپله ایسه رهگذار قسمتمزه تصادف ایدن شکوفه لردن ، چیچک لردن
 گلدهلر یاپه رق محبوبه دل آرام حیاته تقدیم ایدلم .

نرمده بیر گلنهال لطیفه اوغراسیق . تراکتورور شاخه لرنه قونوب
نغمه ریز سرور اوله لم . گلنجه حیاتک نازک و نرمین ورقلری
شو گوردیکک چچکلرک اوراق لطیفه سندن داهای لطیف ، داهای
نازکدر . خفیف بیر ریاحله ورقریز خزان اولور ، گیدر . بهار
حیاتک قدرتی بیله لم که ، خریف عدمدن وزان اولان بیر تندیباد قهر
اونک اوراق تابدارنی صاورمه سیال بیر آلاو کیبی شتابان اولیور .
بو گون کلمه یارین گلر . چچکیم !

ایرکن آچیل ، رایحه فشان اول . مشام لری تطعیر قیل . کیم ییلر
غدار تصادف یارینه سنک ایچون نه بلالر حاضر لاشدر .

کیم ییلر صباح هانسی توپراقلرک اوزرنه متواری اوله جقسک بو
گون . بابل عشق پروره ، گوسترمگه قینه مدیفک او چهره عصمتک
کیم بیلیریارین مزارده هانسی حشراتک طعمه دندان حرصی اوله جقدر .
بیر بوسه بی عاشقه دریغ ایندییکک او گوکام کیبی کلفام و نازک
دوداغلرک هانسی حیوانچقلرک آجی آجی بوسه لرنی طانه جقدر .
محببتکه داعدار حسرت اولانلره نگه انداز مرحمت اولمیان او
جاذبه دار گوزلرک کیم بیلیر هانسی هوام و حشراتک آشیان خوابی
اوله جقدر . بوناری دوشونه بیله جک استمدادک اولسهیدی ، پورتبهده
درجه استغایه چیممازدک .

مع التاسف ، گوزلر فریفته حسن و آن اولدیفلر ندلطلولایی
فقط کتاب حسنلرنی مطالعه ایدیور ، باشقه افکار و مطالعاتدن وارسته
بولنیورلر .

حالبو که او کتاب حسن ، قانون طبیعتده موقتی بیر تذکره
مثابه سندهدر . وقتی بیتدیگده یرتیلوب کوشه نیاله آتامعدن باشقه

بیر قیمتی حائر دگلدر . طبیعت عندنده محکوم بقا هیچ بیر آفریده
یوق ایسهده ینه انسانه شرفبخش اوله جق مزایا حسن خصائلدن
عبارتدر حسن ظاهری انسانی برافار ، محاسن معنویه ایسه رفیقه
مزاردر . انسانی بیر نیچه سندهدن صوگره ترک ایدن گوزلک کیبی
وفاسز رفیق دگلدر .

محاسن اخلاق تجسم ایتسهیدی مشکلسندانک بگندگی بیر صورتده
عرض وجود ملائککنمود ایلردی .

بنجه محاسن واحسن اخلاق بیرنجیسی وفا ده نیلان شو عنقای
مفقود الجسمدر که هرکس اونی آریور ، فقط کیمسه بوله میور
شو مخلوق بلنده پرواز ، انسانلرک قلبنی آشیان اتخاذا ایتمک
تنزل ایتماشدر .

غالبایا ، اوده گوکلم کیبی آشیانسز بیر مخلوق اولملی .
آشیان قلب بشردن وفا اومماق قارغه بوواسندن بلبل آرامق کییدر .

شوره زار ایچره کوکل ! کلمی اولور ؟

لانه زاغده بلبلمی اولور ؟

دانهسز مزرعه بی بیک بیل گز

آرا اول یرلری سنبلمی اولور

گوردک گز می سز ای اهل وجدان !

گورمدم بن که وفادار انسان !...

عرب ادباسندن بیر دیر که :

« انسانلردن وفا کارلق املنده بولنان شخص ، آکلاشیلور که .

کتاب بشریتی کوزل مطالعه ایتماشدر . »

دنیا ده هرشی موقتی اولدیغی مثللو عشق و محبتده موقتی در .

اونو تماق ، اونو تماق آه نه آجی حقیقت ؟ . . .

ارباب استغنادن، جالب کبرو غرور اولان عوارض زائل اولدیغ
نصوگره زیاده متواضع اولور. کوردیکنه باش اکر .

لبریز کبرو غرور اولان شو کبریا پرور شیمدی آ شاغیلره
اکیلور. کولمکه سزا کولونج منظره ! . .

انسانی، کبره سوق ایدهن ثروت، دولت، وجاهت دکلمیدر ؟
بیردفعه بونلر زوال پذیر اولدیمی ؟ بونلرله برابر کبرو غرورده زائل
اولیور. تصادف، انسانی محکوم تواضع ایتمدن مقدم شخص کنیدی
متواضع اولمه لیدر .

صوگره دن ایدیلان افتاده لک، تواضع، تبصصدن باشقه بیر معنایی
افاده ایده مز. حقیقت بویله دکلمی ؟

۵۵

۱۴۱۴